

L. Quak

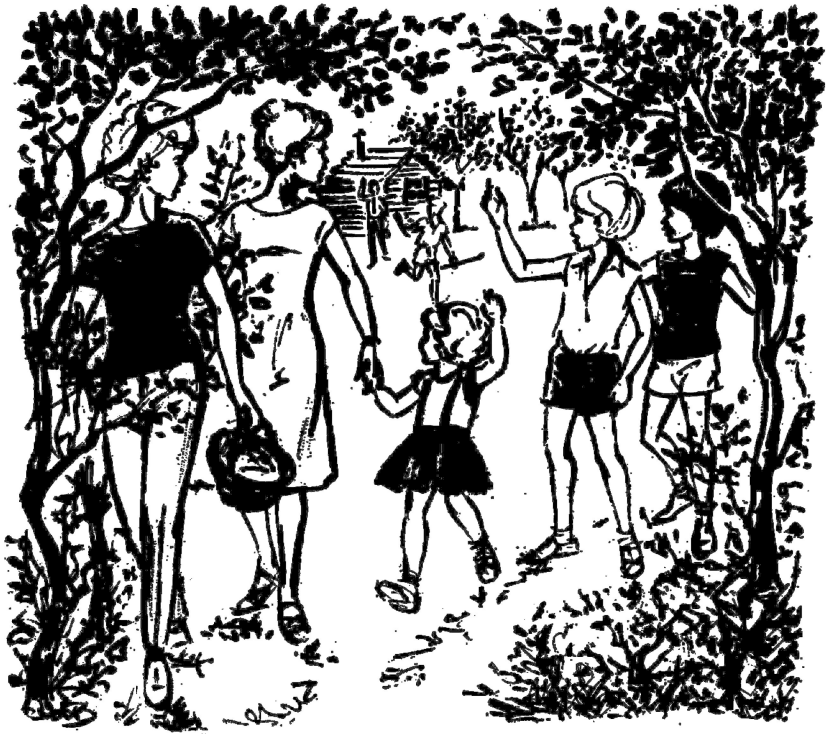
Töch

met vakantie

CvdP

TÒCH MET VAKANTIE

L. QUAK

TÓCH MET VAKANTIE

Met rekeningen van Corrie van der Baan

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

1. Vakantieplannen

„Zeg Freek, ik ben zo benieuwd of moeder al iets weet als we thuis-komen.”

„Wat weet?” vraagt Freek onnozel.

„Nou jô, doe maar niet of je ook niet verschrikkelijk nieuwsgierig bent. Jij wilt ook best weten of de vakantie in de bossen nog door-gaat! Heel misschien is er wel een brief uit Gelderland. Moeder zei vanmorgen tegen vader, dat ze vandaag antwoord verwachtte. Als die andere gasten, die al afgesproken hadden, niet kunnen, krijgen wij fijn twee weken het zomerhuisje.” Marja maakt gewoon een luchtsprongetje.

„Hou nou alsjeblijft op met dat gefantaseer. Je weet er nog niets van. Die mevrouw is misschien wel weer beter en dan gaan ze juist graag naar de bossen.”

„Hoor dfe eens.” Marja kijkt schuin naar haar elfjarige tweeling-broer. „Jij bent een beetje bang, dat het niet doorgaat, hè! Maar ik reken er vast op, dat we over twee weken koffers pakken.” Marja en Freek komen samen uit school en kibbelen wat (zoals goede tweelingen doen) over de komende vakantie.

„k Neem mijn voetbal mee en het badmintonspel. Het is daar juist zo geschikt, want waaien doet het er tussen de bomen lang niet zo als hier.”

„Als je maar weet, dat die voetbal in een net moet, de koffers zijn voor de kleren.”

„k Zal met een netje gaan lopen, ben je wel lekker!”

„Ja, dat doet iedereen, die met vakantie gaat. Wou jij hem onder je arm nemen? Je denkt zeker, dat de hele familie telkens achter jouw voetbal zal draven.”

„t Zou wel leuk zijn,” lacht Freek. „Bijvoorbeeld op het station,

de bal de trappen af, hip-hip, en moeder, tante en jij er achteraan.”

„En mijnheer Freek zeker toekijken,” vinnigt Marja.

„Dan moest ik toch op de koffers passen met Hanske.”

Freek geeft Marja een duw en rent voor haar uit het tuinhekje in langs het huis, naar de keukendeur.

„Moeder, is de post al geweest? Weet u al iets?”

Freek is nu net zo verlangend als Marja om te weten of hun vakantie doorgaat.

Moeder staat juist in de keuken en schenkt kokend water in de theepot. Ze lacht, als ze ook Marja vragend ziet kijken.

„Ja, er is een brief gekomen uit Gelderland. Ga maar eens mee naar de kamer.”

Maar Marja en Freek pakken Hanske vast en maken een rondedans, zingend: „We gaan naar de bossen, de bossen, hoezee.”

„Jullie weten nog niets,” zegt moeder. „Ik heb nog niets verteld.”

Vierjarig Hanske weet er al meer van. Ze zegt: „We gaan twee weken naar het grote bos, allemaal.”

„Ja moeder? Is het echt waar, gaat vader ook mee?”

„Nee, dat niet, tenminste niet de hele week. 'k Zal jullie het hele plan eens vertellen. Vanmorgen kwam de brief waarin stond, dat die mevrouw, die al gehuurd had, nog steeds ziek is en wij dus het zomerhuisje kunnen krijgen.

Nu gaan we 's maandags met ons vijven met de trein naar ons vakantieoord. Tante Miep gaat ook mee, dat wisten jullie toch? Dan komen vader en oom Erik zaterdagmorgen en blijven tot maandagmorgen.”

„O enig.” Marja en Freek joelen om het hardst.

„Ja, we zullen hopen dat het prettig wordt. We nemen allemaal ons zonnigste vakantiehumour mee, hè Hanske!” Moeder streelt Hanske over haar krullebol. „Het is voor onze benjamin ook vast wel goed, die boslucht.”

Buiten rinkelt een fietsbel. Wie zou dat zijn?

Even later stapt tante Miep met een lachend gezicht en in een fleurige zomerjurk de kamer binnen.

„Wel, wat zeggen m'n dierbare nichtjes en neef van de vakantieplannen? Twee weken verblijven in „De Bosanemoon”?”

„Heet het huisje zo? Wat leuk, dan staat het zeker helemaal verschoon tussen de bomen.” Marja slaat weer aan het fantaseren.

„Och meid, dat zien we wel als we er komen,” zegt Freek. „Al stond het op een terp, het zal er vast reuze zijn.”

Tante heeft nog allerlei dingen met moeder te bespreken. Ze praten over wat er meegenomen moet worden en wat opgestuurd.

Marja gaat pianospelen, ze moet elke dag oefenen. Maar nu wil het niet lukken. Telkens staart ze voor zich uit, dan ziet ze in gedachten hùn huisje, „De Bosanemoon”.

Freek gaat voetballen op het pleintje. Als er geen agent komt, kan het wel even. Hoeft hij over twee weken geen zorg over te hebben, kan hij overal voetballen, bedenkt hij als hij aan het trappen is.

Zelfs onder het uitkleden heeft Hanske het nog druk over „het grote bos” waar de eekhoortjes wonen en de veldmuizen.

„Zijn er nog kaboutertjes ook, moeder, of niet echt?”

„Nee hoor,” zegt moeder. „Kaboutertjes zijn er niet echt, dat weet je wel, hè? Jij bent daar ons klein kaboutertje.”

Daar moet Hanske toch even tegen protesteren. „Ik ben al groot, hoor, al vier jaar!”

„Ach ja,” zucht moeder quasi-ernstig, „dat vergeet ik wel eens. Welterusten kindje, ga maar lekker slapen en dromen van het grote bos.”

Beneden, waar Marja en Freek nog een poosje langer mogen opblijven, wordt opgesomd wat ze alzo willen meenemen.

„Je schrijft maar op wat je denkt nodig te hebben,” zegt vader.

„Als het te veel wordt, schrap ik het wel, want we huren geen trailer voor het vervoer.”

„Helemaal niet nodig,” zegt Freek, „ik neem alleen een zwembroek mee, meer niet.”

„Die kan nog wel in het net bij je voetbal,” lacht Marja. „Alleen zal moeder het niet voldoende vinden.”

„Wat vind ik niet voldoende?” vraagt moeder, die juist de kamer binnenkomt.

„Wel vrouw, de bagage van onze zoon Freek zal slechts bestaan

uit een zwembroek en een voetbal. Is dat even een praktisch man, die weet van vakantie houden. Bravo zoon!"

Vader, gemakkelijk achteroverleunend in zijn stoel, knikt welwillend naar Freek.

Freek lacht maar eens.

„Je vader begint ook al aardig in vakantiestemming te raken, maar wat dat meenemen betreft, daar zorg ik wel voor,” zegt moeder.

„En nu naar bed, het is hoog tijd voor jullie.”

„Want over twee weken moeten jullie uit,” vult vader lachend aan.

„’s Morgens wordt dat vroeg opstaan om vanaf de hoogste heuveltop de zonsopgang te aanschouwen, elke morgen opnieuw. Zorg dat je uitgeslapen bent.”

„U voorspelt dus alle dagen mooi weer? ’k Hoop dat u gelijk krijgt. Welterusten mams, welterusten paps.”

Na een stevige omhelzing en een aai door vaders haar, verlaat Marja, gevolgd door Freek, de kamer.

„Wat die „Bosanemoon” al niet teweegbrengt,” verzucht vader, zijn haren glad strijkend.

Nooit duurden twee weken zo lang als nu.

„Of het nooit vakantie wordt,” zuchtte Marja soms.

Toch kwam die tijd. Eerst kregen ze nog een schoolrapport, dat van allebei nogal meeviel. Vader en moeder keken tamelijk tevreden, vond Freek. Nu, dan was hij het ook.

Heerlijk, vijf weken vakantie, vijf weken geen zorgen. Niet dat Marja en Freek zich schoolzorgen maakten. Alleen, dat je elke dag naar school toe moest, vond Marja wel eens vervelend. Nooit eens thuisblijven, of je moest per se ziek zijn. Er dáár verlangde je ook niet naar.

Nee, dan was vakantie heel wat leuker.

En zeker een vakantie in de bossen.

2. Het begin

Daar staan ze dan met z'n vijven te wachten op de bus, of eigenlijk met z'n zessen, want vader brengt hen naar de bushalte.

„'k Mag mee als sjouwerman,” grapt vader, omdat hij de koffers draagt.

Straks krijgen moeder en tante Miep er de zorg voor en zijn de twee tassen voor Marja en Freek.

Oom Erik kan hen geen uitgeleide doen. Die moest al vroeg naar zijn werk. Vader heeft een uurtje vrij genomen.

„'k Moet weten of jullie veilig uit het dorp zijn gekomen,” zegt vader. „Niet, dat het meevalt om alles wat je lief is, zo maar te zien wegtrekken.”

Hanske, die denkt dat vader het ernstig meent, trekt hem troostend aan zijn mouw en zegt: „We zullen zaterdag op u wachten, hoor.”

„Jij bent een lieve kleine prul. Troost jij je vader maar.” En heel hoog tilt vader Hanske nog even van de grond voor een laatste afscheid.

Tante Miep knipoogt eens en zegt: „Ik hou wel een oogje in het zeil, hoor, dat ze niet in een verkeerde trein stappen. Of dat de helft van de tweeling zoek raakt.”

Als de bus nadert, neemt vader van moeder en tante Miep afscheid en drukt Marja en Freek op het hart toch vooral gehoorzaam te zijn.

Hanske wordt met de koffers in de bus getild en dan volgen de anderen. Marja en Freek zoeken zich achterin een plaatsje. Nog even wuiven ze naar vader, die nu alleen bij de halte staat. Dan neemt de bus een bocht en is hij uit het gezicht.

„Nu is het echt begonnen, hè tante, de grote reis,” zegt Hanske. „Ja, en dat met zulk mooi weer. We hebben een prachtig begin,” vindt tante Miep.

„Wat zien jullie er leuk uit in je nieuwe jurken.”

„Hebben mams en ik samen gekocht.”

„Ja,” vertelt moeder, „Hanske is mee geweest om vakantie-inkopen te doen. Het is zelfs haar eigen keus, de jurk die ze nu aanheeft. Die voor Marja hebben we samen uitgezocht, hè?”

Gelukkig gaat de bus tot het stationsplein, het is maar een klein eindje lopen naar het station.

Moeder neemt de kaartjes, terwijl tante de zorg heeft voor de bagage.

De kinderen kijken naar het drukke geloop van gaande en komende mensen. Wat een koffers en tassen hebben velen bij zich! Marja kijkt geïnteresseerd naar al die bedrijvigheid. Wat zou er toch in al die koffers zitten? Ze vraagt het tante.

Die lacht en zegt: „Ze nemen bepaald meer mee dan een zwembroek, zoals Freek.” Onderwijl kijkt ze plagend naar Freek.

Een wat oudere heer, wiens trein zeker op het punt van vertrekken staat, keert zich, zonder goed op te letten, zo snel van een loket af, dat hij na een paar stappen struikelt over een tas, die een jongeman even neerzette. Tante, die de heer ziet vallen, snelt op hem toe en geeft hulpvaardig zijn hoed aan. Zelf is de heer al overeind gekrabbeld. Ze zet even de tas, die ze vast heeft, neer. Naast die van de jongeman. Geschrokken stamelt deze een excuus en klopt behulpzaam de mijnheer zijn jas af.

Tante vraagt bezorgd of hij zich ook heeft bezeerd. Maar met een kort bedankje haast hij zich naar de controle.

Glimlachend kijkt tante de jongeman aan en zegt: „Dat valt gelukkig mee, ik schrok heus toen die mijnheer zo’n val maakte.”

Ook de jongeman heeft haast. Groetend grijpt hij zijn tas en rept zich tussen andere reizigers naar het perron.

Tante neemt ook haar tas weer op en stapt lachend op het wachtende drietal toe.

„Zo, als zich verder geen ongelukken voordoen, kan die mijnheer zijn trein nog wel halen en wij de onze. Want kijk, daar is jullie moeder.”

„Tante,” schiet Marja’s stem opeens uit. „U heeft een verkeerde tas!”

Verschrikt bekijkt tante haar tas. Meteen ziet ze, dat het model hetzelfde, maar het ruitje anders is.

„O verschrikkelijk! 't Is de tas van die jongeman! Dan heeft hij bij vergissing de mijne meegenomen!”

Aan moeder, die niet begrijpt wat er aan de hand is, vertelt tante kort wat er is gebeurd.

„Laten we dan vlug óók door de controle gaan, we hebben kaartjes. Misschien vind je die jongeman nog bij een trein. Hij zal het toch ook wel merken? Voortmaken dan!”

zegt moeder. „Als ik met Hansje nu bij de bagage blijf, kunnen Marja en Freek ook op een perron kijken. Weet jullie hoe die mijnheer d'r uit zag?”

„Ja, ja, met een geruit jasje aan!”

„Mooi,” zegt tante, „jullie deze kant maar op, ik ga naar het derde en vierde perron.” En weg is ze met de vreemde tas.

„Denk erom, jongens, hier terugkomen, bij deze uitstalkast!” Ook Marja en Freek haasten zich tussen de reizigers door, speurend naar een ruitjasje. „Ze hebben, geloof ik, vandaag allemaal geruite jasjes aan,” klaagt Marja.

„Nou, kijk dan goed of ze ook een geruite tas hebben,” zegt Freek. Hij trekt een mijnheer, die er nogal „geruit” uit ziet, aan zijn mouw en vraagt: „Mijnheer, heeft u misschien een verkeerde tas?”

De mijnheer rukt zijn arm weg en snauwt: „Ach jô, loop door!”

Marja schrikt ervan. „Kom Freek, op dit perron is hij niet.”

Vlug reppen ze zich, al speurend, de trappen af naar het volgende perron. Ze dringen zo tussen de mensen door, dat er al naar hen gekeken wordt. Een mijnheer van het spoor met een uniform aan, houdt hen staande en vraagt bars: „Wat moet dat eigenlijk?”

„O mijnheer,” hijgt Marja, „tante heeft een verkeerde tas, van een vreemde mijnheer en die mijnheer is weg met tantes tas. We moeten hem gauw zoeken!”

„En gauw,” vult Freek aan, „anders gaat onze trein weg!”

„Waar is die tante, die met verkeerde tassen loopt?” vraagt de mijnheer van het spoor.

„’t Is er maar één,” zegt Freek een beetje beledigd. „En tante zoekt op een ander perron.”

„Waarom gaan jullie niet even naar „inlichtingen”? Dan kan het desnoods worden omgeroepen. Straks zijn jullie je tante ook nog kwijt.”

Daar weet noch Freek noch Marja een antwoord op.

Plots geeft Marja een gillette en rent, gevolgd door Freek, een zich met grote stappen voorthaastende mijnheer achterna, die zowel een geruit jasje als een geruite tas draagt.

„Die is het!” hijgt Marja.

„Mijnheer! Mijnheer!” roepen ze. Er zijn wel vier, vijf heren die omkijken, maar het „geruite jasje” loopt door en gaat de trappen op naar het perron waar Freek en Marja juist vandaan komen.

Ze reppen zich de trappen op en grijpen hem gelijk elk aan een arm vast.

„Mijnheer, heeft u tantes tas?” stoot Marja eruit.

Met een ruk blijft de heer staan en zegt: „Wat is de bedoeling van deze overval? Moeten jullie m'n portemonnaie hebben, of wil je me helemaal ontvoeren?”

Verschrikt kijken Marja en Freek naar het gezicht boven hen, dat gelukkig vriendelijk op hen neerziet.

„Als jullie iets wilt hebben, moet je het aan die mijnheer vragen.”

Hij knikt naar een mijnheer in uniform, dezelfde die hen even te voren al aanhield. „Ja,” zegt deze, „ze gingen er zo vlug vandoor, dat ik ze nauwelijks kon bijhouden. Maar nu gaan ze met mij mee!” Het laatste klinkt streng. Ze moeten wel gehoorzamen.

„Marja en Freek, ik heb de tas! Kom vlug mee naar moeder en Hanske!” Voor hen staat tante, met armen en hoofd gebarend, dat ze moeten voortmaken.

„Is de voortvluchtige terecht, mevrouw? Ik hoorde van de kinderen, dat er een tas zoek was.”

„O ja,” zegt tante. „Die jongeman had het ook al gauw gemerkt en de tas bij „gevonden voorwerpen” afgegeven. Zelf had hij geen tijd om te wachten. Nu heb ik daar de tassen geruild. Dank u wel! Vlug jongens, dan kunnen we misschien de trein nog halen. De schrik zit me gewoon nog in de benen.”

Nu, bij Marja en Freek ook een beetje.

Als allen een plaatsje hebben in de gereedstaande trein, doet tante haar tas open om er een zakje lekkers uit te halen.

„Hè ja tante, net wat we nodig hebben, een versterking na al die schrik en spanning.”

„En dat door mijn schuld,” zegt tante beschaamd.

„'t Is enig,” juicht Marja.

Zelfs moeder en tante staan stil om het huisje (hùn huisje voor de komende twee weken) eens goed te bekijken.

Freek ontdekt, dat er gelukkig ook ruimte is om te voetballen.

„Is dat „De Bosanemoon”?” Hanske wijst naar de geschilderde

bloem boven de naam van het huisje. Ze is de eerste die het ziet. „Ja hoor, dat heb je gauw ontdekt.” Het is de boerin die het zegt. Ze is meegelopen om hun het huisje te wijzen en de sleutel te geven. „Bekijkt u alles maar eens rustig. Mocht u nog iets nodig hebben, dan komt u maar naar de boerderij. We vinden het prettig om het de gasten naar de zin te maken. Daar staat de kist, die door de bode werd bezorgd. Ik wens u prettige weken en mooi vakantieweer!” Met een vriendelijke groet laat mevrouw Scholten, zo heet de boerin, hen alleen.

Alles wordt bekeken, de kamer, de slaapvertrekjes, het keukentje. „Wat een grappige kastjes zijn er in de keuken. Gelukkig ook waterleiding en een doucheceel. 't Is eigenlijk helemaal niet zo klein, hè. Wat leuk in de kamer die bank langs de wand, met al die kussens.”

„Je lijkt wel een reporter,” meent Freek te moeten opmerken tegen Marja. „We hebben ook ogen, hoor. Waar moet ik eigenlijk slapen, zeg?”

„Kom maar eens mee, voor jou is er iets heel aparts.”

Moeder gaat het halletje weer in. Daar in de hoogte is een luik, dat naar beneden gehaald kan worden. Zo komt er een trapje waarmee je op de vliering kunt komen.

In een wip is Freek boven. Er staat een laag bed en een stoel.

„Dat is leuk, zeg, toch een kamer voor mezelf.”

Marja, die ook naar boven is geklauterd, steekt haar hoofd voor het ronde venstertje.

„Kijk eens, Freek, nu zie je de boerderij net even boven de bomen uit!”

Als Freek ook voor het kleine raampje wil kijken, iets wat met z'n tweeën niet gaat, bonzen ze met hun hoofden tegen elkaar dat het klinkt. Terwijl ze allebei plat op de grond zitten en om het hardst hun hoofd wrijven, verschijnt tante Miep in de luikopening en vraagt verwonderd: „Wat doen jullie daar?”

„O, we probeerden wie het hardste hoofd had.”

Als ze even later de meegebrachte boterhammen eten en de koecken, door tante te voorschijn getoverd, voelen ze zich helemaal thuis.

Daarna gaan moeder en tante de kist, waar dekens, lakens en andere dingen in zitten, uitpakken. Onderwijl gaan Marja, Freek en Hanske de omtrek verkennen. Eerst rondom hun huisje. Dan naar de boerderij. Ze maken kennis met Scholten, die met Jan, z'n zoon van achttien jaar, op het land bezig is en met Klaske van zestien, die zowel haar moeder als haar vader helpt op de boerderij. Er is veel te doen.

Ze dreutelen wat rond, komen dan op een weggetje, dat direct naar het bos voert. Ze zouden wel willen weten wat daarachter is. Enfin, dat zullen ze spoedig onderzoeken. Maar eerst gaan ze naar het dorp boodschappen halen. Ze horen dat moeder hen roept. Ze staat al met een mandje aan haar arm op het terrasje, klaar om inkopen te doen. Wat aardig als ze direct al dat „weggetje” nemen, dat hen zo naar het dorp voert.

Tante was al even om inlichtingen geweest bij de boerin. Deze heeft haar ook een beetje wegwijs gemaakt in de omgeving van „De Bosanemoon”.

„k Ben helaas de helft weer vergeten,” lacht tante.

„Zei u dat vroeger op school ook als mijnheer iets had uitgelegd?” wil Marja weten.

„O jou bijdehandje,” zegt tante.

't Is een gezellig dorp, met veel vakantiegangers, die in de hoofdstraat hun inkopen doen.

„We sturen een kaart aan vader en oom, hè?”

„Een heel mooie,” zegt Hanske.

Bij een boekwinkel gekomen, zegt moeder: „Daar kan de tweeling wel voor zorgen, zoek maar een paar mooie kaarten uit. Wij gaan dan hiernaast naar de groenteboer.”

Ze kijken naar al de prachtige kleurenfoto's op de kaartenstandaard. Ineens knijpt Marja zo hard in Freeks arm, dat hij bijna gilt.

„Idioot, wat is er?” sist hij.

Marja let er niet op. Ze is zo verrukt, dat ze haar broer nog aan zijn blouse trekt ook en haast schrééuwt: „Kijk dáár, dáár onze „Bosanemoon”.”

Werkelijk, bij al die mooie kaarten is ook een prachtige foto van hun zomerhuisje.

„Zo sturen we er één aan alle twee, we zetten gewoon aan de achterkant als afzenders: „De bewoners”, dan weten ze genoeg. Leuk hè!”

Zo gauw ze weer op straat staan, zwaaien ze met hun kaarten naar de anderen.

Hanske moet per se kijken of ze het geschilderde bloempje kan zien.

Het is al een beetje laat als ze de warme maaltijd gebruiken. Ze vinden het niet zo erg. 't Is immers vakantie!

Hanske is blij als moeder na het eten de kinderbijbel neemt en, net als thuis, eruit gaat lezen.

„Mama, is mijn bijbel óók meegekomen in de koffer?” moet ze eerst weten.

„Ja,” zegt moeder, „want nu wonen we hier een beetje. Nu is dit ons thuis, Hanske.”

Moeder leest van de Goede Herder, Die er met Zijn schaapjes op uit ging om grazige weiden te zoeken. Die ook, als er 's avonds één was achtergebleven, de duisternis inging om te zoeken, net zolang tot Hij het gevonden had.

„Moest de Herder ook door een donker bos, voordat Hij het schaapje had? 't Was toch wel erg lief, want dat schaap was stout geweest,” vindt Hanske.

Even later vallen haar oogjes bijna dicht. Moeder zegt dan ook: „Voordat we afruimen, moet Hanske in de koffer. Het is ook wel een lange dag geweest.”

Binnen twee minuten slaapt ze als een roos.

Marja en Freek hebben de ligstoelen uitgezet voor moeder en tante, zelf nemen ze een kussen om op te zitten.

„Dat is nog eens verstandig,” zegt moeder, „jullie zijn ook al zo veel in beweging geweest vandaag, vermoei je verder maar niet meer.”

„Nu zitten wij hier zo fijn met elkaar, omdat die mevrouw nog ziek is. Wat raar eigenlijk! En toch ben ik er blij om.” Het laatste komt er bij Marja wat aarzelend uit.

„We mógen blij zijn, hoor meisje, dat wij hier vakantie kunnen houden, anders waren er toch weer andere mensen gekomen. De

Scholtens laten zo'n huisje niet leeg staan, dat kan niet." Moeder heeft Marja gerustgesteld.

„We moeten die mevrouw ook een kaart sturen van „De Bosanemoon”. Of zou dat raar zijn?”

„Marja, kind, dat is een aardig idee! Dat doen we, met al onze namen erop!” Tante Miep is er direct voor.

Nog even lopen ze het laantje af, kijken naar het donkere bos.

„Tot morgen,” zegt Freek, „dan zullen we je wel eens beter bekijken.”

Nu gaan ze terug. Om hun bivak op te zoeken, zoals tante het noemt. Het duurt wel even voor ze allen hun eigen pyjama en tandenborstel hebben opgediept. Er wordt gelachen als Marja half in moeders pyjamajasje zit, voor ze het merkt.

Maar als er een poosje later een uil krast op het daknokje, is er niemand die het hoort. Zelfs Freek niet, die er vlak onder ligt.

De wijze uil constateert dan ook, dat alle „anemonen” slapen en vliegt naar een boomtop.

3. In het bos

„Freek, haal jij de melk even?” Moeder staat voor het keukenraam en reikt een kan aan. Marja pakt hem aan, want Freek voetbalt z'n eerste spelletje hier.

„Oef.” Hij schrikt zich gewoon een hoedje.

„Sufferd,” meent Marja te moeten zeggen, als zijn voetbal net het ruitje van de vliering raakt. Gelukkig klinkt er geen gerinkel, maar het was op het nippertje!

Met z'n tweeën gaan ze naar de boerderij, waar Jan de tractor uit de schuur rijdt. Als ze hun melk en eieren hebben, blijven ze nog even bij Jan kijken. Hij maakt een wagen aan de tractor vast om naar het dorp te rijden.

„Als je zin hebt, mag je wel meerijden! Vraag maar aan je moeder of je nog boodschappen moet meenemen.”

Ze rennen terug, de melk spettert ervan uit de kan.

„Heeft u nog boodschappen?” roepen ze al uit de verte. „We rijden met Jan mee naar het dorp!”

„Breng een paar flessen limonade mee, dat is zo'n gesjouw om te dragen en aardappels.” Tante bedenkt vlug nog iets en schrijft het op een briefje. Je zult gratis vervoer hebben! Zo iets moet je waarnemen.

't Komt best uit, dat Marja vanmorgen maar direct haar korte broek en sandalen heeft aangedaan. Dat is veel handiger dan een jurk, die is gauw gescheurd.

Freek wipt zo handig achter op de wagen of het zijn dagelijkse bezigheid is. Marja wil niet achterblijven en klautert wat ze kan. Gelukkig geeft Jan haar een zetje en dan ploft ze naast Freek op de wagen.

„Als je het een paar keer gedaan hebt, zal het wel beter gaan,” troost hij. Ze hobbelen en hotsen over het pad. Goed dat Jan hun een jutezak heeft toegeworpen om op te zitten, dat breekt de stoten nog een beetje. Marja vraagt zich af hoe straks op de terugweg de flessen heel blijven. Enfin, dat moeten ze dan maar weer zien.

In het dorp springen ze van de wagen om hun boodschappen te doen. 't Is wel even kijken waar de winkels zijn, gisteren zorgden moeder en tante voor de inkopen en nu komt het hoofdzakelijk op Marja neer. Ze voelt zich dan ook echt gewichtig.

Jan zegt waar ze hem weer kunnen vinden. Hij moet even naar de smid en naar de handelaar in veevoeder.

Het valt mee met het hobbelen, op de terugweg. Nu er vracht op de wagen is, schudt hij lang niet zo. Alle limonadeflessen worden heel in hun huisje afgeleverd.

Moeder en tante hebben inmiddels hun huisje aan kant. Ook hebben ze al even een praatje gemaakt met de boerin, mevrouw Scholten. Nu maken ze eten klaar om mee te nemen op de wandeling, die ze van plan zijn te maken. Brood, limonade, appels, alles gaat in twee tassen.

„Moet dat allemaal mee? Gaan we tot vanmiddag weg?” vraagt Marja.

„Ja,” zegt Hanske, „we gaan „het grote bos” verkennen, moeder heeft het gezegd.”

„Hiep hé, Freek, jong, we gaan het donkere bos in! We zullen maar veel eten meenemen, als we soms de weg terug niet kunnen vinden, moeten we er overnachten. Moeder, moet ik ook iets dragen?”

„Ach nee, dat hoeft niet, als je maar om je vestje denkt! Trek het maar aan, zo warm is het niet.”

„We gaan op avontuur uit, jongens. Wie weet wat we tegenkomen. 'k Zal zorgen dat ik een stok krijg, kan ik alle gevaar trotseren.”

Freek gaat het groepje vast vooruit, hij geeft aan welke bospaadjes ze nemen. De anderen volgen, het geeft niet waar ze heen gaan, ze hebben immers uren de tijd.

Als ze hem een keer niet volgen en stil achterblijven, komt hij een poosje later met een verschrikt gezicht teruglopen.

Ze vragen hem plagend wat hij gezien heeft en of hij zijn stok nog nodig had. Wijselijk geeft Freek daar geen antwoord op. In het vervolg let hij wel op of ze meegaan.

Ze genieten intens van de natuur. Vooral Marja is verrukt over de heel kleine sparretjes, die overal langs de karrepaden staan.

„Zullen we er een of meer meenemen volgende week als we naar huis gaan en in de tuin poten? Zouden ze er groeien?”

„Kind, praat niet over naar huis gaan, dat kan ik gewoon niet horen,” komt Freek.

Als ze bij een open plekje tussen de bomen komen, waar de zon heerlijk schijnt, en je de vogels hoort zingen, gaan moeder en tante zitten en komt de limonade uit de tas.

„Hier blijven we een poosje, jongens. Jullie vermaken je maar, wij gaan eens lekker luieren,” zegt tante.

Met hun drieën verkennen ze nu de bospaadjes, niet te ver van de open plek natuurlijk, anders zouden ze verdwalen.

Na een poosje heeft Hanske haar rokje vol denneappels.

„Daar ga ik mee spelen,” zegt ze.

Ze komen prachtig op tijd bij de open plek terug. Moeder en tante hebben een klein tafellaken uitgelegd en daar het brood vast op

uitgesteld. Ze kunnen er rondom gaan zitten, dan is het net of ze elk een plaatsje aan tafel hebben.

Als ze aan de appels toe zijn, zegt moeder: „Nu hebben we eigenlijk iets met jullie te bespreken.” Daarbij kijkt ze tante veelbetekend aan.

„Is het iets leuks?” wil Marja weten.

„Gaan we soms nog kilometers ver lopen?” vraagt Freek.

„Hou op,” zegt tante. „Ik begin juist zo heerlijk lui te worden. Kilometers ver lopen, hoe kom je erbij!”

„Nou jongens, als jullie even luisteren,” begint moeder lachend.

„Bij die jongens hoor ik zeker ook,” komt tante Miep met een bescheiden stemmetje.

„Natuurlijk,” zegt moeder, „alleen Hanske niet, die houdt zich tenminste al stil. Weet je,” gaat moeder nu echt beginnen, „toen jullie vanmorgen met Jan naar het dorp waren, ben ik een praatje gaan maken met mevrouw Scholten. Ik heb toen ook gevraagd naar die mevrouw, die eerst dit huisje had willen huren. Ze gaat wel iets vooruit, maar moet toch nog een poosje rust houden. Mevrouw Scholten heeft een brief van haar ontvangen waarin ze schreef het zo jammer te vinden van de vakantie, die nu zo maar voorbijgaat. Niet voor haarzelf, schreef ze, maar voor haar kinderen.”

„Hebben ze veel kinderen?” vraagt Marja.

„Nee, dat niet. Een jongetje van zes jaar en een meisje van tien. Dat jongetje mag nu bij zijn oma logeren. Voor het meisje, Joke heet ze, zit er niet anders op dan de hele vakantie thuis te blijven. Het is wel zielig, al die weken niet uit de stad te komen. Haar vader kan ook niet weg, ook al heeft hij zijn vrije dagen. Hij moet veel in het gezin doen.”

„Wat zou ik daar genoeg van krijgen. Ik zou me geen raad weten,” zucht Freek.

„Ik ook niet,” zegt Marja. „En dan zou het voor ons nog iets nieuws zijn, want wij komen van een dorp. Kan ze eigenlijk niet weg? Ik bedoel, moet ze ook voor haar moeder zorgen?”

„Nee, dat is het niet, ze kan wel weg en mag ook wel, maar ze

heeft niemand om naar toe te gaan,” mengt nu ook tante Miep zich in het gesprek.

„Maar dan zou ze toch . . .” Ineens stopt Marja, ze kijkt bedenkelijk. „Ja, wat zou ze dan?” vraagt moeder, belangstellend naar Marja kijkend.

„O, ik dacht zo maar wat.”

Ook tante Miep is overeind gekomen. „Ja,” zegt deze, „je moeder en ik hebben ook iets gedacht. We hebben eigenlijk een plannetje gemaakt. Je moeder moet het nu maar vertellen.”

„Komt ze soms hier naar toe?” vraagt Freek.

„Dat had ik ook willen zeggen,” merkt Marja opeens op.

„Of ze hier komt, hangt helemaal van jullie af. Wij, tante en ik, vinden, dat we dat meisje hier moeten vragen. Maar jullie, Freek en Marja – Hanske is nog te klein om een stem in het kapittel te hebben –,” zegt moeder lachend, „moeten het ook echt willen. Jullie moeten dat voor Joke, die een zieke moeder heeft, overhebben. We willen dit niet doorzetten als je het naar vindt. Maar als je zegt: wij hebben zoveel prettige dingen om dankbaar voor te zijn, misschien kunnen we Joke ook eens een plezier doen, dan vragen we haar. We weten helemaal niet of het een aardig kind is. Dat moeten we helemaal afwachten.”

De verzuchting van Freek: „Jammer dat het geen jongen is,” brengt ze allemaal aan het lachen.

„Gelijk heb je,” zegt tante. „Het was voor jou misschien leuker geweest. Maar nu houd je in elk geval voorlopig nog als man de alleenrechten. Troost je maar.”

„Dus doen?” vraagt moeder. „Dan versturen we een expressebrief en kunnen ze voor een antwoord opbellen, Scholten heeft telefoon.”

„Ze kan dan overmorgen al hier zijn, hè,” zegt Marja.

„Ja, als ze zelf wil en daar twijfel ik niet aan, kan dat,” antwoordt moeder.

„Waar moet ze slapen?” vraagt Hanske.

„O jou kleine praktische hummel,” zegt tante, Hanske van de grond tillend. „We hebben een héél mooi plaatsje voor haar in de grootste kamer van ons huis.”

„Zeker op de bank. Dat is niet gek,” vindt Marja.

„Kinderen, we gaan inpakken, het wordt nu tijd, dat we de terugtocht aanvaarden.” Moeder vouwt al pratend het tafellaken op. Allemaal nog een appel, en daar gaan ze.

„Freek, ga jij weer voorop? Maar zorg dat we geen verkeerd pad inslaan, hoor.”

„’t Komt in orde, dames.”

Met veel bravour stapt Freek voor het groepje uit, direct gevolgd door Marja.

4. De nieuwe „Anemoon”

Donderdagmiddag drie uur staan Hanske en Marja op de bus te wachten, waarmee tante zal komen met Joke.

Alles is vlot verlopen. Nadat de brief verstuurd was, kwam er de dag erop al een telefoontje van Joke’s vader.

Jan kwam op een oude damesfiets het laantje afhobbelen, uit de verte al roepend: „Telefoon voor mevrouw Duursma.”

Moeder racete naar de boerderij, want Jan was zo galant om de fiets aan te bieden.

In spanning bleven de anderen achter, zich afvragend of Joke zou komen of niet. Want dat het Joke’s vader was die belde, daar waren ze van overtuigd. Maar ze kwam.

Even later verscheen moeder, uit de verte al ja knikkend, op het terrasje.

„Ik weet niet,” zei ze, „of we het Joke naar de zin kunnen maken, maar haar vader was in elk geval heel blij, dat zijn dochtertje hier mocht komen. Morgenmiddag komt ze, met de bus van drie uur. Iemand moet haar in de stad natuurlijk afhalen.” Vragend keek moeder daarbij naar tante.

„O ja, dat doe ik wel,” antwoordde die.

Nu kunnen ze dadelijk hier zijn. Het is wel een beetje spannend voor Marja. Wat is het voor een kind? Verlegen of kattig, vriendelijk of stug? Want dat laatste kan ook.

„Kijk,” wijst Hanske, „daar komt de bus.”

En ja, in de verte zien ze een auto komen, daarachter komt de bus. Nog even en hij zwenkt naar de kant waar de halte is.

Tante Miep springt er het eerst uit en achter haar aan een meisje in een groen jurkje en met donkere haren. Ze draagt een weekendtas, die tante van haar overneemt.

„Zo, kijk eens, Joke, we worden afgehaald. Dit zijn m'n nichtjes, de grootste is Marja,” stelt tante voor. „Dat wordt naar we hopen je vriendinnetje. En dit is onze Hanske.”

Joke geeft, een beetje verlegen, allebei een hand.

Daar heeft Hanske geen hinder van, van verlegenheid. Ze zegt, Joke bekijkend: „Wat heb je een mooie jurk aan, met een petticoat. En waarom zijn je haren zo zwart?”

De onwennigheid is ineens voorbij, ze lachen nu alle vier.

„Dat komt,” zegt Marja, „omdat wij allemaal lichte haren hebben, nu vindt ze de jouwe vreemd. Ik vind het mooi,” laat ze erop volgen.

„O, daar heb ik geen erg in,” zegt Joke lachend, „m'n broertje is ook zo donker.”

„Kom kinderen, zullen we naar huis gaan?” vraagt tante Miep. Hanske geeft Joke een hand en samen met tante draagt Marja de tas. Joke wil het overnemen, maar tante vindt, dat Joke nu gast is, dus daar ook naar behandeld moet worden.

„Als je straks bij „De Bosanemoon” komt, ben jegast af, hoor. Morgen heb je al corvee, dan moet je eerst de aardappels schillen,” verkondigt Marja.

„Best hoor, ik moet het thuis ook altijd doen, nu moeder ziek is.”

Marja schrikt ervan, dat ze dit gezegd heeft. „'t Was maar een grapje, hoor!” haast ze zich te zeggen.

Tante Miep is blij, ze gelooft dat het best zal gaan met het „nieuwe anemoontje”.

Moeder staat klaar om de jonge gast te begroeten; Hanske brengt Joke vlak bij haar.

Moeder is dankbaar als ze ziet, dat haar Hanske zo meehelpt om het voor Joke gemakkelijk te maken.

„Hartelijk welkom, nieuwe „bosanemoon”,” zegt moeder. „Ik hoop dat je het hier heel prettig zult hebben, we zullen allemaal ons best doen om er een fijne vakantie van te maken!” Daarbij kijkt moeder even naar Marja, die met een glunder gezicht de begroeting gadeslaat. Moeder is gerust. Dat het tussen dit logeetje en haar kinderen zeker boteren zal, daar is ze van overtuigd. „Vertel eens, hoe gaat het met moeder? Kon ze haar handige dochter wel missen, een week lang?”

„O ja mevrouw. Moeder zei dat ik u heel hartelijk moest bedanken voor de uitnodiging. En als het zo vooruit blijft gaan, mag ze over twee weken eens even op. Nu moet ze nog alsmaar rusten.”

Marja krijgt respect voor Joke, die zo keurig haar woord kan doen, hoewel ze nog maar tien jaar is.

„Nu moest je maar geen mevrouw meer zeggen, zeg maar gewoon

tante Rie," vindt moeder. „En dat is tante Miep, maar dat heb je zeker al van Marja en Hanske gehoord?"

Joke knikt. „Ja mevr . . . tante Rie," zegt ze.

„We zullen eerst een kopje thee drinken, tante Miep zal ook wel trek hebben."

„Ik versmacht gewoon," zegt tante.

„Kijk eens aan! Of hebben de jongedames misschien liever limonade? Je mag dit keer kiezen."

Alle drie willen ze wel heel graag limonade.

„Straks kunnen Marja en Joke dan de tas uitpakken. Marja wijst wel waar we alles opbergen. Doe ook maar een andere jurk aan, Joke, het zou jammer zijn als er iets aan deze kwam."

„We moeten de omtrek ook nog verkennen met Joke, dat doen we als Freek erbij is," zegt Marja.

„Freek is bij Jan, hij zal wel gauw komen als hij merkt, dat Joke er al is," meent moeder.

„Heb je ook nog een broer?" vraagt Joke. „Hoe oud is die?"

„Net zo oud als ik," zegt Marja.

„Hoe kan dat nou," weifelt Joke.

„Wel, we zijn tweelingen," lacht Marja.

„Heus waar? Wat leuk," vindt Joke.

Samen halen ze Joke's kleren uit de tas. Wat opgehangen moet worden, hangen ze op en het andere komt in de legkast.

„Dit rokje zal ik maar aantrekken, tante Rie," zegt Joke tegen moeder, die er even bij komt kijken.

„Waar is nu m'n trui? Moeder zei dat ik die eerst maar aan moest trekken."

„Hier," zegt Marja, „op dit stapeltje."

„Wat is dit, een boek?" wil Marja weten.

„Ja, een tekenboek. Ik heb ook nog een spel bij me. Moeder zei: als het eens een dag regent, moet je ook iets te doen hebben."

Mevrouw Duursma glimlacht als ze die twee zo bezig hoort. En tegen tante Miep zegt ze dat Joke een verstandige moeder heeft.

„'t Zal ook best gezellig zijn voor Marja om een vriendinnetje te hebben. Freek is graag eens op de boerderij bij Jan."

Juist komt Freek er aan. „Is ze er al?" vraagt hij.

„Als je Joke bedoelt, kunnen we je mededelen, dat ze aangekomen is,” plaagt tante.

„Kijk Joke, hier is de andere helft van de tweeling.” Lachend trekt Marja Freek naar voren. „Stel je maar eens netjes voor, broer.”

Moeder, het geplaag van Marja negerend, zegt: „Joke, dit is Freek, die zal jullie straks wel eens verder rondleiden.”

Freek geeft Joke een hand en knikt heftig. Dñe taak is hem toevertrouwd. Er is weer iets nieuws op de boerderij.

„Ze hebben weer jonge biggetjes op de boerderij; wel elf. Gaan jullie eens mee kijken?”

„O, wat zou ik die graag zien.” Het is Joke die het zegt.

„Maar dat kan,” zegt tante Miep. „We gaan allemaal mee, Freek. Ik ben er ook benieuwd naar.”

„Leuk dat ze zijn,” wendt Freek zich tot moeder en tante, „veel leuker dan die grote.”

Met z'n allen gaan ze naar de varkenscotten. Van verre hoor je al het geknor.

Als Marja in een hok gluurt, zegt Freek: „Nee, hier is het niet, deze zijn al groter, ga maar mee.” Dan staat hij triomfantelijk, alsof hijzelf de boer is, stil bij het hok met elf biggetjes en hun moeder.

„Ach, wat een schatjes” en „Och, wat lief”. De uitroepen zijn niet van de lucht.

„Wat zou ik die eens graag even vasthouden, zo'n klein roze dier-tje,” zegt Joke.

„'t Zou gauw weggesparteld zijn, want het zoekt nog alsmaar de moeder. Zie je wel?” Freek weet er alles van.

„Nu moeten we maar weer weggaan, anders wordt het grote varken onrustig,” meent tante Miep.

„Hebben ze hier nog meer dieren?” wil Joke weten.

„O, zó veel,” vertelt Freek. „Koeien, schapen, kippen en een hond. Die hond! Wat een lief beest is dat!”

„De dieren hebben allemaal eten en drinken gehad, wij moeten ook maar eens gaan eten,” oppert moeder.

Na een vriendelijke groet aan Klaske, die bij de achterdeur staat, gaan ze hun eigen laantje weer in.

5. Geheimzinnig?

Ze hebben een prettige dag gehad. Nu zitten ze na de maaltijd nog wat na te babbelen.

„Nog één nachtje slapen, dan komen papa en oom Erik,” weet Hanske te vertellen.

„Hoe laat denkt u, dat ze hier kunnen zijn, moeder?” vraagt Marja wat loom. Ze heeft bijna de hele dag bosbessen geplukt en er o zoveel van gesnoept. De paarse kleur is nog lang niet van haar vingers af. Nu voelt ze zich slaperig.

„Wat denk je, Miep? Met koffietijd zullen ze wel hier zijn, hè?”

„Ja,” zegt tante, „ik reken op ze van ongeveer halfelf af.”

„Wat krijgen we dan voor lekkers bij de koffie? Of brengen vader en oom iets mee?”

„Reken maar heus nergens op, Marjalief. Die arme mannen moeten voor dag en dauw al op stap. 'k Vind het ook wel wat hebberig van je,” zegt moeder.

„Nou, maar 's middags krijgen ze heerlijke bosbessenvla, daar hebben wij voor gezorgd.”

„Voor de bessen, bedoel je,” komt Freek nu ook.

„Wat zou dat? Het plukken is het grootste werk. Waar was jij eigenlijk? Met Jan mee?”

„Ja, en het was erg leuk. We zijn met die grote biggen naar de markt geweest. Hij heeft ze verkocht! Die biggen bleven gewoon in de mand, ze konden er best uit, maar niet één stapte over het randje. Vreemd, hè?”

„Jij had het zeker wel aardiger gevonden als die varkens er vandoor waren gegaan,” lacht tante.

„Misschien.”

„Hè, wat loopt daar ineens?” Marja, Freek en Joke schieten overeind en lopen vlug naar buiten. Wat was dat? Het leek een groot, donker beest, het ging in de richting van het bosweggetje.

„D'r sleepte iets achteraan,” zegt Marja, „ik zag het nog net. Hoor, daar komen mensen door het laantje.”

Het is Scholten, hij komt haastig aanlopen met Jan.

„Mevrouw Duursma, heeft u hier soms iets gezien?”

„Ja,” zegt moeder, „we staan juist te kijken. Er schoot hier wat voorbij, de kinderen dachten van een donker beest.”

„Dat kan uitkomen,” zegt Jan. „Die lelijke vreemde hond, zo’n zwarte, was weer eens op het erf. Heeft me daar twee jonge kippen doodgebeten.”

„O wat erg. Is het zo’n rover? Gaat u er nu achteraan? Het zal niet meevallen om een hond in te halen.”

„Nee,” zegt Scholten, „dat hoeft ook niet. Als we maar precies weten hoe hij er uit ziet, dan kunnen we de politie waarschuwen.”

„Er hing een touw achter hem aan, ik zag het nog net mee de hoek omschieten,” zegt Marja.

Scholten en Jan kijken elkaar eens aan. „Ah, die hond zal dus losgebroken zijn! Dan weten we misschien wel van wie hij is. Enfin, eerst maar eens naar de politie gaan, want daar moet een eind aan komen. We zitten niet in de wildernis, al lijkt het er soms op. Je moet je kippen vrij op het erf kunnen laten lopen.”

„Dat is dus geen aardige hond. Wat jammer voor de eigenaar,” vindt tante Miep.

„Eigenlijk is het juist andersom,” lacht Scholten nu. „Voor de hond is het jammer een baas te hebben, die niet voor hem geschikt is.”

„Kan dat ook?” vraagt moeder nu.

„Zeker mevrouw, die mensen hebben geen verstand van dit soort honden en dan moet je ze ook niet nemen. We zullen er eens achteraan gaan.”

Nee, Scholten en Jan laten het er niet bij zitten, iets wat moeder en tante heel goed begrijpen. Eigenlijk zijn ze een beetje bang voor zo’n loslopend roofdier.

„Gelukkig hoeven we niet meer naar het dorp vanavond,” zegt tante zachtjes, zodat de kinderen het niet verstaan. Dan gaan ze met Hanske naar binnen.

Bij Marja is alle slaperigheid verdwenen, met Joke en Freek heeft ze verzonnen om voor het slapen gaan nog een spannend spel te spelen. „We gaan het bos doorzoeken om het losgebroken roofdier op te sporen en gevangen te nemen. Kom mannen, te wapen!”

Freek is er al helemaal in. Ze hebben stokken gepakt en verdwijnen in de richting van het weggetje.

De hond is in velden noch wegen te zien. Dat wisten ze wel, ze zouden zich anders wel bedacht hebben om erheen te gaan. Nu lopen ze heerlijk geheimzinnig tussen het geboomte in de vallende schemering. Tot ze van verre moeders stem horen, die hen roept.

„Oei zeg, we moeten naar binnen. Maar we spelen dit nog eens.”

Marja komt tussen dode takken vandaan kruipen en Freek laat zich uit een boom zakken. Joke maakt haar sandaal weer vast. Ze komen besmeurd en bezweet hun terrasje op.

„Nee maar, wat hebben jullie uitgespookt? Gauw onder de douche en dan naar bed.”

Een poosje later hoor je alleen nog de zachte stemmen van moeder en tante Miep op het terrasje. De maan gluurt langs de grote boom naar „De Bosanemoon”. Het is er nog niet helemaal rustig, ziet zij.

„We zetten er ook maar een punt achter voor vandaag. Morgen als de mannen komen, zullen de kinderen wel uitgelaten zijn.”

Moeder en tante klappen de stoelen in elkaar en zetten ze onder het afdakje.

„Vrijdagavond al, de eerste week schiet alweer op. Wat gaat het toch vlug, hè?” zegt moeder, terwijl ze de grendel op de keuken-deur schuift.

Freek droomt van een zwart beest, dat een dikke ketting achter zich aan heeft slepen. Hij probeert het te grijpen, maar telkens is het dier hem te vlug af. Hoe hij zich ook inspant, hoe hard hij ook loopt, telkens is het mis. Hij gaat er met een knuppel op af, want bang is hij niet. Wat voor dier het eigenlijk is? Geen hond, soms lijkt het op een wolf. Opeens . . . o wee, het keert zich om en komt met een hevig gebrom op Freek af. Nog net kan hij wegduiken. Met een bons valt hij in een kuil. Dan merkt hij dat hij in geen kuil ligt, maar in bed, diep onder de dekens. Oei, wat is dat warm! Hij gooit de dekens van zich af.

Toch hoort hij iets . . . hij hoort echt gebrom. Nee, niet van een beest, het is net een motor. Wat zou dat zijn?

Freek, nu helemaal wakker, komt wat overeen. 't Gebrom is nu weg, maar toch hoort hij nog geluid. 't Lijkt wel het geluid van stemmen . . .

Nieuwsgierig geworden, kruipt hij voorzichtig zijn bed uit en schuifelt in de richting van de lichte plek, het ronde raampje. Als ze beneden maar niet wakker worden! Het kraakt wel een beetje, gelukkig niet erg. Buiten hoort hij weer gerommel. Hoe laat zou het zijn, hij heeft geen idee. Zou het midden in de nacht zijn? Maar wat komt er veel licht door het raampje!

Dan ziet hij hoe dat komt. Hij schrikt . . . z'n ogen worden groot van angst. Dat licht is van de koplampen van een auto, die voor hun huisje staat. Juist wordt het gedimd. Met zijn hoofd voor het venstertje heeft hij toch nog net gezien, dat er twee mannen om de auto lopen. Wat moeten die hier? Wat gaan ze doen? Hij voelt z'n hart bonzen. Ze komen niet dichterbij het huisje. Wel ziet hij, dat één het een ogenblik bekijkt en dan weer in de auto duikt. Zouden moeder en tante daar nu niets van merken? Moet hij ze gaan waarschuwen? Nog even kijken, ze kunnen hem hier niet zien en hij kan altijd nog hard roepen als het nodig is. Dan ziet hij wat de mannen doen.

„Nee maar!” zegt hij opeens heel hard. Gelijk duikt hij in elkaar. Hebben ze hem gehoord, buiten of beneden? Nee, het blijft stil in „De Bosanemoon” en buiten gaan de mannen aan het werk. Freek duwt zijn neus plat tegen de ruit. Sufferd die ik ben, zo scheldt hij zichzelf uit, dat ik daar geen erg in had. De twee mannen zijn bezig om een tent op te zetten, het materiaal halen ze uit de auto. Ja, hij ziet het nu goed. Ja hoor, het zijn vader en oom Erik. Is het even leuk, dat die daar midden in de nacht aan komen zetten? Toch was hij zich een aap geschrokken, toen hij nog niet wist wie het waren.

Hij grist onder het bed naar zijn sandalen, want natuurlijk gaat hij naar beneden toe! Nu voorzichtig het trapje af. 't Kan wel, in pyjama, het is prachtig weer. Als er nu verder ook maar niemand wakker wordt . . . Hij zal lekker naar buiten sluipen en . . . wacht maar. Zijn ogen tintelen al van pret.

Langzaam schuift hij de grendel van de keukendeur en zonder

veel gepiep gaat deze open. Hij sluipt over het pad, dan over het gras, maar blijft zoveel mogelijk in de schaduw.

Vader en oom Erik praten gedempt. Ze merken niets, kijken geen enkele keer meer naar het huisje.

Dan . . . ineens een sprong en Freek slaat zijn armen om oom Erik, die het dichtstbij staat.

Die, nergens op bedacht, kreunt van schrik en verliest zijn evenwicht, zodat ze samen in het gras rollen.

Freek ligt te schudden van de lach. Was die even goed!

Vader, die erbij gekomen is, grijpt Freek in de kraag van z'n pyjamajasje. „Waar kom jij vandaan rollen?” vraagt hij, hem over-eind trekkend. „Is dat oude mensen laten schrikken!”

Oom Erik, ook weer op de been, zegt: „Je kunt tóch niet ongestraft een anders terrein in bezit nemen. Ik heb je nog zo gewaarschuwd, Jaap, maar nu ben ikzelf de dupe geworden.”

Vader lacht hem uit.

„Denk erom, Freek, dit vergeet ik niet,” dreigt oom.

Ze praten met gedempte stemmen om de slapers in het huisje niet wakker te maken.

„Hoe laat is het eigenlijk?” vraagt Freek. „Midden in de nacht?”

Vader, bij het licht van de maan op zijn horloge turend, zegt: „Kwart over twaalf, tijd dat kleine jongens slapen.”

Maar Freek, nu helemaal wakker, antwoordt: „Ik weet wat het is om de zorg te dragen voor zo veel vrouwen. Daarom ben ik dag en nacht paraat!”

Vader en oom lachen hartelijk om die eigenwijze woorden en terwijl hij een fikse klap op zijn schouder krijgt, zegt oom: „Jong, je hebt nog gelijk ook. Nu gaan we weer aan het werk, want we willen vannacht evengoed wat slapen.”

„Wisten moeder en tante het ook niet, dat u en oom zo laat nog zouden komen?”

Freek staat bij zijn vader, hij is toch wel heel blij, dat ze er nu zijn en hij alleen het gehoord heeft.

De tent wordt verder opgezet, de luchtbedden klaargemaakt, nu de dekens nog.

„k Zou best in de tent willen slapen,” probeert Freek.

„Nee, niks ervan. Jij straks gauw naar je tilletje, volgende week mag je wel eens in de tent.”

„Ha fijn! Maar hoe weet u waar ik slaap?”

„Wij weten alles,” zegt oom Erik. „We vinden midden in de nacht wel bosanemonen.”

Nog even bekijken de mannen hun werk en knikken voldaan. Zo, hun bedden zijn gespreid.

Ze brengen Freek tot bij de keukendeur. Dan zien ze daar nog twee gedaanten. Moeder en tante, ook wakker geworden van al het gepraat buiten, staan nieuwsgierig en verrast te kijken als ze vader en oom zien.

„O wat leuk dat jullie er nu al zijn,” zeggen ze.

„Nu al,” snuift Freek, „het is midden in de nacht en als ik er niet geweest was, hadden jullie niets gemerkt.”

„Hoe kom jij eigenlijk buiten?” verwondert moeder zich.

„Door de deur,” zegt Freek met een olijk gezicht.

„Hij is zo uitgeslapen,” zegt vader, „dat hij nu nodig naar bed moet.”

Dan gaat Freek gehoorzaam de trap op naar zijn tilletje, zoals vader het noemde.

Hij hoort nog vaag een poosje de stemmen van de vier groten in het keukentje. Lekker, denkt hij nog, volgende week ook eens in de tent slapen. Eigenlijk is dit kamertje ook wel leuk.

De maan gliuurt nu van de andere kant langs de hoge boom, eer alle bosanemonen, groot en klein, weer slapen.

6. Het weekend met vader en oom

De volgende morgen zijn Marja en Hanske verrukt als ze de tent op het grasveldje zien staan. Dat vader en oom er nu al zijn! Ze kunnen het haast niet begrijpen.

Alleen Joke doet niet uitbundig. Ze voelt zich een beetje onwennig nu er twee vreemde heren bij gekomen zijn.

Maar dat is gauw over als vader naar Joke stapt en zegt: „Ah, dit is dus onze Joke! Wat fijn dat Marja hier een vriendinnetje heeft. En zeg maar oom Jaap, dat is het gemakkelijkste. Dit is oom Erik, voor hem moet je oppassen, hij neemt graag kleine jongens en meisjes in het ootje.”

„Behalve vannacht, hè oom!” komt Freek.

„Wat was er vannacht? Wat is er gebeurd?” wil Marja weten.

Freek is maar al te graag bereid om te vertellen hoe hij oom Erik heeft laten schrikken. Doch eerlijk vertelt hij erbij, dat hij zelf eerst niet wist wie er met die auto waren en er nog over gedacht had om moeder en tante te roepen.

„Hè,” zegt Marja spijtig. „had ons ook wakker gemaakt, wij hadden ook wel eens in de nacht naar buiten gewild, hè Joke.”

„Ik wilde jullie niet bang maken.”

„Phoe, hoor die eens!”

De kleine kamer is vol als allen aan het ontbijt zitten.

„Als het zo doorgaat,” lacht tante Miep, „als er steeds meer bij komen, zijn we volgende week met z'n twaalven!”

„Dat zou fijn zijn, werd het hier gewoon een tentenkamp,” geniet Freek.

„k Zou niet weten wie er nu nog bij kon komen,” zegt moeder peinzend. „Het zou nu niet meer kunnen ook.”

Vader en oom zullen met al de kinderen naar het bos gaan. Ze hebben afgesproken waar ze naar toe zullen gaan, want moeder en tante, die later komen, moeten weten waar ze hen kunnen vinden. Stel je voor, dat ze moesten zoeken, dan kon het wel avond worden eer ze elkaar vonden.

„Jullie zorgt maar om halfelf op dat mooie plekje te zijn waar we de eerste dag zo fijn hebben gezeten,” zegt moeder.

„Zijn jullie er niet, dan wachten tante en ik daar.”

„Gaan we dan ook weer eten op dat plekje?” wil Hanske weten.

„Dan ga ik weer denneappels zoeken.”

„Nee, dat doen we nu eens ergens anders.”

„Dus wij moeten ons zo maar aan die ukken overgeven en afwach-

ten waar ze ons brengen? Is dat wel vertrouwd?" Oom Erik trekt een quasi-zorgelijk gezicht.

„Kom maar mee, wij weten al zo veel mooie plekjes!”

Marja en Joke trekken hem, elk aan een arm, het terrasje af.

„Is uw tent al behoorlijk opgeruimd? Anders mag u niet eens mee, want slordigheid dulden we hier niet!”

„Kom maar eens mee,” zegt oom. „Vanmorgen om zes uur was alles al aan kant, gingen je vader en ik al een boswandeling maken.”

„Heus waar?” Marja kijkt hem bewonderend aan.

„O, wat jukt u nou. Tante Miep vertelde, dat ze u allebei om half-acht wakker geroepen heeft!” weet Joke te vertellen.

„Och, hou maar op, hou maar op,” kermt oom, zijn handen tegen zijn oren drukkend, „we kunnen ze niets meer wijsmaken, Jaap, onze gangen worden dag en nacht nagegaan.”

„Dat is wel eens goed voor jou,” zegt vader hardvochtig.

De tent kan de goedkeuring van de kinderen wegdragen. Het ziet er keurig uit binnen.

„U mag alle twee mee, hoor,” zegt Hanske goedig.

Daar zijn de anderen het mee eens.

„We gaan eerst naar de feeënwei, dan weet u die vast. Als we ons later soms zouden vergissen en het niet meer vinden kunnen, wachten moeder en tante voor niets.”

„Ja, daar gaan we naar toe, naar de feeënwei. Zijn er echt feeën, Hanske?” Plagend trekt oom aan Hanske’s krullen.

„Nee,” zegt Hanske, „niet echt, maar het ziet er daar net zo uit als op het plaatje van het sprookjesboek.”

„Ik ben blij dat we daar naar toe gaan, want ik geloof nog een beetje in sprookjes, weet je.”

Joke kijkt oom belangstellend aan. „Er gebeuren wel eens sprookjes,” zegt ze.

„Ja heus?” vraagt oom.

„Ja, dat ik nu hier ben, is ook een sprookje, want ik zou helemaal niet uitgaan en nu ben ik hier midden in het bos!”

„Je kan d’r fijn voetballen, hoor,” komt Freek wat ongeduldig.

„Gaan de feeën er dan niet vandoor?” is vaders vraag.

„Ach, die meiden met hun sprookjes,” moppert Freek. Hij voetbalt liever.

„Natuurlijk gaan we ballen, kunnen de meisjes ook meedoen. Je hebt hem toch niet voor niets meegenomen?”

Freek draagt zijn voetbal zonder net. Meestal stopt hij hem onder zijn blouse, wat hem dan soms een vermaning van moeder bezorgt, die bang is dat zijn goed zal scheuren.

Bij de feeënwei gekomen, zien ze tussen de bomen juist een glimp van een wegschietend hertje.

„Sst . . . stil, wie weet wat we soms nog meer te zien krijgen,” zegt vader.

Hoog in de bomen klinkt het gefluit en gesjilp van kleine vogeltjes. Als ze stil turen of ze er ook één kunnen ontdekken, klinkt telkens een zacht ploffend geluid.

„Daar . . . kijk daar,” fluistert Freek.

In een boom, niet zo ver bij hen vandaan, zien ze een bruinrode pluimstaart.

„Wat is dat?” wil Marja weten.

„Stil . . . het is een eekhoortje, die knaagt nootjes van de boom en laat ze op de grond vallen.”

„Gaat zeker een wintervoorraad aanleggen,” meent Freek.

„Jammer dat hij er ineens vandoor is. Hij zal ook wel niet meer terugkomen met zoveel mensen in de buurt.”

Als ze even in het gras rollen om wat te rusten, verzuchten Marja en Joke, dat het hier nu echt op een sprookjeswei lijkt.

„Alleen de feeën ontbreken,” plaagt oom.

Er wordt vader en oom niet veel rust gelaten. Freek heeft de bal onder zijn blouse vandaan gewrongen en rekt erop, dat ze een spelletje gaan doen. Joke en Marja zijn ook weer opgesprongen, ze hebben er direct zin in. 't Is de bedoeling, dat vader en oom ook meespelen, dat is veel leuker.

„Kom aan,” zegt vader, „we zijn vanmorgen onze ochtendgymnastiek vergeten, we zullen nu onze spieren eens losmaken.”

Hanske gaat weer denneappels zoeken, dat balspel is haar te wild.

Allen zijn zo actief bezig, dat moeder en tante al vlakbij zijn voordat ze het merken.

Doch dan gaat er een gejuich op, want ze rekenen er vast op, dat er iets lekkers uit de tas komt. De buitenlucht maakt ook zo hongerig.

„Vanmiddag maken we een tochtje met de auto,” belooft vader.

„Kunnen we allemaal mee?” vraagt Freek.

„Dat zal niet gaan,” antwoordt vader. „Misschien zijn er wel luie mensen, die thuis willen blijven.”

„Ik niet!” „Ik niet!” roepen Marja, Joke en Freek door elkaar.

„Als je maar weet,” protesteert tante Miep, „dat alle luie mensen in een auto kruipen. Omdat wij niet lui zijn, geven oom Erik en ik er de voorkeur aan thuis te blijven en misschien nog wat te gaan wandelen.”

Marja en Freek begrijpen nu dat dit al afgesproken was.

„Tante is blij om een poosje van die kinderen verlost te zijn en oom voor zich alleen te hebben,” wijsneust Marja.

Dat bezorgt haar een denneappel van oom Erik tegen haar blonde haren. Ineens is het een heel gevecht, links en rechts gooien ze de denneappels naar elkaar, telkens wegduikend en weer gauw een ander werpend. Tot Hanske jammert: „Al m'n denneappels gaan weg!”

„Arme Hanske,” zegt moeder, „wacht maar, ze moeten ze allemaal weer bijeenrapen, tot ze weer een zak vol hebben. Anders mogen ze hier niet vandaan, hoor!”

De autotocht wordt „een succes”, volgens Freek. Vanmorgen had hij „de wagen” al helemaal bekeken, bij vader en oom overall uitleg van gevraagd. Moeder, die het lachend mee had aangehoord, vroeg of de auto zijn goedkeuring kon wegdragen. Waarop hij antwoordde, dat hij eerst een keer moest meerijden om dat te kunnen beoordelen. Marja vond hem een verwaand kereltje en vroeg of hij wel wist wat de voor- of achterkant was. Een minachtende hoofdbeweging was daarop het enige antwoord van Freeks kant geweest.

Nu rijden ze met een prettig gangetje door de Veluwe bossen. Freek zit naast vader en „de dames” zitten achterin. Na een poosje laten ze de bossen achter zich en rijden door het open veld, tot ze dicht bij het IJsselmeer komen. In een klein stadje gaan ze een restaurant binnen waar vader en moeder theedrinken en de kinderen vruchtenijs krijgen.

„Hè, wat lekker. Jammer dat het zo gauw op is,” verzucht Marja.

Joke zit zo maar stil te genieten.

Moeder, die het merkt, zegt: „En Joke, vind je dit ook zo'n aardig stadje? Zullen we van hier je moeder en vader een ansichtkaart sturen?”

Joke's ogen lichten op. Juist zat ze even aan moeder te denken en aan vader, die nu wel thuis zou zijn, op zaterdagmiddag. Zou moeder het stil hebben nu zij en Tom weg zijn? Maar ze was toch heel blij geweest toen Joke bij de familie Duursma mocht komen. Ze had gezegd: „Ik verheug me er nu al op wanneer je straks, als je terug bent, al je belevenissen vertelt. 't Zal dan net zijn of ik er ook geweest ben.” Moeder had toen vast niet gedacht, dat ze

helemaal bij het IJsselmeer zou komen. Ja, leuk, een kaart schrijven. „Wat nemen we voor oom en tante mee?” ’t Is Hanske, die het vraagt. Hanske wil altijd iets meenemen voor de thuisblijvers.

„We nemen lekkers mee, niet alleen voor oom en tante, maar voor allemaal, voor morgen. Vandaag hebben jullie weer eens genoeg gesnoept.”

Marja werkt heel hard een toffee achter haar kiezen voor ze moeder antwoordt. „We snoepen helemaal niet veel, we hebben gisteren niets anders gegeten dan bosbessen.”

„Dan is het vandaag zeker je toffee-dag. Het is zeker al de zesde waar je nu op sabbelt,” zegt vader lachend.

„Wie zullen het eerst thuis zijn: oom en tante of wij?” vraagt moeder zich af.

„Wij,” zegt Hanske. „Oom en tante zijn natuurlijk naar de feeënwei, want oom gelooft in sprookjes. Heus waar,” knikt ze heftig, als ze allemaal naar haar kijken.

„Kom,” zegt vader, „nu moesten we de bezienswaardigheden van de vestingstad maar eens gaan bezichtigen.” Hij is opgestaan en als hij met de kelner heeft afgerekend, gaan ze naar buiten.

„Is dit nu een echt stadje?” vraagt Marja.

„Wat denk je dat het anders is? ’t Is al honderden jaren oud, hè vader,” beweert Freek.

„Ik vind de straatjes zo klein,” is Joke’s opmerking.

„Jazeker, deze stad is al heel oud en wat die smalle straten betreft: in vroeger tijden hadden ze nog geen grote vrachtauto’s. Voor de wagens en karren, die men toen had, waren de straten breed genoeg,” vertelt vader. „Onze Joke vindt het al gauw smal en klein, die komt uit zo’n grote stad!”

Joke lacht eens en zegt best in zo’n stadje te willen wonen.

Freek ook, maar er moest niet zo’n vislucht zijn, vindt hij.

„Dan gaan we maar weer naar „De Bosanemoon”, daar heb je alleen dennegeur en vogelzang,” maakt vader een eind aan de stadswandeling. De kinderen rennen vader en moeder vooruit naar de auto. Freek neemt achter het stuur plaats met een gebaar of hij de auto wel even zal starten. „Kom alsjeblieft nergens aan, stel dat hij ging rijden!” zegt moeder angstig.

Met een knipoogje naar moeder, steekt vader geruststellend het contactsleuteltje in de hoogte.

„O gelukkig, hij kan nog niet rijden.”

„Wist ik wel, anders had ik de auto al gekeerd,” zegt Freek.

„Branieschopper die je bent,” moet Marja nog even zeggen, voor ze achter in de auto duikt.

Moeder trekt haar kleine Hanske op schoot. Joke zit tussenin en zo gaat het weer op huis aan.

De terugweg lijkt veel korter. Dat is altijd zo, weet Marja, als je ergens voor de tweede maal langs komt.

Moe en voldaan gaan ze naar bed. Freek vooral is doodmoe.

„Dat komt omdat je vorige nacht zo weinig hebt geslapen,” zegt moeder.

Zondagmorgen horen ze het luiden van de dorpsklok.

„Weet je wat hij zegt?” vraagt Hanske aan Joke. „Bim-bam, kom dan. Maar ik kom niet, want ik blijf thuis met Marja. Wij moeten op het huisje passen,” voegt ze eraan toe.

De groten gaan met Joke en Freek naar de kerk. Moeder vond Hanske te klein om mee te gaan, dus moet Marja dit keer ook thuisblijven.

Het is nog wel twintig minuten lopen naar het dorpskerkje. Een mooie wandeling dus. Tot heel dicht bij de kerk kunnen ze langs bosweggetjes.

Overall maken de mensen zich klaar om naar de morgendienst te gaan. Er zijn veel zomergasten in het dorp, daardoor is de kerk vol. De koster draagt zelfs nog stoelen aan.

Wat klinkt het zingen mooi, met zo veel mensen samen! Freek doet ook zijn best om hard mee te zingen. 't Is Psalm 105 : 1, dat kent hij juist zo goed. Moeder heeft al eens naar hem gekeken. Hij schrikt. Zou het te hard gaan? Maar nee, moeder kijkt hem vriendelijk aan. Ook Joke zingt dapper mee.

Als dominee later gaat preken, probeert Freek te luisteren. Hij vindt het wel moeilijk, hij zingt liever. Zou vader het begrijpen? Hij kijkt eens op zij. Vader, zijn blik strak op de dominee gevestigd, luistert met volle aandacht. Ook oom en tante, die schuin voor

hem zitten, bewegen zich geen enkele keer. Gaan hun voeten nooit eens prikken of moeten ze hun arm niet eens anders leggen? Joke zit ook stil, net of ze er alles van begrijpt. Dan opeens hoort hij dominee's stem: „Dit woord is niet alleen voor ouderen, ook voor jongeren, ja voor kinderen sprak de Here Jezus: Komt tot Mij!” Ineens kan Freek weer meeluisteren, kan hij er ook iets van begrijpen. Weet hij, dat de Here Jezus ook hem nodigt en vader en moeder en de anderen. Toch hoopt hij, dat ze maar weer gauw gaan zingen, een mooi vers.

Ten slotte schrikt hij op als dominee „amen” zegt en het slotlied opgeeft. Weer was hij een beetje afgedwaald met z'n gedachten.

Marja heeft Hanske voorgelezen. Ook hebben ze nog even naar de biggen gekeken. Ze vonden ze echt al groter geworden.

Nu gaan ze stoelen klaarzetten. Met het mooie weer kunnen ze buiten koffie drinken. Het lekkers mocht ze op een schaalje schicken, niet de melk opzetten. Moeder wil niet, dat ze aan het gas komt, als er geen groten thuis zijn. Dat is jammer, ze had het best leuk gevonden om straks koffie te schenken als de anderen er aan kwamen.

„Nee,” had moeder gezegd, „die paar ogenblikken moeten ze maar geduld hebben.”

Ze heeft wel met Hanske een boeketje veldbloemen geplukt en in een vaasje geschikt, zoals moeder haar heeft geleerd. 't Staat leuk op het tuintafeltje, vindt ze. Voor Hanske heeft ze een kransje gemaakt op haar blonde krullen. Die voelt zich nu als een prinsesje. Als ze de kerkgangers in het laantje ziet, rent ze hen tegemoet. Het bloemenkransje raakt los en valt op de grond. Joke ontfermt er zich nu over en probeert het weer te maken.

Moeder en tante bewonderen het werk van Marja en gaan samen voor de koffie zorgen. Marja mag het lekkers presenteren.

's Middags gaan ze met vader en moeder wandelen. Oom en tante zijn met de auto naar kennissen, die in een naburig dorp gelogeed zijn.

„We moeten maar niet te lang in het bos blijven,” vindt vader als

ze de herten in het hertenkamp hebben bekeken. „'t Zou best kunnen dat we straks regen krijgen en dan is het beter om thuis te zijn.”

Marja en Joke begrijpen niet hoe vader over regen kan spreken, de lucht ziet nog mooi blauw en de zon schijnt.

Maar Freek, door vader ingelicht, zegt: „Kijk, daar net boven de bomen zie je van die koppen.”

„Koppen? Wat zijn dat?”

„Nou, die wolken, dat zijn onweerskoppen. Als die hoger komen, kan het wel heel hard gaan regenen en onweren ook, hè vader!”

„Nog niet direct, denk ik. Toch zullen we de kortste weg naar huis nemen.”

Dicht bij hun huisje gekomen, horen zij in de verte de lucht al rommelen; ook weerlicht het.

„'t Begint toch eerder dan ik dacht,” zegt vader tot moeder. „De ramen straks maar sluiten, het zou soms inregenen.”

Marja, Joke en Freek slepen de stoelen en de tuintafel onder het afdakje. Zo, die kunnen niet nat regenen.

Grote druppels vallen er. Ze tikken eerst langzaam, dan al sneller en harder op het dak van „De Bosanemoon”.

Het gerommel van het onweer in de verte is overgegaan in felle slagen. De bliksemschichten zijn niet van de lucht.

Vader komt op een drafje aanlopen, zijn regenjas al helemaal nat. Hij is bij de tent geweest, heeft nagekeken of alles wel goed vast zat. Even daarvoor had hij de dekens vast binnen gelegd.

„Sjonge, jonge,” zegt hij, z'n plasticjas afschuddend, „wat een regen. 't Is te hopen, dat het niet te lang duurt, anders weet ik het niet met de tent.”

„Zou hij omver gaan, vader? Waar moeten u en oom Erik vannacht dan slapen?” Marja vraagt het met een angstig gezicht.

„Nee, hij waait zo maar niet om, maar de grond zal zo nat worden. Enfin, we zullen later wel zien. De dekens blijven in elk geval droog.”

Ze zitten stil bijeen, Hanske op moeders schoot, met haar duim in de mond. Joke en Marja, met de armen om elkaars schouders, duiken soms bij een erge slag ineen. Freek niet, hij zou heel graag

vlak bij het raam zitten om zo naar het onweer en het lichten te kijken.

„Zo dicht bij het raam is niet nodig, straks als de bui overgaat, kun je nog wel naar buiten,” zegt moeder.

De bui is niet gauw over. Vader heeft weer eens bezorgd naar de tent gekeken. Als het zo doorgaat, is het grasveld dadelijk een vijver en de tent verdrongen, denkt hij, daar kunnen we vannacht niet in slapen.

„Kijk, daar komt iemand, 't is Jan.” Marja ziet hem het eerst.

Vader opent vlug de deur, opdat hij niet langer in de regen behoeft te zijn dan nodig is.

„Hoe maakt u het hier met dit noodweer, mijnheer Duursma? Lekt het nergens? Vader en moeder maakten zich zo bezorgd, daarom kom ik maar even kijken.”

Jan zit inmiddels ook in het kamertje op Freeks plaats. Die zit op de opgevouwen tentdekens. „Lekker zacht,” zegt hij.

„Nee, lekken doet het nergens, we hebben er tenminste nog niets van gemerkt,” zegt moeder. „Alleen zit ik een beetje over m'n man en m'n zwager in, want kijk eens.” Moeder wijst naar buiten.

„O, die tent is zó verregend, daar kunt u vannacht niet in, mijnheer Duursma. Is ook niet zo erg, u kunt wel in de schuur slapen met die andere mijnheer. De schuur is groot genoeg en u hebt immers luchtbedden?”

„Ja, en dekens,” vult Freek aan, terwijl hij op zijn zitbank slaat.

„Kijk eens aan, als het droog wordt, help ik u wel met het overdragen.”

„Vast hartelijk bedankt,” zegt vader, met Jan meelopend. „Het lokte me niet aan om in die natte tent te kruipen.”

Jan heeft in het halletje z'n jas omgeslagen en loopt met grote stappen naar de boerderij terug.

„'t Is een reuze oplossing,” zegt moeder, als vader weer binnenkomt.

„Ja, en weten jullie wat ik nu gedacht had?”

Ze kijken vader gespannen aan.

„Nu moest Freek maar met oom Erik in de schuur slapen en ga ik naar zijn „tilletje”. Als oom het tenminste goed vindt.”

„Ha fijn.” Freek is al opgesprongen en wil direct al de dekens naar de schuur brengen.

„Wacht nog even,” zegt vader, „zo'n haast heeft het niet. Laat het eerst maar helemaal droog zijn.”

Gelukkig, het onweer gaat voorbij. 't Wordt nu weer lichter ook.

„Net of het al avond was en we naar bed moesten, zo donker was het straks,” vindt Joke.

„We hebben nog niet eens gegeten,” lacht Marja.

„Daar gaan we nu voor zorgen. Kunnen jullie me fijn helpen nu tante Miep er niet is,” zegt moeder, opstaande.

Oom Erik en tante Miep komen er juist aan als ze de luchtbedden uit de tent halen om over te brengen naar de schuur. Ze zijn verbaasd als ze de geulen langs het huisje zien waar het water is weggestroomd. Ze wisten niet, dat het zó geregend had. Wel waren ze wat langer bij hun kennissen gebleven voor het onweer, maar zo erg als hier heeft het daar niet geregend.

„Zijn de dekens ook nat?” is het eerste wat oom vraagt.

„Nee hoor, die waren al in veiligheid voor de wolkbreuk.”

„Nu gaat alles naar de schuur en als u het goed vindt, oom, mag ik daar vannacht ook slapen. Vader gaat naar de vliering.”

Freek is alweer enthousiast.

„Zeg, dat hadden we eigenlijk wel ineens kunnen doen, in de schuur slapen. Dan hadden we geen tent nodig gehad,” komt oom Erik wel wat laat op de gedachte.

„Maar van de week mag ik nog een keer in de tent slapen, heeft vader beloofd.”

„Wij ook, wij ook een keer!” roepen Marja en Joke.

„We zullen eerst eens afwachten wanneer alles weer goed droog is.”

„O, als morgen de zon schijnt, is het zo voor elkaar.”

„Wat een optimisten,” lacht moeder. „Nu moet ik oppassen, anders zak ik hier weg.” Ze springt haastig op het terrasje. Toch heeft ze al twee schoenen met een dikke laag modder onderaan.

't Is een optocht met luchtbedden en dekens, die naar de boerderij

gaat. Hanske sukkel ook mee, ze wil ook wel zien waar oom en Freek nu gaan slapen.

Scholten heeft al een plaatsje klaargemaakt waar ze hun bed spreiden.

„Je zult een slaapkamer hebben, zo ruim als de onze, Freek!”

„Dat hij oorspronkelijk voor de koeien en hun voer bestemd is, daar praten we niet over.”

„Als je altijd in „Astoria” logeert, is een landelijke omgeving voor de verandering ook wel eens leuk,” plaagt tante Miep.

Jan Scholten lacht.

„Wat is dat: „Astoria”?” wil Marja weten.

„Dat is een chic hotel, ergens in Amerika. Als je nog eens minister wordt, mag je er logeren,” weet Jan te vertellen.

Hanske kijkt oom eens onderzoekend aan.

„Nee kind,” zegt hij, als hij Hanske ziet kijken, „je oom is geen minister en zal het nooit worden ook. Wel hopen Freek en ik hier lekker te slapen, hè jong!” Hierbij geeft hij Freek een kameraadschappelijke klap op z'n schouder.

Freek beaamt het met een knik.

Een vreemde zondagavond is het, na het onweer. Tante vertelt een verhaal, speciaal voor Hanske, doch de drie anderen luisteren er ook graag naar.

„Laten we nog wat zingen,” stelt moeder ten slotte voor. „Een lied dat we allen kennen?”

„Hè ja.” Dat willen Freek en de meisjes ook wel.

Moeder zet een bekende wijs in. Zelfs vader en oom neuriën mee. Na dit vers volgen nog een paar bekende liederen.

„Oom en ik zullen maar niet zingen. Als we echt onze monden open deden, zou ons vakantiehuis van schrik uit elkaar vallen.”

„Probeer het eens, oom Jaap,” zegt Joke ondeugend.

„Nee,” zegt oom Erik, „want dan moeten we de rest van de bedden ook nog naar de schuur dragen en wordt het Freek en mij daar veel te bekrompen.”

7. Regenmaandag

„Joke, Joke, word eens wakker!” Marja staat in de kleine huiskamer voor de slaapbank van Joke. Ze schudt haar aan een arm, die boven de dekens ligt, heen en weer. „Word eens wakker.”

Joke doet slaperig haar ogen open. „Wat is er?” vraagt ze, terwijl ze toch de deken nog wat hoger trekt en zich omkeert om weer te gaan slapen.

„Wat ben je toch een luilak, Joke! Vader en oom zijn al lang weg! Hoor je me?”

Joke komt nu overeind. Ze lacht een beetje. Dan verbaasd, terwijl ze haar ogen uitwrijft: „Ben je al aangekleed?”

„Natuurlijk! We gaan naar buiten. Maar stil, hoor, moeder en tante hoeven alles niet te horen.”

„Ben je al gewassen ook?”

„Doen we wel een beetje in de keuken, geeft niet voor een keer.”

Joke wipt haar bed uit, kleedt zich vliegensvlug aan, legt dan de dekens zo, alsof er nog iemand onder lag te slapen.

Marja verwondert zich weer even over die bijdehante Joke. Aan zo iets had zij nu niet gedacht.

Als ze door de keuken komen, laten ze even de kraan zachtjes lopen (anders ruist het zo) en maken hun gezicht en handen nat.

„Lekker opgefrist, hoor,” vinden ze. Voorzichtig sluiten ze de keukendeur achter zich. Hun slippers trekken ze buiten aan.

„Wat wil je eigenlijk?” vraagt Joke, een beetje hijgend van de inspanning om alles „heel zacht” te doen.

„We gaan Freek optrommelen, die hoeft ook niet zo lang te slapen.”

„Maar die is toch in de schuur?”

„Nu, wat zou dat? Juist leuk, we laten hem schrikken. Ga mee, jô!”

Ze lopen op een holletje door de nog vroege miezerige maandagmorgen, naar de schuur van Scholten.

„’t Regent nog, hè! Kijk de tent eens nat zijn! Wat een spoor heeft de auto gemaakt, zeg. ’k Heb je vader en oom Erik niet weg horen gaan!”

„Wat een wonder! Ik moest je straks bijna uit bed sleuren om je wakker te krijgen.”

„Alle behoorlijke mensen slapen nog,” grinnikt Joke.

„Dat had je gedacht. Kijk, daar is Klaske al aan het werk.”

Klaske, met een regenkapje over het hoofd, maakt vlug haar melk-emmers schoon.

„Wat doen jullie al zo vroeg buiten?” roept ze.

Marja legt haar vinger tegen de mond, opdat ze niet meer zal roepen en wijst naar de schuur. Ze knikt lachend van ja. Ze heeft begrepen wat ze van plan zijn. Opeens wenkt ze hen met heftige bewegingen bij zich. Ze komen naderbij, zich afvragend wat Klaske toch heeft.

„Wat zijn jullie van plan, wil je Freek er soms tussen nemen?”

„Ja,” zeggen Marja en Joke een beetje schuchter. Als ze nu maar niet tegengewerkt worden. Stel dat Klaske hun verbiedt de schuur in te gaan. Kunnen ze hier blijven!

Klaske's lachende gezicht vertelt het tegendeel.

„Hebben jullie al een plannetje?” vraagt ze geheimzinnig. „Anders weet ik wel iets! Met vorige gasten hebben we ook eens zo'n grapje uitgehaald.”

Marja en Joke zijn een en al aandacht.

„Ga maar eens mee. Hij slaapt op een luchtbed in het hooi, hè? Dan nemen we een touw en dat touw moet onder het luchtbed doorgehaald als een lus en zachtjes aangetrokken worden. Dan ligt hij gewoon vastgebonden op bed!”

„Dat kunnen wij nooit,” zegt Marja bedenkelijk.

„Nee, maar hier is al een touw en nu vraag ik Jan om dat voor ons onder het bed door te schuiven.”

„Als hij nu maar blijft slapen!”

„O ja, als we heel zacht doen, wordt hij niet wakker.”

Jan is direct bereid om mee te doen. Je kunt wel aan zijn olijke gezicht zien, dat hij altijd te vinden is voor een grapje. Hij laat er soms het werk voor wachten, tot ergernis van zijn vader. Niet dat Scholten iets op grapjes tegen heeft, o nee, hij doet zelf ook graag mee, maar niet als het tijd van werken is.

Jan kan nu gerust zijn. Door de regen ligt het werk op het land

een dagje stil. Zelfs Scholten scharrelt wat rond in de schuur, op zoek naar één of ander „karweitje”, zoals hij dat noemt.

Jan maakt een grote lus in het touw en beduidt Marja, dat ze met hem mee moet naar de hooizolder. Als dieven sluipen ze de trap op. Onhoorbaar.

Boven gekomen denkt Marja, dat Freek al weg is. Ze ziet twee luchtbedden, het ene waarop oom Erik heeft geslapen en waarvan de dekens netjes opgevouwen zijn en het andere waar de dekens als een onordelijke hoop op liggen.

Maar Jan lacht, legt zijn vinger op de mond en geeft de lus in Marja's handen, zelf houdt hij het touw ook vast. Hij laat zich op zijn knieën in het hooi zakken, ook Marja knielt geruisloos neer. Ze heeft nu begrepen, dat de lus om de hoeken van het bed moet. Heel voorzichtig schuiven ze het touw hoger, want onder die wanordelijke hoop ligt Freek, zich van geen kwaad bewust, een gat

in de dag te slapen. Als het touw ter hoogte van Freeks middel is, of waar Jan althans vermoedt, dat zijn middel is, begint hij het heel langzaam aan te trekken. Het losse eind geeft hij aan Marja, die moet terugkruipen naar het trapje.

Daar ziet ze het hoofd van Joke. Die, ingelicht door Klaske, steekt haar hand al uit en neemt het touw over. Het eind dat Jan nog heeft, gaat aan de andere kant door een opening in de vloer waar Klaske het opvangt en vastmaakt.

Nu kruipt Jan ook terug, even nog omkijkend, want een paar maal gaf Freek een soort knorrend geluid. O, alles blijft stil. Ook het andere eind wordt nu beneden vastgemaakt.

Freek ligt vastgebonden aan zijn bed en weet het nog niet.

„Nu moeten jullie weggaan, want anders hoort hij straks gepraat en begrijpt alles. Dan is er geen aardigheid aan,” stuurt Klaske Marja en Joke weg.

„Ja maar, hij kan toch de hele morgen daar niet blijven liggen!”
Er klinkt medelijden in Joke's stem.

„'t Zou anders niks geven,” zegt Jan, naar de lucht kijkend. „'t Kan nog wel de hele morgen blijven regenen. Hij ligt er droog, hoor!”
Plagend kijkt hij naar de meisjes. „Ik maak hem niet los. Het was jullie plan, ik bemoei me er verder niet mee. Gaan we eerst eten?”
Dat laatste zegt hij tot Klaske.

Een beetje sip kijken Joke en Marja voor zich uit.

Klaske ziet het wel, ze lacht stilletjes en knipoogt eens achter Jans rug om. „Blijven jullie hier maar,” fluistert ze. „Die malle Jan zegt maar wat. Freek kruipt er wel onderuit als hij het eenmaal doorheeft.”

Onder de hooizolder, zittend op een lege voerkist, wachten Marja en Joke de dingen af die, naar ze hopen, zullen komen.

't Heeft er veel van dat Freek onbewust, in zijn slaap, weet dat het nog steeds regent. Het blijft stil . . .

„Ik krijg honger!” fluistert Marja.

„Ik ook,” bewegen Joke's lippen.

Totdat een kreunend geluid door de schuur klinkt. Dan weer een gesteun. Marja en Joke slaan de handen voor de mond om niet hardop te lachen.

Dan opeens . . . „Oom, oom,” klinkt het kermend. „Oom, ik zit vast!”

Joke en Marja steigeren bijna op de voerkist. Dan zien ze de vier gezichten om de schuurdeur. De lachende van Jan en Klaske en de vragende van moeder en tante. Ze proesten het uit, want van boven klinkt het: „O, ze hebben me vastgebonden, de mispunten!” Het lachen van beneden maakt, dat er boven geen kík meer gegeven wordt.

„Vooruit!” zegt Jan tegen Marja en Joke, „jullie naar boven, het plan is van jullie uitgegaan. Ik ben maar handlanger. Wie weet hoe hij in de knoei zit, de arme jongen.”

„Huichelaar!” zegt Klaske. „Jij hebt het touw vastgeknoopt, nu zul je het ook losmaken!”

„We gaan allemaal naar boven! Gaan de dames ook mee?” Het laatste zegt Jan tegen mevrouw Duursma en tante Miep.

De dames klauteren nieuwsgierig achter de anderen het trapje op. Daar vinden ze Freek, met een rood hoofd, worstelend om onder het touw uit te komen. En ja, het lukt hem net. Eigenlijk iets te laat, want ze hebben allemaal zijn vernedering gezien. Zo voelt hij het tenminste. Nijdig kijkt hij naar Marja en Joke. Die lelijke wichten hebben het verzonnen, begrijpt hij.

Jan klopt hem eens op de schouder en zegt: „Jô, gedraag je als een man en gun de dames dit pleziertje.”

„Zeg, bedoel je ons soms? We zijn zo onschuldig als een lam, hoor,” protesteert tante Miep. „Freek pas op, touwen knopen is vakwerk, zo iets doen geen jonge deerntjes. Jouw vriend kon wel eens een verrader zijn.” 't Wordt alles lachend gezegd en ook zo opgenomen. De verrader Jan loopt als beschermend, achter Freek (in pyjama) aan, het trapje af. De anderen volgen.

„Waarom kleedt die jongen zich eerst niet wat aan?” hoofdschudt moeder.

„Zeg, wie vindt het leuk zich ten aanschouwen van het hele dorp te kleden?” springt tante Miep voor Freek in de bres.

„Dat is zo,” lacht moeder. „Laten wij vast teruggaan. Kom je, Marja en Joke? We dachten al, dat het hele stel met de auto vertrokken was, toen niemand voor het ontbijt verscheen.”

't Blijft een echte regenmorgen, miezerig en druilerig. Freeks stemming heeft ook iets van die druilerigheid. Het zit hem helemaal niet lekker, dat hij ertussen genomen is. Hij zint op wraak.

Joke komt op de goede gedachte om nu haar spel te halen. Ze kunnen toch immers voorlopig niet naar buiten met die regen.

„Hè ja,” zegt Marja. „Doe je ook mee, Freek? We moeten op z'n minst met z'n drieën zijn!”

Freek komt schoorvoetend nader en is nog niet bijzonder in de stemming om zijn kwelgeesten een plezier te doen. Enfin, iets anders weet hij ook niet op het moment, dus doet hij maar mee.

Joke wordt enthousiast, ze schudt de kaartjes en zal vast uitdelen.

„Hanske, doe je ook mee? 't Kan best, Marja, wij zullen wel voor haar lezen.”

't Is een soort advertentiespel. Op alle kaartjes, er zijn er wel honderd, staan een paar woorden. Nu mogen ze om de beurt een kaartje nemen en proberen om er met het vorige een goedlopende zin van te maken. Soms komen er de gekste zinnen uit te voorschijn. Zo kreeg Hanske: Ik drink geen melk, geef mij maar cola. Daar moesten moeder en tante Miep naar komen kijken.

„U weet het dus, moeder, voortaan geen melk, maar cola bij het ontbijt voor uw jongste dochter!”

„Freek schiet op jô, 't is jouw beurt!” Freek haast zich om goede zinnen te vormen. Zijn humeur is reuze verbeterd en hij zit helemaal in het spel.

Totdat . . . Marja legt haar kaartjes naast elkaar en leest: „Ik zit gevangen, help me toch!” Dan – ze kan het niet laten – kermt ze, Freeks stem nabootsend: „Oom, oom . . . ik zit vast!”

Met een harde klap valt Freeks stoel omver. Hij vliegt overeind, op Marja af. Dat neemt hij niet. Al z'n wraakgevoelens zijn weer boven gekomen. In een mum van tijd tolt de tweeling vechtend over de grond. Hanske heeft zich verschrikt van haar stoel laten glijden en gaat huilend de kamer uit. Joke kijkt met een angstig gezicht op de vechtenden neer. Ze is geschrokken en verbaasd tegelijk. Ze weet niet wat ze doen moet. Toch voelt ze zich verplicht om één van beiden te helpen. Ze kan begrijpen, dat Freek kwaad is, maar Marja is haar vriendinnetje, dus moet ze die helpen.

Juist wil ze zich ertussen werpen, als ze bij haar arm gegrepen wordt. Moeder en tante, op het lawaai afgekomen, overzien het strijdtoneel. Tante houdt Joke tegen en moeder grijpt met een gebiedend woord de vechtjassen in de kraag.

Ze laten elkaar direct los en krabbelen, nog door moeder vastgehouden, overeind. Met strenge ogen kijkt moeder naar haar veromfaaide tweeling.

„Zeg eens op! Wat heeft dit te betekenen?”

Maar als de kinderen elkaar aankijken, schieten ze in een sniklach. Marja, met al haar haren steil overeind, is net een boskat. Terwijl Freek, met z'n afgezakte broek en een scheur in zijn blouse, veel weg heeft van een bedelaarsjoch.

Dan slaakt Joke een diepe zucht alsof dit het einde van een ondraaglijke spanning was.

Hanske, achter moeder, zegt: „Ze heeft Freek geplaagd!”

Die „ze” is Marja, begripen moeder en tante.

Even komt er iets van een lach over tantes gezicht. Ze denkt: Die arme Freek móet gewoon hardhandig optreden als alle vrouwen menen hem maar te kunnen plagen. Maar ze zegt: „De vrede is dus nu weer getekend? Elkaar niet weer direct in de haren vliegen, hoor, zo iets vind ik gewoon griezelig!”

Moeder neemt het ernstiger op. Ze kijkt bezorgd naar haar tweeling. „Dat jullie zo weinig van elkaar kunt verdragen en om een plagerijtje elkaar in de haren vliegt, vind ik heel erg. Ik hoop dat het niet weer gebeurt!”

Ze buigen schuld bewust het hoofd.

De één denkt: 't Was eigenlijk niet aardig om hem weer te plagen. De ander: Eigenlijk kinderachtig om nergens tegen te kunnen. Maar ze hoeft het niet te weten.

„Nu, wat zeggen jullie?”

„Ja moeder” . . . „We bedoelen . . . nee moeder.”

't Is nu weer een eensgezinde tweeling, die voor moeder staat. Ze bergen de kaarten in de doos. Joke was er al mee begonnen. Eigenlijk zijn ze alle drie een beetje verschrikt. In ieder geval hebben ze geen zin meer in het advertentiespel.

's Middags wordt de lucht helder en breekt de zon weer door. „'k Geloof dat de buien uitgewoed zijn en we weer op een paar dagen mooi weer kunnen rekenen.” Het is Scholten, die dit opwekkend geluid laat horen.

De kinderen vragen direct of er nog boodschappen nodig zijn uit het dorp. Als dit zo blijkt te zijn, gaan ze direct op stap. Marja en Joke, met Hanske aan de hand, springen over de plassen. 't Lijkt wel of alle vakantiegangers om het hoekje van hun deur op de zon zaten te wachten, zo druk is het in de dorpsstraat.

8. De voorstelling

Er is iets leuks vanmiddag. Even buiten het dorp is een speelwei waar de kinderen uit het dorp, en ook die van vakantiegangers, zich kunnen vermaken als ze eens niet het bos ingaan.

Een paar wippen en schommels staan er, ook ontbreekt een grote zandbak voor de kleintjes niet bij de vermakelijkheden. Het achterste gedeelte is gras, tot waar het bos begint. 't Is een mooi plekje, waar 's zomersavonds wel eens voorstellingen worden gegeven of concerten.

Deze middag is er iets voor de jeugd.

Marja, Joke en Freek zijn ook van de partij. Gisteren hadden ze het al op raambiljetten gelezen. Er stond: „Oom Krelis verwacht al zijn nichtjes en neefjes, dinsdagmiddag om twee uur op de speelwei. Hij vertelt jullie over zijn wereldreis. Blijf niet thuis. Woensdag vertrekt hij weer naar Bagdad! Nemen jullie allemaal een kwartje mee om voor oom een presentje te kopen?”

„Laten ze dan ineens zeggen, dat de toegangsprijs vijftwintig cent is,” moppert Freek. Toch gaat hij er graag heen, met twee kwartjes op zak, één voor „oom” en één voor ijs.

„Er zal toch wel een ijskar zijn bij de ingang?” vraagt Marja zich af.

„Anders geef je het ook maar aan „oom”,” plaagt Freek.

„Ben je!”

Gelukkig schijnt de zon en is het gras van de speelwei lekker droog. De meeste kinderen zitten dan ook op de grond, omdat er op de enkele banken niet voor iedereen plaats is. Even voor de bomen, die nu een mooie achtergrond vormen, is een soort stelling gemaakt, half spreekgestoelte, half toneel. Daar zal oom Krelis voor zijn „nichtjes en neefjes” optreden.

Het drietal uit „De Bosanemoon” zit in het gras en heeft een prachtig gezicht op „de poppenkast”, zoals Joke, die wel eens een poppenkast heeft gezien, het noemt.

„Wat mij betreft, kan de voorstelling beginnen,” zegt Freek. Hij zit als een kleermaker met gekruiste benen. Joke heeft het ook zo geprobeerd, maar het lukt tot nog toe niet erg.

Dan komt er beweging op het toneel. „Jongens, het begint.” Marja gaat zitten om gemakkelijk te luisteren.

„Dag m'n allerbeste neefjes en nichtjes!”

„Dag meneer!”

„Wat zeggen jullie me nu? Doe me geen verdriet!”

„Dag oom! Dag oom!” klinkt het nu opgewekt uit alle monden.

„Dat is tenminste de manier om je oom uit het buitenland te begroeten. Ik ben heel erg blij jullie weer te zien. Wat is het lang geleden, hè?”

„Ja, ja,” klinkt het van alle kanten.

Op het plankier of toneel staat een man met een komisch gezicht, een rode snor en een lange zwarte jas aan.

„Jongens en meisjes, ik begin altijd eerst met de jongens. Ik hoop dat de meisjes het me niet kwalijk nemen, maar dat loopt beter! Ik wil daarmee niet zeggen, dat jongens beter lopen dan meisjes, ik geloof dat het andersom is. 'k Zie hier tenminste veel meer meisjes dan jongens! Of niet soms?”

„Ja hoor, ja hoor!” roepen de meisjes.

„Enfin, kunnen jullie me ook zeggen wat voor dag het vandaag is?”

„Dinsdag, meneer!”

„Wat zeg je nu?”

„Dinsdag, oom!”

„Zo, dat is beter. Maar dat wist ik al, want gisteren was het maandag. Klopt dat?”

„Ja!” klinkt het in koor.

„Alle dwaasheid op een stokje, jongens, nog één vraag: is het zomer of winter?”

„Zomer, oom!”

„Goed zo, dan trek ik m'n jas uit. 's Zomers trek je toch je jas uit, of niet soms?”

„Ja oom,” zegt Marja gedwee, want hij keek juist haar aan.

Hij trekt z'n zwarte jas uit. Daar heeft hij een hel blauw jasje onder.

„Dit staat beter, hè? Echt zomers. 'k Had het twee weken geleden ook aan, op Nova Zembla, het vroer er tweeënvijftig graden. Dan is zo'n jasje lekker fris. Zeg jongens, weet je wat ik zo jammer vond, daar op Nova Zembla? Ze hadden er helemaal geen ijs!”

„Dat kan niet, dat is niet waar,” wordt er van alle kanten geroepen.

„Zeg, wacht eens even: zijn jullie aan de Noordpool geweest of ik? Nou, ze hadden daar geen vanilleijs, m'n hand erop. Weet je wat ze er wel hadden? Kangoeroes, het liep er vol!”

„Niks van waar oom, u jokt!” gilt er één.

„Wat zeg je me nou? Ze sprongen door het lange gras en hadden allemaal een zak in d'r jas! Weet je wat erin zat? Twee kleine kangoeroetjes, ze kregen gratis vervoer.

„Oom, die leven niet aan de Noordpool!”

„Niemand zegt toch, dat die lieverdjes in de kou rondsprongen, malle jongen. Ik was in Australië. Ben jij daar wel eens geweest? Nee, nog nooit?” vraagt hij aan een jongen vooraan.

„Moet je aan je vader vragen of je er volgend jaar in de vakantie een week heen mag. Je stapt op de fiets, 't is ongeveer vijf uur rijden, je bent er dus zo.”

„Oom, het is een ander werelddeel!” zegt een parmantig blondje.

„Kom jij eens hier, en vertel eens wat een werelddeel is.”

't Blondje krijgt een kleur tot in haar hals, maar weet niets te zeggen als ze naar voren komt en meneer haar aan haar vlecht trekt.

„Een werelddeel is een deel van de wereld, anders niet. Niet meer vergeten?”

't Blondje knikt ijverig van nee en is blij als ze weer op haar oude plaatsje zit. Met die mijnheer moet je oppassen, hij neemt je er zo tussen!

„Zeg jongens, ik liep een poosje geleden op Vlieland, dat is een eiland dicht bij Amerika.”

„Ooooooh” klinkt het langgerekt uit vele monden.

„Ik liep op Vlieland, zegt een jongen tegen me: „Meneer, uw jas is blauw!” Ik zeg: wat zou dat? De lucht ook. Maar als jij daar zo'n hekel aan hebt, zal ik hem wel uittrekken. Kijk zo deed ik. Toen zegt hij: „Nou is hij geel!” 'k Zeg, jongen, de zon ook, maar ik zal hem wel uittrekken. Kijk net als nu. „Nou is hij weer groen!” gilde hij. Ik zeg, jochie, het gras is ook groen, dat trek je toch ook allemaal niet uit. „Nee,” zegt hij. Nou, toen liep ik met dit groene jasje aan de Middellandse Zee. Weet je wie er het eerst op me afstapte? Weten jullie het niet?”

„Nee, nee oom!” klinkt het.

„Een blauwe reiger. Hij zegt: „Wat mankeert er aan mijn jasje, dat jij dat zo maar weggooit?” Ik zeg: „Meneer de reiger, ik gooi nooit iets weg, als ik een kledingstuk vind, trek ik het juist altijd aan.” „Maar je hebt een blauw jasje weggedaan,” hield hij vol. Enfin, ik loop door. Komt er een geel kanariepietje op m'n schouder zitten en fluistert iets in m'n oor. Ik zeg: „Spreek wat harder, dit versta ik niet!” „Wat drommel,” zegt dat kleine ding, „als ik hard spreek, verlies ik al m'n veertjes.” Er dwarrelde juist een geel pluise langs mijn neus. „Wat wil je dan?” zeg ik. „Geef mij dat gele jasje van u,” zei hij met een bibberstemmetje, „dan kan ik dat aantrekken als ik eens kaal word.”

Nou, dat heb ik toen gedaan, je moet iets voor kanariepietjes overhebben, ze zingen zo mooi. Dit groene jasje, hè, daardoor zagen ze me allemaal voor een douane aan. Ze kwamen allemaal met koffers naar me toe, die moest ik controleren. Wat een rommel zat er in die koffers! Verschrikkelijk. Van blauwe jaszjes tot lampekapjes en van handdoeken tot schrijfmachines toe. Ik trok m'n groene jas uit, het ging me zo vervelen. Gaat jullie je jasje ook wel eens vervelen, ja? Nou, dan trek je het gewoon uit, dat deed ik ook, kijk zo.

Laat er nu een rode onder zitten! Ik was juist in Spanje. In Spanje houden ze zo van paardegevechten.”

„Nee, nee, niet waar!”

„Wat? Houden ze in Spanje niet van stieregevechten?”

„U zei paarden!”

„Welnee, jullie luisteren niet goed. Ik liep in Spanje met m'n rode jasje aan. Komt daar een zwanevechter op me af, schudt me uit m'n jas en zegt: „Die moet ik hebben, want al onze rode lappen zijn kapot.” Ik dacht: Jas, daar ga je, ook kapot. Stond ik in een oranje jasje, kijk, net als nu.”

Hij heeft inmiddels weer een jasje uitgetrokken. De kinderen vragen zich af hoeveel hij er nog aan heeft. Joke vindt, dat hij nog steeds een beetje dik is en er best nog een paar aan kan hebben.

„Nou, ik liep dan door Jaffa, een stad in Amerika.”

„Niet waar, meneer!” schiet Freek overeind.

„Wat zeg je?”

„Niet waar, oom. Jaffa is een stad in Israël!”

„Jongen, jij bent zeker een knappe bol in aardrijkskunde! Houd je daarvan?”

„Ja meneer,” knikt Freek ijverig.

„Enfin, in Jaffa hebben ze nog nooit oranje gezien.”

„En de sinaasappelen dan, oom!”

„Sinaasappelen? Die zijn altijd groen als ze aan de bomen hangen.”

„Hè, hè,” zegt een jongen vooraan.

„Hè, hè? Dat zei een sjeik in Italië ook, toen hij vijftig kilometer met zijn kameel had gedraafd en er midden in Rome afsprong.”

„Oom, een kameel knielt eerst voor iemand afstijgt!”

„Afstijgen, nou, wat zeg jij dat mooi! Jammer dat Italiaanse kamelen niet knielen, daar moet een sjeik afspringen. Hij zei dan ook opgelucht: „Hè, hè,” toen allebei zijn benen nog heel waren.

Nu is oranje een prachtige kleur, een feestelijke kleur zelfs, ik hou er heel veel van! Maar als iedere Turk zegt: „Meneer, u moet er een feestpetje bij opzetten, dat is nog leuker,” dan hou ik er niet meer van. Ik laat me niet turken.

Ik ging weg, met een zeilschip naar Afrika. Ik trok eerst m'n oranje jasje uit. Kijk, dit droeg ik eronder, een wit jasje. Is niet zo be-

smettelijk ook; je ziet er geen vuil aan, hè. Vooral op een zeilschip is dat belangrijk. Als de motor afslaat, moet hij toch gerepareerd worden, zeg nu zelf! Ik was daarvoor de aangewezen man, ik mocht als monteur voor niets meezeilen. We kwamen toen in een gebied waar van die rare ronde dingen stonden. Nooit eerder had ik zo iets gezien. Ik vroeg aan zo'n man, die daar liep: „Wat zijn dat?” „Kralen!” zegt hij onvriendelijk. Kralen . . . ik vroeg me af: wat zijn kralen? Wij rijden daar kettingen van, maar dit was toch iets anders. Ik vroeg hem daarom vriendelijk: „Meneer, wat zit daarin?”

„Kaffer,” snauwde hij tegen me. Nu moet ik jullie dit zeggen, jongens en meisjes: 'k heb veel mensen ontmoet op mijn wereldreis, aardige en soms ook minder aardige mensen. Maar nooit eerder hadden ze me uitgescholden voor kaffer. 'k Vroeg dan ook een beetje uit de hoogte (wat niet mijn gewoonte is) aan mijn metgezel: „Wat zijn dit hier?” Hij zegt: „Kaffers!” Toen werd ik toch boos op hem. Ik zei: „U bent zelf een hottentot om zo over deze mensen te spreken.” Hij keek me verbaasd aan en zei: „Inderdaad, mijnheer, ik ben een Hottentot en deze mensen hier zijn Kaffers.” Jongens, laat ik jullie dit vertellen: toen voelde ik me echt een . . . Enfin, vul zelf maar in.”

Alle kinderen lachen nu om die malle mijnheer.

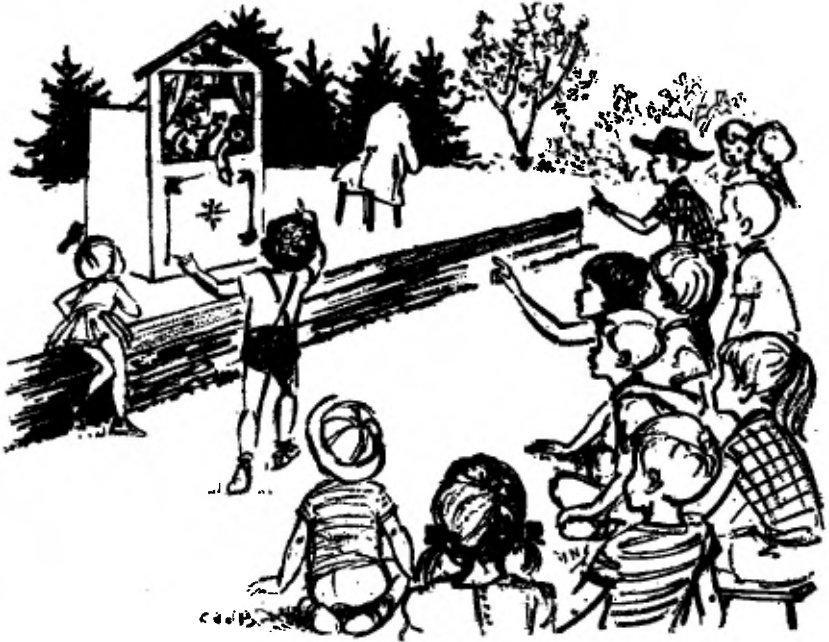
Als het een poosje later pauze is, kunnen ze allemaal even de benen strekken en bij de ingang een ijsje kopen. Ze scharen zich dan wat graag weer om het toneel, in de hoop, dat „die mijnheer” nog eens grapjes vertelt.

Het toneel is in de pauze echter zo veranderd, dat het een poppenkast lijkt. En jawel, 't is nu niet „oom”, die ze zien, maar verscheidene poppetjes, die spreken en van alles meemaken.

Een onderwijzer met enkele leerlingen, die voor straf moeten nablijven. Ook komen er nog boze moeders kijken waar hun zoontjes uithangen. De kinderen genieten en leven mee, speciaal met Jantje, een pop, die alles verkeerd doet.

„'t Is die mijnheer, hij spreekt steeds, hoor!”

„Welnee, er zitten vast wel een paar dames achter ook. Het zijn toch echte vrouwenstemmen, die je soms hoort!”

Marja en Freek zijn het niet met elkaar eens.

Tot Joke zegt: „’t Is alleen een mijnheer, hoor. We hebben toch niemand anders gezien! De vorige keer, toen ik een poppenkast gezien heb, was het enkel maar een mevrouw. Ze kon alle stemmen nabootsen. Moeder vertelde het later, ze was er ook bij geweest.” Freek vindt het maar knap van die mijnheer om zo iets alleen te kunnen.

Bijna halfvier is het als „oorn” afscheid neemt van zijn „neefjes en nichtjes”. Nog niet direct gaan ze naar huis, het is nog zo vroeg. Ze zullen aan de andere kant van het dorp het bos ingaan en zo rond lopen naar hun huisje. Verdwalen kunnen ze niet. In de afgelopen dagen hebben ze het bos al zo vaak doorkruist met moeder en tante erbij, dat ze nu overal wel bekend zijn. Tenminste, dat denken ze. Er staan ook overal paddestoelen. Als ze de paadjes met deze paddestoelen volgen, komen ze altijd weer in het dorp terecht. Daar hebben ze nu eens geen zin in. Alle drie willen ze wel eens

onbekende paadjes gaan. De middag is nog niet om, als ze op z'n laatst maar om zes uur thuis zijn. Dat duurt nog lang, vinden ze. Marja ontdekt steeds nieuwe laantjes, die ze zeker moeten inslaan. Hier en daar plukken ze onderwijl wat bosbessen. Soms zitten er lekkere grote. 't Is net alsof in sommige laantjes lange tijd niemand geweest is. Zo rustig en zo stil.

„Wij zijn alleen in het bos, wij met ons drieën,” zegt Joke.

„Het bos is van ons, hier mag niemand komen,” zegt Freek. „Ik heb m'n boswachter opdracht gegeven vandaag niemand toe te laten, daar wijzelf eens rustig willen wandelen en van de natuur genieten.” Hij zet daarbij een hoge borst en humt vervaarlijk.

Marja staat nu stil voor een nauwe opening in een dichte haag van bomen met laaghangende takken.

„Zullen we hier ook doorgaan?”

„'t Zal wel een doodlopend stukje zijn. Laten we eens kijken hoever het doorloopt?”

Ze moeten zich er gewoon achter elkaar doorwringen.

Marja denkt: Wat zijn we begonnen, 't is zo griezelig donker hier.

Freek gaat voorop; met een stok slaat hij de bladeren weg.

Joke vormt trouw de achterhoede. Ze vindt het ook wel een beetje eng, ze hoopt dat Freek gauw zegt niet verder te kunnen. Dan zal ze vlug naar het bredere bospad terugkeren.

Maar Freek kan nog steeds vooruit. „Zeg, 't wordt hier een beetje breder, het loopt helemaal niet dood!” roept hij enthousiast.

„'t Lijkt wel of hier voetstappen staan ook. D'r moet hier iemand geweest zijn en niet eens zo lang geleden!”

Joke en Marja merken ook, dat het paadje breder wordt. Ze kunnen nu zelfs weer naast elkaar gaan.

„Zien jullie die voetstappen? Misschien waren ze er bij het begin ook al, maar daar was de grond hard, toen zag je ze niet en verderop werd het zo donker.” Freek spreekt met kennis van zaken.

Hij heeft Marja en Joke ook nieuwsgierig gemaakt, zodat ze gauw verder willen. De bomen staan hier ruimer, zodat het veel lichter is. 't Wordt nu weer een bospaadje, zoals ze er vanmiddag al zoveel gevolgd hebben.

„We weten helemaal niet waar we nu ongeveer zitten. Nou ja, we zullen wel ergens terechtkomen.”

„We hebben nog geen zijpaadje gezien, dus kunnen we nooit verkeerd lopen als we ook dit pad volgen als we teruggaan.”

Marja en Joke spreken elkaar een beetje moed in.

„Zeg!” komt Freeks stem opeens – hij was weer een eindje voor hen uit gelopen – „’t wordt weer smaller, maar ginds zie ik erg veel licht, daar is vast een open plek in het bos!”

Joke en Marja haasten zich om Freek in te halen; zo komen ze gelijk bij de opening. Freek heeft het goed gezien: er is een open stuk tussen de bomen, er staat wat heide en graspollen. Maar wat ze daar nog meer zien, doet ze verbaasd: „Oooh!” zeggen. Gelijk slaan ze verschrikt hun handen voor de mond. ’t Klinkt zo, als je hard praat.

Ze zien een kleine hut op de open plek, gemaakt van tegen elkaar staande berkestammen, het dak afgedekt met plaggen. Hij moet al wel lang geleden gemaakt zijn. De ene kant is wat scheefgezakt en de stammetjes zien er oud en verweerd uit.

„Wie zou dat hutje gebouwd hebben?”

„En waarom zo midden in het bos? Je kunt er niet eens goed bijkomen!”

„’t Is net een kluzenaarshut,” vindt Joke, die kortgeleden op school over kluzenaars heeft horen vertellen.

„Laten we er maar eens een kijkje in nemen,” oppert Freek.

Ze staan nog steeds aan het eind van het bospaadje, net of ze niet verder durven gaan. Voor ze echter hun laantje verlaten, zien ze opeens iemand om de hut lopen.

„Daar loopt iemand,” fluistert Joke verschrikt.

„Een man,” zegt Freek. Net of ze dat alle drie niet zien!

En inderdaad, van de andere kant, waar zeker een deur moet zijn, komt een man, die zijn ogen nauwkeurig langs de berkestammetjes laat gaan. Dan blijft hij staan en legt een hand tegen een oud verweerd stammetje. Het is net of hij het liefkoost. Weer gaat hij verder, schudt met beide handen het gedeelte dat verzakt is. Het staat nog aardig stevig, want het beweegt niet. Toch is het niet naar zijn zin. Hij schudt er weer aan, gaat naar binnen, hij ver-

dwijnt tenminste aan de andere kant, en komt met een bankje terug. Hij gaat erop staan om het dak beter te bekijken. Hier en daar trekt hij wat los en gooit het op de grond.

„Hij gaat het repareren, zien jullie dat?”

„Zou hij hier wonen? Dat kan toch niet!”

„Of hij gaat het afbreken, daar lijkt het veel meer op.”

Ze hebben op fluisterton gesproken, half weggedoken achter hoog opgroeiende varens, die om de open plek, overal onder de bomen staan.

Niet één keer kijkt de man om zich heen, zo druk is hij met zijn werkzaamheden aan de hut.

Andere stukken berkestam heeft hij gehaald om het kapotte dak te maken. Freek heeft het goed gezien: hij gaat de hut opknappen. Als de man zich half omkeert om een hamer uit zijn zak te halen, kan het drietal hem beter zien.

„’t Is dezelfde! ’t Is dezelfde!” Marja geeft Joke en Freek gelijk een por in de rug. „Zien jullie het ook? Hij heeft alleen geen snor!”

„Wat snor?” zegt Freek nu.

„Wel, sufferd,” haast Joke zich te zeggen, „het is die „oom” van „de voorstelling”.”

„Nee maar, nou je het zegt, die snor was natuurlijk aangeplakt. Wat zou hij hier eigenlijk moeten, wat heeft hij hier te maken?”

„Dan gaat hij morgen zeker niet naar Bagdad.” ’t Komt er timide uit bij Joke. Ze had het vast geloofd.

„Zou hij hier gaan kamperen?”

„Ik weet niet,” zegt Marja, „hij kijkt zo ernstig, helemaal niet vakantieachtig. Vanmiddag zag hij er veel aardiger uit, veel vriendelijker.”

„En toen had hij nog wel een snor. Laten we maar weggaan.” Joke is er niet gerust op, ze vindt het hier een beetje geheimzinnig, met die man, die een vervallen hut aan het opknappen is.

„Ja, laten we naar huis gaan. Hetzelfde paadje terug.”

„Gek eigenlijk,” vindt Freek later, „waarom zag die man ons niet? We stonden niet eens zo ver bij hem vandaan!”

„Hij was zo in zijn werk verdiept, hij keek nergens naar. Luister . . . je kunt hem nog horen timmeren.”

„Zou hij daar vannacht blijven? Dat kan toch niet, hè?”

„Welnee, misschien gaat hij straks ook wel langs dit paadje naar het dorp terug. 'k Zei toch straks al, dat ik voetstappen zag! 't Kan best zijn, dat hij ons maar even vooruit was!”

„Laten we doorlopen, anders komen we nog te laat thuis.” Joke begint opeens haast te krijgen.

„Wat zullen moeder en tante wel zeggen als we vertellen, dat we de mijnheer van de speelwei later in het bos zagen?”

Al gauw zien ze, langs de bredere bospaden, paddestoelen staan, waardoor ze direct weten welke kant ze uit moeten.

't Valt mee wat de tijd betreft, ze zijn nog voor zes uur thuis.

9. „Givé”

Na de regen van maandag zijn mevrouw Duursma en mevrouw De Jong blij met de zonnige dinsdag.

Het humeur van de drie grote kinderen komt het in elk geval ten goede.

Ook Hanske heeft haar poppekinderen weer mee uit rijden genomen. Ze babbelt als een echt moedertje tegen haar kleintjes. Soms zijn het haar vriendinnen, dan vertelt ze hun alles wat ze ziet en denkt. Een enkele maal, als moeder en tante iets verstaan van het gesnap, brengt het hun een lach om de mond en pretlichtjes in de ogen. Ze zijn dan blij, dat Freek niet in de buurt is, omdat hij als jongen, hoeveel hij overigens ook van zijn zusje houdt, meent haar met haar fantasie wel te mogen plagen. Nu begrijpt Hanske veel, zo klein als ze is, maar dat iemand haar gesprekken met haar „kinderen” niet ernstig neemt, nee, dat begrijpt ze niet. Zo'n plagerijtje eindigt dan ook meestal in een huilpartij.

Moeder en tante, die het er deze dag eens echt „van genomen”

hebben, werpen zich 's middags met ijver op het samenstellen van het menu voor de avond. 't Komt heel goed uit, dat „het drietal” er een „uitgaansmiddag” van maakt. Ze kunnen helemaal geen pottekijkers gebruiken.

Hanske wordt tevreden gesteld met een kom waar nog een restje cakebeslag in zit. Met de kom op haar schoot, een theelepeltje in de hand, zit ze op het terrasje gezellig te lepelen. Haar poppen mogen telkens meeproeven.

Als Marja, Joke en Freek om zes uur voor hun huisje staan, steken ze heel demonstratief hun neuzen in de lucht en snuiven om het hardst de verleidelijke geuren op.

„Wat hier allemaal gebeurd is, terwijl wij weg waren . . .”

„. . . daar kunnen jullie zo dadelijk van genieten!” vult moeder Marja's woorden aan.

„En jongens . . . hoe gaat het met oom Krelis?” Tantes lachende gezicht verschijnt voor het keukenraampje.

„Nou, zeg eens wat! Jullie kijken of je je laatste oortje versnoept hebt!”

Ook moeder kijkt hen vragend aan.

„Het ging goed met oom Krelis, maar hoe het nu gaat, weten we niet.” 't Is Marja, die het zegt, met zo'n ernstig gezicht, dat moeder en tante het uitproesten.

„Is oom alweer naar Bagdad vertrokken? Weet je het daarom niet?” Tante lacht nog steeds.

„Nee, hij is niet naar Bagdad, hij is in het bos.” Joke zegt het zo effen, moeder moet op haar lip bijten om niet wéér te lachen.

Dan vertelt Freek, aangevuld door Marja en Joke, het gebeurde van de middag. Van oom Krelis, die zo'n grapjas was en alle kinderen plezier gaf. Maar hoe ze hem later als een gewone mijnheer in het bos zagen, bij een vervallen hut.

„Eigenaardig,” zegt tante, meer tot moeder dan tot de kinderen.

„Typisch, dat Erik zondag juist over zo iets sprak.”

„Waar had oom het over, tante? Vertel eens!”

„Ja, ach . . . Het is misschien heel iets anders in dit geval. Maar zo'n hut, hè . . . Oom Erik vertelde, dat in de oorlogsjaren, vooral

het laatste jaar, toen vele mensen naar Duitsland werden gevoerd, er wel mannen en vrouwen diep in de bossen zich verborgen hielden. „Onderduikers” noemde je zulke mensen. In de bossen hier in deze omgeving moeten ook mensen zich schuilgehouden hebben. Oom had het er zondag nog over. Die hut, omdat hij zo vervallen is en op zo’n verborgen plaats staat, zou best uit die tijd kunnen zijn. Weet je wat we moesten doen?” Tante kijkt daarbij vragend naar moeder. „Morgen met z’n allen eens een kijkje gaan nemen!” Moeder knikt bevestigend. „Als jullie het nog kunt vinden tenminste.”

„O ja, hoor, altijd nog!”

„Nee maar, wat doe jij kleine rakker!?” Tante is met een sprong het keukentje in en tilt Hanske van een laag bankje.

Daar was ze op gaan staan om beter het kunstprodukt van moeder en tante te kunnen bekijken. En te proeven. Want op het tafeltje staat een heerlijke cake, opgespoten met slagroom en versierd met kleurige vruchtjes.

Ze moest toch eens even een vingertje in de slagroom steken en proeven of dat net zo lekker smaakte als het beslag van vanmiddag. Niemand lette op haar. Ze kletsten maar over een oom Krelis, van wie ze nooit gehoord had en vergaten al het lekkers. Maar zij, Hanske, niet.

„Oóóh!”

„Wat heerlijk! Krijgen we gebak toe vanavond?”

„Of het heerlijk is, weten we niet. Je zou het Hanske kunnen vragen, die heeft al gekeurd.” Onderwijl houdt tante een vingerlikkende Hanske in de hoogte, die heftig ja knikt.

Ze genieten van de zalmsla en „gebak toe”.

„Dit lusten we morgen ook weer, hè Joke!”

„Elke dag wel,” zegt Joke, na een hap vruchtencake.

„Als jullie maar weet,” zegt tante, „dat het de éérste en ook de laatste keer is, dat we ons zó uitsloven voor het eten. Na vandaag eten we niets anders meer dan aardappelen met een slablaadje.”

„Hetzelfde eten de konijnen van Klaske ook,” merkt Freek ondeugend op.

„En ze groeien er goed van,” voegt Marja eraan toe.

„Nu, kijk eens aan dan,” lacht moeder.

„Gunst, kinderen! Hoe hebben jullie dat gisteren gevonden?” Ze staan voor de nauwe ingang, die Marja ontdekte en waar ze achter elkaar door moesten. Moeder buigt de takken wat op zij. „Goed dat we geen nylons aan hebben, Miep, er bleef niets van heel!”

„Ik zal eerst wel gaan, deed ik gisteren ook.” Freek stapt naar voren en duikt tussen het gebladerte.

„Zie je wel dat hier onze voetstappen staan van gisteren?” komt zijn stem.

Ze zien niets, maar schuiven achter elkaar tussen de takken. Hanske aan moeders hand.

„Nou, jullie waren wel doorzetters om zo'n smal paadje te blijven volgen. Ik was heus teruggegaan,” zegt tante.

Ze beginnen zich echt „ontdekkers” te voelen door tantes compliment.

Veel eerder dan gistermiddag, zo lijkt het tenminste, staan ze bij de open plek.

„'t Is een echte blokhut . . .”

„. . . en vervallen!” vult tante Miep moeders woorden aan. „We gaan hem eens van dichtbij bekijken en zien of aan de andere kant de deur is.”

Ze stappen op de hut toe, lopen er omheen . . . En dan zijn toch ook moeder en tante verbaasd als ze aan de zonkant, op een bankje naast de deur, een mijnheer zien zitten.

Hij kijkt verstoord op uit het boek waarin hij zit te lezen als hij het groepje voor zich ziet. Alsof hij zeggen wil: wat doen jullie op mijn terrein!

Joke en Marja houden zich wat achteraf. Toch hebben ze elkaar al een teken gegeven toen ze zagen, dat het heus dezelfde mijnheer was van de speelwei.

„Neemt u ons niet kwalijk,” haast moeder zich te zeggen, „we wilden deze blokhut zo graag eens van dichtbij zien. We wisten niet, dat hier al iemand was.”

„Maar gaat uw gang, dames.” Hij is opgestaan en ziet er nu veel vriendelijker uit. Hij knikt eens naar de kinderen ten teken dat ze naderbij kunnen komen. Hij is nu weer echt de vriendelijke mijnheer van de speelwei, al heeft hij geen snor meer. „U moet het mij ook niet kwalijk nemen, dat het me verwonderde hier bezoek te krijgen. Het is me namelijk al de jaren, dat ik hier kom, nog nooit gebeurd. Niemand schijnt ooit het paadje naar de blokhut „Givé” te hebben ontdekt.”

De ogen van Freek, Marja en Joke speuren langs de hut.

„Nee, er staat geen naam op. Die naam bestaat alleen in mijn herinnering. Maar nu moet u me toch eens vertellen wie de hut ontdekt heeft!”

„Nou mijnheer, wij niet. We werden hier gebracht door het drietal daar. Die zijn hier gistermiddag ook geweest en vonden het zo iets bijzonders, dat wij nieuwsgierig werden,” zegt tante, „zodat we ook meegekomen zijn.”

„Als ik het goed heb, zag ik jullie gisteren ook al, maar niet hier.” Het laatste voegt hij er lachend aan toe.

„Nee mijnheer, maar wij hebben u hier wel gezien en we zagen dat u dezelfde mijnheer was van de speelwei,” zegt Marja.

„Dus ik werd hier al bespioneerd als ik het goed begrijp?”

Hun beteuterde gezichten ziende, vervolgt hij: „’t Geeft niets, hoor, ik vergeet altijd de omgeving en de tijd als ik hier ben. Tja, elke zomer kom ik m’n hutje een keer bekijken als ik in de buurt kom. Maar ter zake. U wilde niet alleen de buitenkant zien, maar zeker binnen ook eens kijken?” Dit laatste was meer tot de dames gericht.

„En jij, kleine prul? Kom jij ook eens in de hut van oom kijken? Geef me eerst eens een hand.”

Hanske, tot wie hij nu het woord richt, stapt vrijmoedig op hem toe.

„Ik vind u aardig, oom,” zegt ze eenvoudig.

„Wel zo, kind, dan is dat wederkerig.” Hij strijkt haar daarbij over haar krullebol.

In de hut is weinig te zien. In het midden een tafel, aan de ene kant een houten brits waar zeker weleens iemand op heeft geslapen en aan de andere kant een soort kast zonder deur. Ook staan er nog een paar bankjes, net zoals buiten, tegen de wand. Wat

gereedschap hangt er aan de derde muur. Dan is er ook nog een klein venstertje en boven een stookplaats een gat in het dak om zonodig de rook door te laten. 't Is een schamele bedoening. Geen kampeerhuis, dat zien moeder en tante ook wel. Ze zijn stil geworden, terwijl ze alles bekijken.

„U vraagt u natuurlijk af wat dit eigenlijk te betekenen heeft, hè?” Zijn stem is rustig als hij dit zegt. Hij neemt twee bankjes op en zet ze buiten in de zonneschijn. „Zo, we kunnen er het beste maar even bij gaan zitten.”

„Misschien,” komt tantes stem zacht, „misschien begrijpen we er wel iets van. Het heeft zeker met de oorlog te maken?”

„Ja mevrouw, u heeft dat goed gevoeld, zo iets kun je niet zien, dat voel je. Als het u niet verveelt, zal ik u iets van „de hut” vertellen.”

„O nee, integendeel, mijnheer, we zullen heel graag luisteren. Hoe u kunt vertellen, hebben we van de kinderen gehoord!” Even komt er een prettige lach op zijn gezicht. „Ja jongelui, die reis naar Bagdad is een week uitgesteld, zoals jullie wel snapt natuurlijk.”

„Ja oom,” zeggen ze zonder nadenken alle drie.

„Enfin, wat ik nu zeg, is echt gebeurd. Jullie keken straks of je de naam „Givé” ergens zag staan. Ik zal jullie zeggen wat het betekent. „Givé”: „gevangen in vrijheid”. Wij, een vriend en ik, moesten ons het laatste jaar van de oorlog schuilhouden. Waarom? Daar wijd ik maar niet over uit. We zijn hier toen in het bos terechtgekomen en hebben, met eenvoudig materiaal en verder alleen met onze handen, deze hut gebouwd. Hij bood ons dekking en beschutting. Niemand waagde zich in die dagen zo diep het bos in. Wij bleven hier dus vrij. Alleen waren wij „gevangen in vrijheid”, we konden ons niet buiten het dichte bos wagen. Het zou er voor ons niet best hebben uitgezien als we „gepakt werden”, zoals dat heette. Gelukkig waren er, ook in die moeilijke dagen, goede mensen, echte vrienden in de nood, die zorgden dat er voor ons telkens weer wat eten werd gebracht op een bepaalde plaats, waar wij het later ophaalden.” De man ziet hoe Freek, Marja en Joke ernstig zitten te luisteren. „'t Is geen vakantievertelling, hè jongens?

Maar het is goed als je ook eens van deze dingen hoort. Wij, mijn vriend en ik, hebben het er goed afgebracht. Toen de vrede kwam en daarmee ook onze gevangene vrijheid werd opgeheven, konden we weer gaan en staan waar we wilden. Alleen . . . wat ik achter had moeten laten, was er niet meer. Mijn vrouw en dochtertje waren gestorven. Begrijpt u nu, hoe ik nog eens terug wil en verlang naar deze plaats van moeite en zorg, maar ook naar de tijd, dat ik hoop had op vrede, vrijheid en weerzien?" Dit laatste zegt hij meer tot moeder en tante dan tot de kinderen, die stil luisteren.

„En vindt u hier vrede?" vraagt moeder met zachte stem.

„Ik vind hier ontspanning, mevrouw, en zoek daardoor moediger naar de vrede."

„Ik hoop dat u die innerlijke rust en vrede zult vinden in God." Ook tante zegt het laatste met zachte stem.

't Is hier net een kerk, denkt Freek, een heel mooie en grote met een blauw koepeldak en groene wanden.

„Ook de mensen," gaat mijnheer nu verder, „die ons in die bange dagen verzorgden, hebben we niet allen teruggezien. Ik voel het als een plicht deze hut, als een gedenktent aan hen, in stand te houden!"

Moeder staat op en steekt mijnheer een hand toe. „We danken u voor hetgeen u ons vertelde en voor de vriendelijkheid waarmee u ons vergunde een blik te slaan in deze gedenkplaats."

„Dank u, mevrouw!" zegt hij met nadruk.

Ook tante drukt hem de hand.

Met een armzwaai groet hij de jongelui. „Jullie zie ik misschien van de week nog wel eens? Het weer is hier zo mooi, ik blijf nog maar een poosje in het dorp." 't Is nu weer de gezellige grappenmaker.

Bij de ingang van het paadje kijken ze nog even om en wuiven naar mijnheer, die nu eenzaam bij de blokhut staat.

Later, op de terugweg, zegt Marja: „Nu weten we niet eens hoe die mijnheer heet!"

„Daar heb ik ook aan gedacht," zegt moeder. „Maar hij stelde zich niet voor en toen wilde ik m'n naam ook niet bekend maken. Dan

was hij immers verplicht geweest om de zijne ook te noemen en misschien blijft hij liever onbekend.”

„Toch gaf hij er niet om, al kwamen we daar,” zegt Joke.

„Ik ga er vast nog eens heen,” zegt Freek.

„Ik ook, en dan neem ik wat voor hem mee.” 't Is Hanske, die dit zegt.

Ze kijken haar allen verwonderd aan. Ze dachten dat klein Hanske niets begreep van hetgeen waarover gesproken werd. Och, dat heeft ze ook niet. Maar die mijnheer was verdrietig, dat merkte ze wel. En als je verdrietig bent en je krijgt iets, gaat het verdriet altijd een beetje over. Bij haar, Hanske, is dat ook altijd zo.

10. De brozem

„We gaan naar de zandheuvels!” trompetteren Marja en Joke met de handen voor de mond naar moeder, die, gezellig met tante, elk in een luie stoel gezeten, wat handwerkt, terwijl Hanske in-tussen een middagslaapje doet.

„Ja-a! We horen het! Niet verder gaan en op tijd terug!”

„Joeh!” klinkt het tweestemmig.

„Wat een geluk, dat je zo op de kinderen kunt vertrouwen,” zegt tante. „Je hoeft nu heus niet bang te zijn, dat ze ergens anders heen gaan of te laat zullen thuiskomen.”

„Nee, en in de eerste plaats hebben we dat aan Joke te danken. Die is wel zo zorgzaam en precies. 'k Zal haar moeder vandaag nog eens een briefje schrijven. Joke is daar wel trouw in, maar waarschijnlijk hoort ze ook wel graag van de ouderen hoe het hier gaat.”

„Doe ze van mij ook de hartelijke groeten. Prettig, ook voor Joke, dat ze zo vooruitgaat.”

Tante pakt een boek van de tuintafel en gaat onbezorgd zitten lezen.

„Wacht, ik moest eerst maar schrijven, ik heb nu rustig de tijd.” Mevrouw Duursma gaat het huisje binnen om haar pen en schrijfpapier te halen.

Met de armen om elkaars schouders lopen Marja en Joke het laantje in.

„Ik wou dat Freek ook meeding, kunnen we weer eens spoorzoeken.”

„Ja zeg. Daar staat hij, ginds bij Jan.”

„Oehoe . . . ! Ga je mee!?”

„Waar gaan jullie heen?” roept hij terug.

„Naar de zandheuvels! Kom jô!”

„Gaan we nog eens spoorzoeken? Ik heb wel iets om het aan te geven.” Uit zijn broekzak tovert hij draad. Hoe meer hij sjort, hoe meer er te voorschijn komt. Hij lijkt wel een goochelaar.

„Waar heb je dat allemaal vandaan?” wil Marja weten.

„O, van Jan gekregen, dat gebruikten ze wel om kapotte zakken te maken.”

„Mocht je dat allemaal hebben?”

„Welja, het is oud. Jan zei: „Neem maar mee.” Nou dacht ik: dat komt nog wel eens van pas.”

„Waar gaan we heen?”

„Toch naar de zandheuvels?”

„Ik bedoel,” zegt Joke, „welke richting eerst!”

„Als jullie dat gelijk weten, is er geen aardigheid aan. Ik hecht hier en daar een stukje draad, daar moeten jullie het aan zien.”

Uit zijn andere zak haalt hij een mes om telkens een stukje af te snijden.

„Je moest eigenlijk een schaar hebben, knippen is veel gemakkelijker.”

Freek snuift minachtend: „k Ben geen meisje.”

„Wij blijven vijf minuten wachten, dan komen we je achterna.”

„Tot driehonderd tellen. En Joke kijk uit, dat Marja het niet te vlug doet.”

„Ja mijnheer, tot uw dienst, mijnheer. Hoepel nu maar op.”

„Denk erom, de draadjes tellen of anders bewaren!” roept Freek nog.

„Ja dag!” roepen Marja en Joke en gebaren, dat hij moet opschieten.

't Is een leuk spelletje. Freek heeft het tamelijk ingewikkeld gemaakt. Hij zigzagde soms over de bospaadjes, dus sprongen Joke en Marja ook telkens van de ene naar de andere kant.

De draadjes krijgt Joke ter bewaring in haar rokszak.

„Zouden we ze wel allemaal hebben?”

„Geeft niet,” zegt Joke, „hij zal ook de tel wel een beetje kwijtgeraakt zijn.”

Als ze op de plaats komen, die Freek voor eindpunt houdt, vinden ze hem lui in de hei liggend.

„Of jullie nooit komen, ik lig hier al uren.”

Dan ploffen ook Marja en Joke naast hem neer. Joke grabbelt alle draadjes uit haar rokszak.

„Hoeveel moeten het er zijn?”

„Tweehonderd precies,” zegt Freek.

Naarstig gaan Marja en Joke aan het tellen. Ze komen niet hoger dan honderd tweeënzestig. Als ze zien hoe Freek ligt te lachen, schieten ze uit: „Naarling, jij hebt ze niet eens geteld!”

Eerlijk bekent hij dan: „Ik heb het geprobeerd, maar was telkens de tel kwijt.”

Ineens springen ze overeind. Met knetterend geluid schiet een bromfiets langs hen over het heipaadje.

„Lelijke rustverstoorder!” zegt Joke.

Juist heeft ze het gezegd of net zo'n helrode brommer als de eerste knalt hen voorbij.

„Hè, wat een herriemakers,” vindt ook Marja. „Gelukkig mogen ze niet in het bos komen.”

Maar Freek kijkt met belangstelling „de rode duivels” na.

„Jij vindt ze zeker wèl mooi?”

„En of, ’ zegt Freek. „Het zijn prachtbrommers. Als ik zestien ben, vraag ik aan vader of ik er ook zo eentje krijg. Zeg, ze gaan over de zandheuveld, ga je mee kijken?”

’t Geluid van de brommers wordt weer hoorbaarder. Ze zijn de zandheuveld over geknetterd en komen nu terug.

Het drietal klautert de hoogste heuvel op en heeft zo een prachtig gezicht op de omtrek.

’t Zijn nu niet de heidepaadjes en de vliegdennen, die hun belangstelling hebben. Al hun aandacht is bij de brommers. Telkens rijden ze de heuveld op en af. ’t Is een verschrikkelijke herrie.

„Echte nozems zijn het,” zegt Joke.

„Nee, brozems,” weet Marja. „Dadelijk liggen de brommers in puin en de brozems erbij.”

„Maak je niet ongerust, die lui kunnen best rijden,” neemt Freek het voor de brozems op.

’t Is ze bepaald nog niet gewaagd genoeg. Een van de twee, met lang zwart haar, een open shirt, nauwe broek en sandalen, waagt zich door steeds lossere zand. Ze zijn inmiddels al lang van de paadjes afgeweken. Hij roept en schreeuwt naar zijn vriend, dat die hem moet volgen. Vriendlief is toch wel een beetje zuiniger op

zijn brommer. Hij laat hem verschrikkelijk knetteren, maar gaat niet door al het losse zand.

't Wordt Freek nu ook te erg. „Zo rijdt hij er geen jaar meer op,” zegt hij.

„Komt er zo geen zand in de motor?” vraagt Marja. „'t Moet haast wel.”

De vriend komt weer de heuvel over en zwaait dan het heidepaadje op vanwaar ze gekomen zijn.

„Die gaat vast weg,” zegt Joke opgelucht.

De brozem met de zwarte haren heeft er blijkbaar nog niet genoeg van. Door nog lossere zand knettert hij de heuvel af.

Dan . . . halverwege, gebeurt het. Met een smakt valt hij op zij en ligt onder de brommer.

Marja en Joke grijpen elkaar verschrikt vast. „Ooh,” kermen ze.

Freek ook wel wat geschrokken, zegt toch: „Die krabbelt wel weer overeind.”

Maar . . . de brozem krabbelt niet overeind.

Met grote angstogen kijkt het drietal de heuvel af. Ze durven zich niet te bewegen. Totdat ze gesteun en gekerm horen. Ook zien ze de brozem een beetje bewegen. Dan ligt hij weer stil, maar het gekreun wordt erger.

„We moeten erheen,” zegt Marja.

Ze kijken rond of er soms mensen in de buurt zijn. Altijd fietsen of wandelen er mensen, nu zien ze niemand. Onwillekeurig pakken ze elkaars hand vast en gaan de heuvel af.

„Kom mee!” Marja krijgt opeens haast. „We moeten helpen!”

De brozem, zoals Marja hem noemde, is een jongen van ongeveer zeventien jaar. Hij probeert kermend en vloekend onder de brommer vandaan te komen.

„Voorzichtig maar,” zegt Marja dapper. „Wij zullen je wel helpen. Moet eerst de brommer weg?”

„Zo'n stelletje snotneuzen kan toch niks klaarmaken. Zie je geen kerel in de buurt? Ik heb vast m'n been gebroken!” Hij gebruikt een ander woord. Nijdig en verbeterd komen de woorden uit de mond van de jongen.

„Nee, er is niemand,” zegt Joke angstig.

„Pak vast!” Freek doet al een greep naar de brommer.

Marja en Joke willen ook graag helpen, maar die jongen kijkt zo lelijk en scheldt zo. Toch moet de brommer eerst weggehaald, anders komt de jongen nooit uit de naringheid.

Ze pakken de brommer vast, hijsen hem met vereende krachten wat overeind en slepen hem van de jongen af.

Deze laat weer gekerm en scheldwoorden horen.

’t Deed wel pijn natuurlijk.

Ze zijn verwonderd als hij zegt: „Goed zo, drie muggen kunnen wel wat. En nu naar m’n been kijken!”

Ze kijken bevreemd, want dat ene been, het pijnlijke, ligt zo raar.

„’t Is zeker gebroken!” snauwt hij.

Zijn lange, zwarte haren liggen verward in het zand. Hij ligt er helemaal zo ongemakkelijk bij. Konden ze nog maar iets voor hem doen! Hij probeert zelf al om een beetje anders te gaan liggen. Het bezorgt hem echter zo’n pijn, dat hij zich met een lelijk woord weer in dezelfde houding laat terugzakken.

„Kunnen wij je een beetje beter leggen?” Marja wil zo graag helpen. Ze ziet hoe er zweetdruppeltjes op het voorhoofd van de jongen staan, zeker van de pijn.

„Ja,” zegt hij, „als je m’n been vasthoudt, moeten de anderen maar een beetje aan me sjoeren.”

Ze doen alle vier hun best. Toch schijnt het hem weer veel pijn te geven, hij kermt zo.

„Zo is het wel wat beter,” zegt hij, geruststellend knikkend, als hij de angstige gezichten ziet.

„De dokter moet komen. Iemand moet de dokter halen,” zegt Marja.

„Ik kan hard lopen. Ik zal naar de grote weg gaan waar de auto’s rijden en hulp vragen.” Weg is Freek al.

„Waar is Niek gebleven?” vraagt opeens de jongen.

Marja en Joke begripen, dat hij z’n vriend met de andere brommer bedoelt.

„Die is er niet meer. Die was al weggegaan voor jij viel.”

„Kunnen we nog iets voor je doen?”

„Ja, ik zou wel een sigaret willen, maar ze zijn zeker uit m'n zak gevallen, ik heb alleen een aansteker.”

Marja en Joke zijn blij, dat ze wat kunnen doen. Ze kijken rond en vinden het verfrommelde pakje sigaretten bij de brommer. Vlug geven ze hem er een. Hij kan hem zelf aansteken.

„k Zal eens kijken of er nu soms iemand aan komt!” Joke klautert de heuvel op, terwijl Marja als een wachter bij de jongen zit.

„Marja, daar komt iemand, een mijnheer!” Joke roept het verrukt. „t Is die mijnheer van de blokhut! Ik ga hem halen!” Joke rent aan de andere kant de heuvel af.

Even later verschijnt ze weer in gezelschap van „oom Krelis”, die vlug de heuvel afkomt om naar de verongelukte jongen te kijken. Hij knikt vriendelijk naar Marja en buigt zich dan over de jongen heen, terwijl hij een paar vragen stelt.

Mopperend geeft de brozem antwoord. Toch is hij zichtbaar blij als mijnheer voorzichtig de voet pakt en het been iets strekt.

„Nu moeten jullie zand tegen z'n been werken, want zandzakjes hebben we niet,” zegt hij opgewekt tegen Marja en Joke.

De jongen ligt het stil aan te zien hoe de meisjes met toewijding hun werk doen. Hij hoeft zijn been nu zelf niet stil te houden en dat geeft minder pijn.

„Zo, dat is dat,” zegt mijnheer. „Wat nu? Hier kun je niet blijven!”

„O mijnheer, Freek, m'n broer, is al om een dokter. Hij is tenminste naar de grote weg om iemand te waarschuwen!”

„En weet hij, dat deze jongeman zijn been gebroken heeft?”

„Ja, dat heb ik ze direct gezegd. Ze hebben ook de brommer weggehaald, daar lag ik helemaal onder,” zegt de jongen. „Zou hij kapot zijn, de brommer?” Nu zijn been niet zo'n erge pijn doet, maakt hij zich daar bezorgd over.

„t Valt best mee,” zegt Marja. „je been is erger.” Ze ziet er geen stukken naast liggen, dus zal dat lelijke rode ding ook wel niet erg kapot zijn.

„Gaat het zo wel?” vraagt mijnheer aan de jongen. „Zo, dan wachten we maar tot Freek komt.”

Hij gaat erbij op de grond zitten.

De jongen, toch wel blij met de hulp, biedt hem een gekreukelde sigaret aan. Samen rokend, wachten ze.

Marja en Joke zijn naar de verkeersweg gelopen om uit te kijken naar de hulp. Al gauw zien ze die opdagen. Freek heeft zich goed van zijn taak gekwetend.

Gezeten in de auto naast de dokter, wijst Freek de weg naar de verongelukte jongen.

Hij had aan de grote weg, de eerste auto die langs kwam, aangehouden en vlug aan de bestuurder het gebeurde verteld. Die begreep de toestand en zei zo snel mogelijk een dokter te zullen halen.

„Blijf jij hier wachten,” zei de man, „dan kun je straks de dokter de plaats van het ongeval wijzen.”

Freek was op een paaltje gaan zitten totdat er een doktersauto bij hem stopte.

„Ben jij de jongen, die hulp gevraagd heeft?” vroeg de dokter, zich uit het portier buigend. En op Freeks bevestigend antwoord,

zei hij: „Stap vlug in, dan kun je wijzen hoe ik rijden moet.”
Als hij niet zo bezorgd geweest was over de „brozem”, zou Freek zeker genoten hebben in de doktersauto. Nu was hij blij toen de dokter stopte en vlug naar de jongen ging.

De dokter onderzoekt de jongen en zegt, dat er een ziekenauto moet komen om hem te vervoeren.

Gelukkig zijn er inmiddels meer mensen gekomen en iemand met een bromfiets zal bij het eerste huis waar telefoon is om een ziekenauto bellen. Freek betreft weer de wacht bij het paaltje aan de verkeersweg, nu voor de ziekenauto. Wachten duurt lang, vindt Freek. Toch is de auto er vrij snel en dan is het in bijna tien minuten gebeurd. De jongen wordt op de brancard gelegd en vlug de ziekenauto in gedragen. Dokter wil mijnheer bedanken voor zijn hulp. Die wimpelt het echter af en zegt dat alleen Freek en de meisjes bedankt moeten worden, omdat zij zo flink en doortastend zijn opgetreden, toen er niemand was. Dokter geeft ze alle drie een hand en zegt het prettig te vinden met flinke jongelui kennis te hebben gemaakt.

Als de auto het zandweggetje afhobbelt, wuiven de achterblijvend den dokter na. Ze zien nog even zijn arm ten groet uit het portier-raampje steken, voor hij achter de bomen verdwijnt.

„Zo jongelui, jullie zijn nog een heel eind van huis! Weten ze bij je thuis wel waar je bent?”

„Ja mijnheer. Alleen, we zouden op tijd thuis zijn, dat hebben we beloofd!”

„En hoe laat is dat?”

„Halfzes of zes uur.”

„Nou, dat halen jullie niet meer. Het is al bijna zes uur,” zegt mijnheer, op zijn horloge kijkend.

„O, dan moeten we nu vlug voortmaken!” zegt Joke gehaast.

„Kom! Laten we de pas erin zetten. Ik ga zo ver mee, als de jongelui het goed vinden,” zegt mijnheer lachend.

„Gaat u helemaal mee tot ons huisje? Wat leuk!”

„Ja, dat is wel mijn bedoeling. Dan kan ik de stoten, die jullie misschien krijgen voor het te laat komen, een beetje opvangen.”

Mijnheer lacht vrolijk, terwijl ze twee aan twee voortstappen.

„Zou hij nu al in het ziekenhuis zijn?” Joke loopt, vlug meestappend, over de jongen te denken.

„Mijnheer, kan hij nu de hele zomer niet meer lopen? Zijn been moet toch in het gips?” vraagt Marja.

„O jawel, zijn been wordt stevig ingepakt. Maar ook krijgen ze na een poosje wel „loopgips” zoals dat heet. Sommige lui kunnen daar aardig mee uit de voeten.”

Met een ruk staat Freek stil.

„Mijnheer,” stoot hij uit, „die brommer, hoe moet dat? Stel dat hij gestolen wordt!”

„Malle,” zegt Marja, „wie neemt er nu een kapotte brommer mee?”

„Hoe weten ze nu bij de jongen thuis, dat hij naar het ziekenhuis gebracht is?” Joke maakt er zich echt zorgen over.

„O, de dokter zal z'n ouders opbellen. 't Is een jongeman hier uit het dorp, dokter kende hem wel. Ze zullen de brommer wel weg laten halen.”

„We hebben de kinderen vanmiddag te vroeg geprezen,” verzucht mevrouw Duursma, als om zes uur nog niets van het drietal te zien is. „We zijn het niet gewend, dat ze te laat komen.”

Tante Miep licht het deksel van de groentepan. „Mooi, dit kan zo blijven staan. De aardappels zijn ook al klaar en de tafel gedekt. Ze moesten nu toch maar komen.”

Als na een kwartier nog niemand door het laantje komt, worden mevrouw Duursma en tante Miep toch echt ongerust.

Zelfs Hanske merkt, dat het later wordt. Ze vraagt of ze vandaag niet gaan eten en: „Komen de anderen niet thuis?”

„Nu kind, ik wilde wel, dat ze er vast waren.” Moeder zegt het bezorgd. Juist wil ze eens bij de boerderij gaan kijken als ze stemmen hoort. „Miep, daar komen ze!” roept ze blij.

Tante Miep komt ook naar buiten. „Lieve mensen, ze brengen iemand mee,” schrikt ze. „Er zal toch niets gebeurd zijn?”

„Hallo!” wordt hen toegeroepen. „We zijn een beetje laat, maar kunnen het niet helpen!”

„Er is een ongeluk gebeurd, bij de zandheuvelds!”

Moeder en tante hebben nu ook de heer herkend, die met de kinderen mee komt.

„Dames,” zegt hij, „ik had niet gedacht, dat we elkaar zo gauw weer zouden ontmoeten. Laat ik me eerst eens voorstellen. Abbing, is mijn naam.”

„Mevrouw Duursma. En dit is mijn zuster, mevrouw de Jong,” zegt moeder.

„Ik ben even met uw kinderen meegelopen, want er is inderdaad een ongeluk gebeurd, daardoor zijn ze wat laat. Een bromfietser heeft zijn been gebroken en deze jongelui hebben zich danig geveerd. Enfin, ze zullen u straks alles wel vertellen.”

„Maar komt u toch binnen, mijnheer Abbing,” nodigt moeder.

„Dank u, dames, ik wil u niet langer van de maaltijd afhouden. Uw Joke heeft zich gerept, zo naar vond ze het om te laat thuis te komen,” lacht mijnheer. Hij weet niet, dat Joke geen zusje, maar een vriendinnetje is. „Uw drietal heeft zich fijn gedragen, dat moest ik even vertellen. Goedenavond, dames! En jongelui: Tot ziens. Maar dan zonder ongelukken!”

Allen groeten ze mijnheer Abbing, die daarna met veerkrachtige passen de terugweg naar het dorp begint.

Het ogenblik van vertellen is gekomen. Ze ratelen zo door elkaar, dat moeder met haar handen tegen haar oren gedrukt, smeekt: „Vertel alsjeblieft nu eens één voor één. Waar woont die jongen eigenlijk en hoe heet hij?”

Nu kijken ze beteuterd. Ze weten niet hoe hij heet of waar hij woont.

„Nou ja,” bedenkt tante, „als die brozem zijn naam niet zei, kon je die moeilijk vragen, jullie zijn niet van de politie.”

„Misschien weten de Scholtens het morgen wel,” oppert moeder. „En dan, als je helpt waar nodig is, geeft het niet wie je helpt.” Daar zijn ze het allen mee eens.

11. Naar de tandarts

Marja heeft kiespijn. Ze zit in een tuinstoel met één hand tegen haar wang gedrukt; alsof ze daarmee de pijn kan bezweren. Twee aspirientjes heeft moeder haar in de loop van de nacht gegeven. Even werd de pijn minder, om dan met nog groter kwelling, leek het wel, terug te komen.

„Kind, je moet heus naar de tandarts, zo gaat het niet! Als je langer wacht, gaat hij misschien helemaal ontsteken en kan er voorlopig niets aan gedaan worden, dat is nog erger,” probeert moeder Marja te overreden.

„’t Kan niet meer erger worden,” zegt Marja met een zuur gezicht.

„Dus je wilt zeggen, dat het toppunt van narigheid al bereikt is? Ik hoop het voor je.” Moeder kijkt Marja onderzoekend aan. „Toch ga ik eerst naar Scholten om de tandarts op te bellen. Ik weet niet of er vanmorgen spreekuur is. Mag dat niet zo zijn, dan kan ik misschien wel een afspraak maken.”

Flug loopt moeder met Hanske aan de hand naar de boerderij. Freek is ook al vertrokken. Al die kiespijn-gezichten, die blijft hij het liefst een beetje uit de buurt. Joke kijkt ook zo meewarig. Alsof ze het zelf heeft, vindt hij. Hem niet gezien.

„Je moet hem laten trekken dan ben je overal af,” heeft hij Marja nog aangeraden.

„Ach jô, loop heen!” was Marja’s antwoord.

„Ook al goed. Toon je belangstelling en je hebt het weer gedaan.” Hij komt wel eens terug als de kies eruit is. Hij lacht bij de gedachte, dat de tandarts er vandaag niet zou zijn. Toch vindt hij het wel sneu voor Marja, want één keer heeft hij kiespijn gehad, een uurtje, en dat vond hij al erg genoeg.

„Gelukkig, Marja, de tandarts heeft vanmorgen spreekuur, je kunt er zo heen gaan.” Moeder zegt het blij, want ze wist ook heus niet meer, wat ze moest doen tegen die kiespijn. „Zal ik meegaan? Het is Dorpsstraat 53.”

„Welnee moeder, blijft u maar thuis, Joke gaat wel mee!”

Even kijkt moeder vragend naar Joke. Zou ze daar wel zin in hebben?

Maar Joke en Marja zijn zulke verknochte vriendinnen geworden, die blijven elkaar trouw door kiespijn heen. Dus gaan ze samen op weg. Langs de boerderij komend, wordt Marja door Klaske nog: „Sterkte, hoor!” toegeroepen.

„Hoe weet die nu waar wij heen gaan?” verwondert Marja zich.

„Wel, van je moeder natuurlijk. Ze heeft hier toch de tandarts opgebeld!”

„O ja, dat is waar ook. Zeg . . . nu is het net of mijn kiespijn overgaat. Zou dat kunnen?” Marja begint het smalle bosweggetje langzamer af te lopen. „Stel dat het helemaal overgaat, Joke, dan ga ik terug.”

„Ben je mal, nu doorzetten! Altijd als je op weg naar een tandarts bent, gaat de pijn over.” Joke begint opeens te lachen. „Zeg, moet je horen van mijn vader. Hij wist geen raad van de kiespijn, al een paar dagen. Eindelijk ging hij naar de tandarts. Nou, hij was net op de stoep, hè, toen zakte de pijn weg. En hij ging niet naar binnen. Moeder zei, toen hij thuiskwam: „Wat ben je vlug terug!” „Ja,” zei hij, „en m'n kies heb ik nog.” Nou, moeder hem uitlachen en Tom en ik ook, dat begrijp je.”

„Kwam de pijn toen niet meer terug?” vraagt Marja hoopvol.

„Welja kind, een halfuur later wist hij weer geen raad. Toen is hij de volgende dag echt naar de tandarts gegaan en moest de kies toch getrokken worden.”

„O,” weet Marja alleen benepen te zeggen.

„Kind, de jouwe hoeft misschien helemaal niet getrokken. 't Kan best, dat je alleen een vulling krijgt. Eerst even uitboren, dat is zo gebeurd, hoor! Laten we een beetje doorlopen, want als we te laat komen, mag je soms niet meer naar binnen.”

„'k Zou het niks erg vinden!” zegt Marja. „Doet boren erge pijn, Joke?”

„Als je kiespijn hebt zoals jij, vind je boren heerlijk!”

Joke is een opwekkende vriendin voor Marja, want ongemerkt zijn ze in het dorp gekomen.

„Zeg, het is dat mooie huis. Kijk maar, drieënvijftig staat erop.

En een bordje aan de muur, waarop de spreekuren zijn aangegeven.”

„We kunnen zo naar binnen, hè?” Marja’s hartje gaat van rikketik. In de wachtkamer zitten reeds drie patiënten. Als de zoemer gaat mag de volgende patiënt naar binnen.

„Je bent gauw aan de beurt!” fluistert Joke, „nog twee en dan jij al!”

Marja knikt gelaten. Ze laat nu alles maar over zich komen.

Ten slotte blijft nog alleen een jong meisje zitten.

Zou ze ook kiespijn hebben? denkt Marja. Ze gelooft van niet. Ze zit rustig een tijdschrift te lezen. Dr’ haren zitten zo verzorgd en haar nagels zijn rood gelakt. Ook is ze hevig opgemaakt. Ze is vast niet met erge pijn naar de tandarts gerend. Opeens legt ze het blad, waarin ze zat te lezen, op tafel en kijkt Joke en Marja nieuwsgierig aan.

Gunst, denkt Marja, wat ziet dat wicht aan ons!

„Zijn jullie soms de meisjes Duursma?” vraagt het meisje onverwacht.

Marja en Joke, verbouwereerd omdat ze ineens tegen hen spreekt, terwijl ze steeds deed of ze lucht waren, knikken allebei heftig ja. Ze zijn eraan gewend geraakt, dat de mensen hen samen met de naam Duursma betitelen.

„Hebben jullie gisteren een bromfietser naar het ziekenhuis geholpen?”

Joke begint alweer te knikken, maar Marja schiet in een zenuwachtige lach.

Dan gaat de zoemer en het meisje staat op om naar de spreekkamer te gaan. Ze kan nu niet verder gaan met haar ondervraging. Toch ziet ze kans om Marja nog een hooghartige blik toe te werpen voor ze de deur achter zich sluit.

„Nou moe,” zegt Marja nog lachend, „sinds wanneer helpen wij bromfietzers in het ziekenhuis! Wie vraagt nu zo iets.” Ze is gewoon haar kiespijn vergeten.

„Nou ja,” zegt Joke vergoelijkend, „ze zei niet „in”, maar „naar” het ziekenhuis.”

„Kind, hou op, ze zette een gezicht, alsof ze van de politie was!”

Ze springt opeens overeind en zegt: „Weet je wat ik dènk . . . !”
Maar wat ze denkt, komt Joke niet te weten, want het geluid van de zoemer maakt een eind aan hun gepraat.

„Oei . . . nou is het mijn beurt.” Marja’s lach is gelijk verdwenen.
’t Duurt de tandarts bepaald te lang. Driftig nu, klinkt weer het geluid van de zoemer.

„Gauw, je moet naar binnen,” haast Joke.

„Wacht jij hier?”

„Natuurlijk!”

Joke zit nu alleen in de wachtkamer. Ze zoekt tussen de tijdschriften, die op tafel liggen, tot ze een kinderblad vindt en gaat zitten lezen. Marja zal niet zo vlug klaar zijn als dat wicht met haar zwarte haren en rode nagels. Hoe zou die geweten hebben wie zij waren? Joke begrijpt het niet.

Nog één keer gaat de deur open en komt er een Gelderse boer binnen.

„Zó, ók al kiespien?”

„Nee,” zegt Joke.

„Alleen noakieken dan?”

„Nee,” schudt Joke weer.

„Eer ik dan is bie de tandarts gieng zitten!”

„Ik wacht op iemand,” zegt Joke dan.

„Zo, juist. Je treffen ’t, dat ik nog ’ekomen ben, oars zat je allien!”

Maar Joke weet niet of dat nu wel zo leuk is. Ze vragen hier van alles, eerst dat meisje en nu die boer. Wat duurt het lang met Marja.

Plots gaat de deur weer open en steekt Marja haar hoofd om het hoekje. „Ga je mee? ’t Is klaar!” zegt ze triomfantelijk.

Vlug staat Joke op en zegt: „Dag meneer,” tegen de boer.

„Zeg moar Harmsen, heur. Wel thuis, deretje.”

„Wie was dat?” vraagt Marja.

„O, ook iemand voor de tandarts. Is je kies getrokken?”

„Nee, geboord,” zegt Marja trots. „’k Moet nog eens terugkomen ook; maar dat gaat niet, heb ik gezegd. Volgende week zijn we immers niet meer hier. Een aardige dokter, jô, heeft me helemaal

geen pijn gedaan. Nou kan ik thuis naar onze eigen tandarts gaan. Ik voel het nog wel een beetje, hoor!”

„Wat wilde je eigenlijk zeggen, toen je ineens bij de tandarts naar binnen moest?” vraagt Joke nu.

„O ja zeg, ik geloof vast, dat dat wicht een zus van die brozem is. Ook van die zwarte haren, hè, en hoe kon ze anders weten wie wij waren. Wij hebben haar nooit gezien!”

Ineens zetten ze het op een rennen, want in de verte zien ze moeder en tante Miep met Hanske aan komen.

Marja wil toch wel heel graag haar wederwaardigheden bij de tandarts vertellen.

Moeder en tante zijn ook benieuwd. „Is het meegevallen?” vraagt moeder.

„O ja, reuze, helemaal geen pijn meer. Ik moet volgende week nog eens terugkomen.” Als ze moeder bedenkelijk ziet kijken, zegt ze gauw: „Ja, nog één keer naar onze eigen tandarts thuis, zei de dokter, want dit is een noodvulling.”

„Mooi, jij bent vast de pijn kwijt!”

„We hebben de zus van de jongen gezien!” lacht Marja opeens. En als ze de gezichten van moeder en tante als twee vraagtekens ziet, verduidelijkt ze gauw: „De zus van de brozem, ze was ook bij de tandarts.”

„Eigenlijk weet je het niet zeker, Marja,” zegt de voorzichtige Joke.

„Waarom dacht Marja het dan?”

„Nou, ze vroeg of wij de meisjes Duursma waren en of we een bromfietser naar het ziekenhuis hadden geholpen.” Marja begint weer te lachen.

„Waarom moet je nu lachen? Zo grappig kan ik het niet vinden!”

„’t Klonk toch zo gek, zoals dat opgeschilderde wicht ons zat te ondervragen.”

„Marja, eerst denken wat je zegt, kind,” berispt moeder.

„Maar haar gezicht was net een schilderij en ze had al d’r nagels rood geverfd, van haar tenen ook, heus waar!”

„Nou, misschien vindt ze dat mooi staan.”

„Vond jij het mooi, Joke?” En als Joke niet vlug antwoordt, zegt

Marja verontwaardigd: „Straks loopt Joke ook met geverfde nagels rond, ze heeft net zulke zware haren als dat meisje.”

„Het laatste klinkt al wat beter, Marja,” lacht moeder. „Waar dachten jullie heen te gaan? Een paar boodschappen doen in het dorp en dan de andere kant op door het bos naar huis?”

„Hè ja,” zeggen Marja en Joke gelijk. Ze vinden het altijd weer leuk als moeder en tante met Hanske ook meegaan.

„Wanneer mag Freek nu eigenlijk in de tent slapen?” Nu Marja geen kiespijn meer heeft, krijgt ze andere invallen. „Als het niet gauw is, komen Joke en ik niet meer aan de beurt.”

„Vanavond, hoor. Het is nu mooi weer. Freek had het er straks ook al over.

's Avonds is Freek bezig om zijn tent klaar te maken. Hij doet het onder oppertoezicht van Marja en Joke, die overigens geen hand mogen uitsteken om hem te helpen. Hij doet het zelf, zegt hij.

„Ga je mee?” zegt Joke, „we mogen toch niets doen!”

Als ze zich omkeren, zien ze dat tante Miep met een meisje in gesprek is. 't Is het meisje van bij de tandarts. Ze staat, met een rode sportfiets aan de hand, druk met tante te praten. Nu keren ze zich naar „De Bosanemoon”.

„Heden m'n tijd!” zegt Marja. „Ze komt op bezoek!”

„Laten we er tussenuit gaan!” stelt Joke voor.

Maar tante heeft hen al gezien, ze wenkt. „Roep Freek ook even!”

„Freek! Op het matje komen, daar is de zus van de brozem!” roept Marja, zo, dat de anderen het niet kunnen horen.

„Wat zeg je?” Freek kruipt de tent uit. „Waar is ze?” Hij heeft toch wel gehoord wat Marja zei.

„Kom mee, jô!” zegt Joke nu.

Daar zitten dan moeder en tante, in de tuinstoelen, heel gezellig met het meisje te keuvelen. Ze ziet er nu wel vriendelijk uit, vinden Marja en Joke.

„Jongens!” zegt moeder tot alle drie, „dit is Carla Nieuwveen, het zusje van Paul Nieuwveen, de bromfietser van gisteren.”

„Nóu, zùsje,” monkelt Marja.

„Jullie zult wel benieuwd zijn hoe het met hem gaat, hè? Carla is vanmiddag bij hem geweest.”

„Ja,” zegt nu Carla, „’t gaat goed met hem, zijn been zit in het gips en de pijn valt nu wel mee. Hij heeft me op ’t hart gedrukt om jullie op te sporen en nog eens te bedanken. Hij zal gisteren niet zo aardig geweest zijn, begreep ik uit zijn manier van spreken. Hij is wel eens wat onverschillig,” voegt het meisje eraan toe. „Vader maakt zich er dikwijls boos om. Tegen vader had hij gisteravond al gezegd, dat drie onbekende kinderen hem het eerst hadden geholpen.”

„Nóu, kinderen,” mompelt Freek een beetje verontwaardigd.

„Er is ook nog een mijnheer Abbing geweest en die zei: „Ze heten Duursma.” Laat ik vanmorgen uw dochtertjes bij de tandarts zien, mevrouw. Maar toen ik begreep wie het waren, moest ik de spreekkamer in.”

„Dochtertjes!” gnuiven Marja en Joke op het onderste treetje van het terras trapje zittend.

Toch laat ze verder niets merken van het gebeurde bij de tandarts, hetgeen Marja en Joke op prijs stellen. Ook schijnt ze wel op haar langharige broer gesteld te zijn.

Marja kijkt eens naar Freek en betwijfelt het of zij wel zoveel van een „brozembroer” zou houden. Maar misschien vindt zij, Carla, die lange haren wel mooi. Smaken verschillen, denkt Marja wijs.

Carla blijft een kopje thee drinken en is ook tegen Hanske heel aardig. Ze vertelt bijzonderheden uit de omgeving; noemt plekjes waar ze héus nog eens heen moeten.

Ze valt toch wel mee, vindt Marja, ondanks haar uiterlijk.

Een poosje later stapt ze op haar rode sportfiets en rijdt, met haar arm ten groet zwaaiend, het laantje uit.

12. Op verkenning

„Mogen wij vandaag eens „met brood mee” het bos in?” Marja, met Joke liggend voor de tent, vraagt dit aan moeder.

„Kind, ik zou me echt voelen alsof ik jullie „het bos had in gestuurd”. De boze moeder, die haar kinderen, met een mandje waarin brood en een fles water, van zich wegzendt om ze een hele dag kwijt te zijn. Nee hoor, ’t is nu elf uur, jullie kunnen eerst wel eten en dan vroeg in de middag weggaan. Het duurt heus nog lang voor het avond is.”

„Tante Rie, we zouden het zo leuk vinden!” komt Joke nu Marja te hulp.

„Hé, ondeugden, hebben jullie soms al een plannetje uitgedokterd?”

„Nou, een plannetje niet, maar we zouden het leuk vinden om met z’n tweeën of drieën eens in het bos te eten,” zegt Marja ontwijkend.

„Wie is die derde persoon, als ik het vragen mag?”

„O, misschien gaat Freek wel mee. Eigenlijk moet hij wel mee, hè Joke?”

„Ja, ’t zou wel prettig zijn als Freek erbij was.”

„Hoor die eens!” lacht moeder nu.

„Miep . . .!” roept ze dan. „De jongelui willen er tussenuit zonder ons. Zullen we ze maar laten gaan?”

„Voor hoelang?” wil tante weten. „Ik dacht dat de dames vanavond in de tent moesten slapen.”

„O, tante, we zijn vroeg genoeg terug!”

„Wel, laat ze gaan, ze lopen in geen zeven sloten tegelijk.”

Ze wisten wel, dat ze er tante bij moesten hebben, die is nogal soepel.

„Vooruit dan, we gaan het mandje klaarmaken.” Moeder is al opgestaan.

„Zullen we Freek gaan zoeken, Joke?”

„Zeg,” keert moeder zich om, „moet ik nu voor twee of drie hongerslijders boterhammen klaarmaken?”

„Voor drie!” schallen Joke en Marja.

„Mag ik ook mee?” vraagt Hanske.

„Nee kindje, ze gaan zó ver bij „De Bosanemoon” vandaan. Jij kunt niet mee.”

Gelukkig is Hanske niet zeurderig. Heel de morgen heeft ze met Marja en Joke gespeeld, maar als ze alleen blijft, troost ze zich wel met de poppen.

Drie pakjes brood, een fles limonade, bekertjes en nog wat lekkers onderin, zo wordt het mandje klaargemaakt.

„Fijn,” zegt Marja, „voor ze met z'n drieën weggaan, „plastic broodzakjes, kunnen we mooi bosbessen in meebrengen.”

„Wel ja,” zegt tante Miep, „we lusten best weer eens bessenvla.”

„Dag lui!”

„Tot ziens!”

„Nou, komen jullie eens voor den dag met je plan?” zegt Freek.

„We wilden nog eens naar de blokhut gaan en daar picknicken.”

„Dat is niet gek. Het mag best van mijnheer Abbing, hij heeft het

zelf gezegd." Freek breekt vast een tak af, geschikt om als stok te gebruiken voor Marja en Joke. Zelf heeft hij een mooie, daar heeft Jan Scholten hem aan geholpen, die heeft er zo'n slag van om stokken te snijden. Freek gaat het bos niet meer in zonder dit voorwerp.

„Zeg, hoorden jullie gisteravond wat Carla vertelde over die plekjes waar we nog eens heen moeten gaan? Ze had het over een kasteeltje ergens in de buurt en over „de oude schuur”. Ze zal toch de blokhut niet bedoeld hebben?”

„Welnee, 't was aan de andere kant van het dorp! Als je een beetje rondloopt en een paar maal een weg oversteekt, kom je er.”

„Voor een kasteel bezoeken heb je natuurlijk geld nodig, je moet altijd een toegangsprijs betalen.”

Gelukkig is mevrouw Duursma zo verstandig om haar kinderen altijd enig geld mee te geven. Niet te veel, want stel dat ze het verliezen. Maar toch zó veel, dat ze best de toegangsprijs tot het kasteeltje kunnen betalen. Wie weet, komen ze daar vanmiddag nog. Juist zo aardig als je niet precies weet waar je heen moet en het dan toch met elkaar uit te zoeken.

„'k Ben benieuwd of mijnheer Abbing er is. Het is mooi weer, misschien werkt hij aan de hut,” denkt Marja hardop.

Als ze zich door het paadje hebben gewrongen, blijven ze bij de opening even staan, net als de vorige keer. Nu is er niemand te zien. De blokhut staat, opgeknapt en hersteld, als op een zachtgroen tapijt. Door de regen is het gras fris, met ertussen fijne gele en witte bloempjes.

„Laten we het mandje bij de hut zetten en eerst wat bosbessen gaan zoeken.”

„Eten we ze allemaal op, of zullen we een zakje leegmaken om bessen in te bewaren?” Marja schudt gelijk maar een plastic zakje leeg en verdeelt de boterhammen onder de andere zakjes.

„Geef me er vast één, anders droogt hij toch maar uit!” Freek steekt een hand uit, maar Marja heeft de zorg voor de picknickmand en bedisselt anders.

„Niks hoor, we gaan eerst bessen plukken.”

„Ze groeien hier niet eens!” schampert Freek.

„Eigenlijk hadden we ze onderweg moeten plukken, toen heb ik al bosbessen gezien. Voordat we het laantje ingingen.” ’t Is Joke, die het zegt.

„Dan gaan we gewoon terug en laten hier het mandje staan. Hier komt toch niemand, of het moest mijnheer Abbing zijn.” Marja zet de mand tegen de hut aan met een bankje erover.

„Ik ga niet terug. Eerst eens kijken of er nog geen doorgang te vinden is.” Freek zegt het beslist, Marja en Joke gaan er maar niet tegenin. Eigenlijk vinden ze het ook wel leuk, dit zoeken naar een weggetje. Ze speuren tussen de bomen of er ook maar iets te vinden is waar ze achter elkaar door kunnen. Tot tweemaal toe denkt Freek: hier heb ik een gangetje. Maar als Marja en Joke achter hem aan komen, moeten ze na een tiental meters toch terug: er liggen stapels hout. Dit is geen pad.

Joke geeft opeens een gillette als ze voor een opening staat.

„Sufferd,” zegt Freek, die haastig toeliep, „daar zijn we toch steeds vandaan gekomen en weer naar teruggegaan.” Joke kijkt beteuterd, nu dacht ze een ontdekking te doen en ze maakt zich belachelijk.

„Zeg, luister eens! Als we een doorgang vinden, moet het aan de andere kant zijn, er zijn er natuurlijk geen twee aan dezelfde kant.”

„Dus we behoeven maar aan drie kanten te zoeken? Dan moeten we het vinden.” Marja gaat resoluut verder.

„Als er tenminste een pad is,” zegt Freek nu voorzichtig.

Opeens staan Marja en Joke bij een plek stil, waar ze steeds voorbijgingen. Ze buigen een tak weg en kunnen zeker wel een paar meter vooruit. Freek is er met grote sprongen ook bij gekomen. Ze verdringen elkaar om de voorste te zijn. Na die paar meter is er een kromming en even later weer één.

„’t Lijkt wel een doolhof,” vindt Marja.

„’t Kronkelt maar steeds, waar zullen we nu uitkomen?” Joke grielt ervan.

Ze lopen zo zeker nog wel een paar honderd meter door bos waar ze al die dagen nog niet geweest zijn. Dan splitst het paadje zich, nu kunnen ze twee kanten uit. Wat nu?

Marja weet raad. „We zetten een tak in de grond om aan te wijzen,

waar we vandaan gekomen zijn. Zo, hier langs moeten we straks terug.”

Als ze nog verder gaan, wordt de dichtheid van het bos minder en kunnen ze zich ook te goed doen aan de bosbessen, die daar wél groeien.

„Gelukkig,” verzucht Joke. „’k Heb zo’n dorst gekregen.”

Freek wilde nog verder gaan. „Je komt altijd wel ergens uit,” meende hij.

Marja heeft eigenlijk spijt, dat ze de mand bij de hut hebben achtergelaten.

„Niets aan te doen,” zegt Joke, „als we het zakje vol hebben, gaan we terug.” ’t Zakje komt niet vol, er verdwijnen te veel bessen in de drie monden.

„We doen het helemaal fout,” zegt Joke. „Je moet fruit altijd toe eten.”

„Had je mijn zin moeten doen, ik wilde eerst boterhammen eten, maar Marja vond het niet goed,” mopperde Freek. „We gaan eerst terug!”

Toch voelen ze zich wel plezierig. Ze hebben in elk geval weer een nieuw pad ontdekt.

Bij de hut teruggekomen, gaan ze lekker in het gras zitten, de mand tussenin. Marja zorgt – volgens Freek – voor „de bedeling”. Ze deelt pakjes brood uit en schenkt limonade in de bekertjes.

Freek probeert liggende te eten, maar komt gauw overeind als hij zich verslikt en de limonade bij zijn blouse inloopt.

Ineens komt Joke, naar één punt starend, overeind. „Kijk eens!” zegt ze. „Wat ligt daar voor de deur?” Ze is opgestaan en raapt nu iets glinsterends op. „Oh, een speld! Zou het er één van goud zijn?”

Ze laat zich weer tussen Marja en Freek zakken. In haar hand houdt ze een dasspeld met een steen. Drie hoofden buigen zich over Joke’s hand om de speld beter te bekijken.

„’t Is vast goud en die steen kan wel een diamant zijn,” weet Marja. „Dan is hier iemand geweest, toen wij weg waren!”

„Marja, jij had anders die speld toch moeten zien, toen je de mand neerzette!”

„Ja, toen lag hij er niet.” Marja schudt haar hoofd.

„Zeg, misschien is mijnheer Abbing hier wel geweest,” mijmert Joke.

„Laat mij eens in de mand kijken!” Freek grabbelt in de mand en haalt er een leeg plastic zakje uit, waarin een briefje zit.

„Dit is onze snoepzak, maar nu leeg!” zegt Freek.

„D'r zit een briefje in, laat eens kijken!” Marja doet een greep naar de zak.

„Lekker mis! Dat zal ik er wel uithalen!” Freek, met zijn rug naar de meisjes, peutert het zakje open en leest het briefje. „Moet je horen wat hier staat: „Hartelijk bedankt voor de versnaperingen!”

„Leuk zeg.”

Nu hebben Marja en Joke Freek omver getrokken, het briefje uit zijn handen gepakt en lezen zelf.

„Ja, wie zou dat geschreven hebben?”

„Mijnheer Abbing of een ander.”

„Nou,” zegt Freek, „als de speld van goud is, hebben we geen slechte ruil gedaan!”

„Doe niet zo mal, jô, die speld moeten we naar de politie brengen!”

„Ik weet iets veel beters,” zegt Freek opeens. „Wij schrijven ook een briefje en schuiven het onder de deur. Of zou de deur niet gesloten zijn?” Hij staat op en probeert de deur te openen. 't Gaat, ze kunnen de hut binnenstappen. 't Ziet er nog net zo uit als toen ze er met moeder en tante in zijn geweest.

Freek gaat aan de wankle tafel zitten, nadat hij uit z'n broekzak een stompje potlood heeft opgediept en schrijft aan de andere kant van het briefje dat ze gevonden hebben:

Mijnheer Abbing,

Wij hebben uw dasspeld gevonden, hij lag voor de deur van de hut. U kunt hem tegen inlevering van een zakje versnaperingen, terughalen bij,

M., J. en F.

Marja en Joke, over Freeks schouder gebogen, hebben gelezen wat hij schreef.

„Jô, je weet toch niet of het mijnheer Abbing geweest is!” zegt Marja.

„Nou, wie komt hier anders in de hut? Als hij de speld mist en hier gaat zoeken, vindt hij het briefje op tafel.”

„We zouden ook de speld op tafel kunnen leggen,” oppert Marja.

„Kind, als er soms eens vreemden komen, kunnen ze zo een gouden speld meenemen! Niks hoor, een briefje is veel beter.”

Joke knikt naar Freek, die het briefje op de tafel heeft gelegd met een stukje hout op de punt, zodat het in geen geval wegwaaien kan als de deur opengaat.

Joke heeft een zakdoek opgediept. Daarop wordt de dasspeld gestoken en zo in een plastic zakje onder in het mandje gelegd. Zo kunnen ze hem niet verliezen. Ze sluiten de hut zorgvuldig en gaan langs het nieuw ontdekte pad het bos weer in.

„Toch benieuwd waar we terechtkomen!” zegt Freek, „als we nog verder gaan dan vanmorgen.”

„Eerst nog wat bessen erbij plukken, we hebben er weer zo'n bende van opgesnoept, met zo'n beetje kunnen we niet thuishkomen.” Marja tilt het zakje uit haar mand en bekijkt het overschot.

„'t Zijn de mooiste niet, die we hebben overgehouden,” ziet ook Joke.

Vol ijver gaan ze aan het plukken. Alle drie hebben ze een zakje genomen om de bessen in te doen. Nu ze geen dorst meer hebben, krijgen ze aardig voorraad.

Freek is de eerste, die het opgeeft. „'k Hou op, hoor, we hebben genoeg. Moeder doet er toch nog een boel water bij als ze vla maakt. Ik ga weer eens verder kijken!” Hij veegt z'n handen aan zijn zakdoek af, die daardoor vrijwel ontoonbaar is geworden.

Al gauw daarna staken Marja en Joke ook hun gepluk. Ze kijken met tevreden gezichten naar de drie zakjes bessen en vinden dat het zo wel kan. Hollend gaan ze Freek achterna, die inmiddels uit het gezicht en tussen de bomen verdwenen is. Ze komen aan de rand van het bos en staan voor een heideveldje. Freek, die op de meisjes heeft gewacht, wijst naar de overkant. „Kijk eens zeg, het lijkt wel of daar gewerkt wordt. Ze zijn aan het bouwen! Ga je mee eens kijken?”

„Ja vanzelf, we willen toch weten wat daar gebouwd wordt.” Marja met het mandje, Joke en Freek allebei met een stok, zo gaan ze het heideveldje over. Er wordt inderdaad iets gebouwd; een landhuis, ziet het driet al.

„Wordt dat even een mooi huis! En groot!” Freek staat met kenersblik het bouwwerk te bekijken.

„Wat eenzaam staat het hier, midden in het bos aan de rand van dit stukje hei. „Nooit komt er iemand langs!”

Marja lacht: „Je kunt zien, Joke, dat jij uit de stad komt. Het zou jou zeker te stil zijn. Maar ik zou hier best willen wonen. De mensen blijven ook niet altijd thuis, kijk eens wat een garage erbij staat. Als je een auto hebt, geeft het niks al staat je huis in de rimboe. Je stapt in en rijdt heen waar je wilt.”

„Maar jij noemt het hier toch ook „rimboe”!

„Nou ja, een mooie rimboe wel, hoor. Je hoeft niet eens een tuin aan te planten, er staan hier al bomen en struiken genoeg.”

„Alleen geen bloemen en iedereen neemt toch graag bloemen in zijn tuin.”

„Die zullen hier ook wel komen.”

„Zeg, wat is het toch stil! Je hoort of ziet niemand, hoe zou dat komen?” Joke kijkt vragend naar de anderen.

„Jô,” zegt Freek, „’t is de vakantieperiode van de bouwvakarbeiders, er wordt helemaal niet gewerkt. Zullen we het huis eens van dichtbij gaan bekijken? Er is nu toch niemand!”

„Zou het wel mogen?” komt voorzichtige Joke.

„Wees niet zo bang, kind, we komen nergens aan. Mensen die gaan vernielen en stukmaken worden geweerd. Maar wij kijken alleen maar.”

Marja stapt parmantig op het huis af en kijkt vrijmoedig door de ramen naar binnen. „Kom eens!” roept ze naar Joke. „’t Ziet er zo mooi uit, muren in verschillende kleuren!”

Met hun drieën lopen ze het hele huis door. De keuken is ook al mooi en bijna klaar, geloven ze.

„Alle deuren en ramen zijn gesloten, naar binnen kunnen we niet,” zegt Freek spijtig. „’k Had best nog boven willen kijken ook. Hè,”

zegt hij dan, „de garagedeur staat open.” Hij loopt ernaar toe, gevolgd door Marja en Joke.

„Hier kunnen we wèl binnenkijken. Zien jullie dat de garage nog in tweeën verdeeld is?”

„Het achterste gedeelte lijkt wel een werkplaats!” zegt Marja, terwijl ze de deur naar die werkplaats opent.

„Hier kunnen we ook in.” Freek bekijkt de muren met allemaal haken en rekken.

„Waarvoor zou dat gemaakt zijn?” vraagt Joke.

„Ik denk voor gereedschap,” zegt Freek.

„’t Is zeker iemand met allerlei hobby’s,” weet Marja.

Ineens spitsen ze alle drie de oren . . . Wat is dat voor een vreemd geluid? Net of er iets ratelt . . . en dan . . . een smak! Even een gekras . . . en het is weer stil . . .

Totdat ze een ander bekend geluid horen. ’t Geluid van de motor van een brommer, waarvan het gebrom echter steeds verder weg klinkt.

Terwijl Marja en Joke stokstijf blijven staan, keert Freek zich met een ruk om en rent de garage in. Hij geeft een schreeuw . . . en nu komen Marja en Joke ook in beweging, ze rennen Freek achterna, om dan ineens stil en verslagen te blijven staan voor de gesloten garagedeur.

Ze zitten opgesloten weten ze, als in een gevangenis.

„Die herrie was de draaideur, die naar beneden kwam,” weet Freek opeens.

„Stom,” zegt Marja met een huilerige stem, „dat we niet gingen gillen toen de deur dichtging. Iemand heeft het gedaan, je hoorde toch een bromfiets wegrijden. Waarom hielden jullie je monden potdicht?”

„Ik denk omdat we bang waren, dat iemand ons zou zien. We mogen hier niet zijn!” zegt Joke er snikkend achteraan.

„Zouden we de deur niet open kunnen krijgen, Freek?”

„Welnee, je hoorde toch, dat hij op slot ging!”

„Als jij hoorde dat hij op slot ging, waarom riep je dan niet hard?”

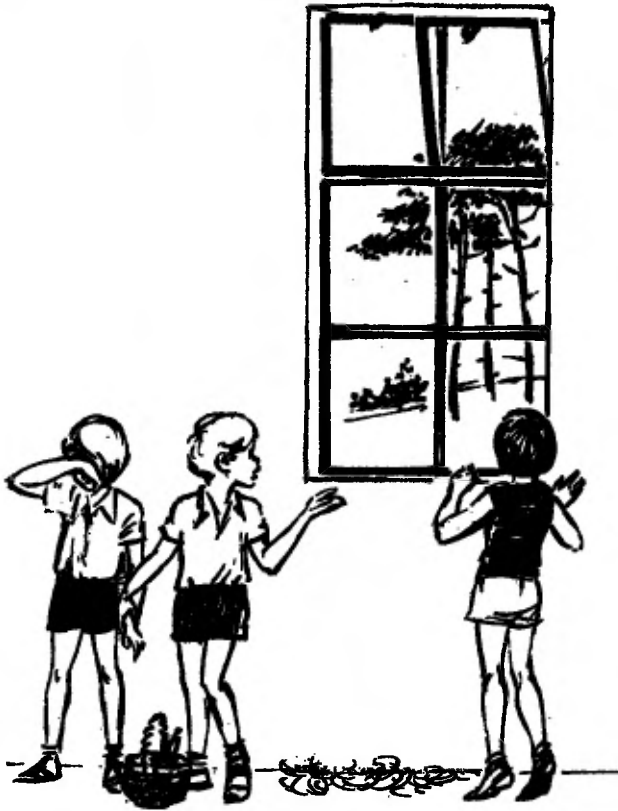
„Sufferd, toen wist ik het niet, maar nou snap ik, dat die kerel de sleutel omdraaide!” Freek staat het huilen nader dan het lachen.

„Hoelang moeten we hier nu blijven? O, als er eens niemand komt!” Joke huilt echt.

„Misschien wel tot er werkmensen komen!” zegt Marja.

„Nou, die komen pas volgende week terug, dan zijn wij al lang verhonger!” Freek spreekt in alle ernst.

„Misschien komt die man met z'n brommer vanavond nog wel terug, hij kan toch wel iets vergeten zijn!”

„Hou jij nou maar eens op met je „misschien”, want misschien moeten we hier de hele nacht wel blijven.”

„'t Is toch niet waar, Freek, dat hoeft toch niet?” zegt Joke ang-

stig. „Freek, door het raam. Zou je door een raam naar buiten kunnen?”

Ze bekijken de ramen. Beneden zijn het vaste ruiten en boven tuimelramen, maar die zijn veel te hoog, daar kunnen ze nooit bij komen.

„Een ruit kapotslaan,” oppert Marja. Maar nergens is een stuk hout of ijzer waarmee ze een ruit kunnen stukslaan. Moedeloos kijken ze elkaar aan.

We moeten uitkijken of er soms iemand voorbijkomt en dan hard roepen, alle drie,” zegt Marja.

„Er komt niemand voorbij,” zegt Joke.

„Nou, wij toch ook en toen die bromfietser, die de deur gesloten heeft. Dat zijn er al vier.” Marja probeert de moed erin te houden. ’t Is zo jammer, geen van de ramen ziet op het heideveldje uit, want aan die kant is de draaideur. Als er iemand zou komen van de kant waar de brommer heen reed, kunnen zij hem niet zien.

„We moeten heel stil zijn en goed luisteren of we iets horen en dan direct hard gaan roepen! ’t Kan best zijn, dat het huis niet eens zo ver van een weg afstaat, door de bomen kunnen we het natuurlijk niet zien. Laten we goed luisteren!”

Marja en nu ook Freek en Joke laten zich tegen de garagedeur zakken en proberen enig geluid op te vangen. Hoe ze luisteren, geen stemmen, ook niet in de verte. Alleen horen ze de wind door de toppen van de dennen suizen.

„Zullen we de laatste paar boterhammen opeten?” Marja haalt ze uit het mandje en verdeelt eerlijk het rantsoen. „Lusten jullie nog wat bosbessen?” Ze hebben weer een beetje dorst gekregen en nu de limonade op is, smaken de bessen wel.

Stil en luisterend zitten ze bij elkaar.

„Hoe laat zou het zijn?” Joke vraagt het, maar Freek of Marja weten het geen van beiden.

„Als we om zes uur niet thuis zijn, zouden je moeder en tante Miep dan naar ons gaan zoeken?”

„Om zes uur nog niet, halfzeven, dan wel. Zo laat zijn we nog nooit thuisgekomen.”

„Eén keer, eergisteren met Paul Nieuwveen.”

„O ja, toen waren ze ook een beetje ongerust.”

Ze hopen maar, dat moeder en tante zo ongerust worden, dat ze het hele bos gaan afzoeken.

Moeder en tante zijn nog lang niet ongerust, daar is het veel te vroeg voor. Zij, het drietal, opgesloten in de garage, hebben het gevoel of ze al een dag ingesloten zijn.

„Moeder weet helemaal niet waar we heen zijn. We hebben alleen over de blokhut gesproken. Dit hier zullen ze nooit vinden,” zegt Freek moedeloos. Hij is al een paar maal opgestaan om in de werkplaats door het raam te kijken. Niemand te zien. Niemand. De toppen van de dennen bewegen zacht. Een keer ziet hij een konijntje hippen; maar dat kan hen ook niet bevrijden.

Dat er nu toch helemaal niemand langs komt. Freek begrijpt er niets van. Marja en Joke dachten één keer stemmen te horen. Ze gingen heel hard gillen. Freek kwam gauw teruglopen en gilde mee. Maar niemand hoorde hen.

De tijd kruipt langzaam voort. Met de armen om elkaar heen, zitten Marja en Joke zachtjes te huilen. Freek veegt ook telkens met z'n arm langs zijn ogen. 't Is niet van de warmte.

Joke denkt aan haar moeder, die zo ver weg in bed ligt en misschien ook aan háár denkt. En zij zit opgesloten.

„Joke,” fluistert Marja dan, „Joke, we moeten bidden!”

„Kan dat wel? We zijn hier zo maar naar binnen gegaan, dat mocht niet, Marja.”

„Je mag altijd bidden, hè Freek? Altijd!”

„Ja,” zegt Freek.

En dan bidt Marja: „Lieve Heer, we zitten opgesloten in de garage, laten ze ons alstublieft vinden. We zijn zo bang. We hadden niet naar binnen mogen gaan, maar de deur stond open. Wilt U ons er weer uit helpen? Om Jezus' wil. Amen.”

Joke slaakt een diepe zucht. Nu kunnen zij er niets meer aan doen. Nu kan alleen een Ander helpen.

Hoe lang ze stil op de grond zitten, ze weten het niet. Ten slotte verdwijnt de zon achter de bomen, 't begint al schemer te worden. En niemand is nieuwsgierig naar het landhuis, niemand komt over het heideveldje.

13. Waar zijn ze?

„Die kinderen van jou gaan er een gewoonte van maken om te laat te komen.” Tante Miep kijkt plagend naar haar zuster, als om kwart over zes de pannekoeken, nu afgedekt in schalen, nog steeds staan te wachten.

„We dachten ze te verrassen, maar ze hebben bepaald een verrassing voor ons.” Ze gaat, net als haar zuster, in afwachting van de komst van het drietal nog een poosje lezen. 't Wordt halfzeven, zeven uur, maar geen kinderen.

„Nu is er iets!” Mevrouw Duursma zegt het zo beslist, alsof ze het al een uur wist, maar het nu niet meer voor zich kan houden.

„Misschien hebben ze weer iemand ontmoet. Ze doen altijd van die ontdekkingen, maak je heus niet ongerust, Rie. Breng Hanske maar naar bed, 't kind begint slaap te krijgen. En laten wij dan ook iets eten.”

Hanske had, vooruit reeds, haar deel van de pannekoeken verorberd. Ze beweerde: „k Heb toch zo'n vreselijke honger!” toen ze in de keuken de pannekoeken gezien had. Daar het toch al laat was, mocht zij vast eten. Het hinderde háár niets, dat ze alleen at, ze smulde evengoed.

Moeder en tante Miep eten met trage tanden. Ze zetten al gauw de pannekoeken weg en de bordjes op het aanrecht. Als ze ongerust naar buiten gaan, nadat moeder even om het hoekje heeft gekeken om te zien of Hanske slaapt, komt er iemand het laantje in.

Tante Miep wordt al blij als ze ziet, dat het mijnheer Abbing is. Nu zal het drietal ook wel gauw verschijnen, ze zijn zeker met mijnheer „op stap” geweest.

„Kijk Rie, daar is de voorbode!” zegt ze. Hun strakke, bezorgde gezichten ontspannen zich als ze de opgewekte mijnheer Abbing, met een doos onder z'n arm, op hen toe zien stappen.

„Goedenavond, dames! Ik kom zo vlug mogelijk met losgeld, zoals u ziet. Waar zijn de rakkers?”

Zonder op zijn woorden in te gaan, pakt mevrouw Duursma hem bij een arm en zegt met angst in haar stem: „Zijn de kinderen dan

niet bij u? We hebben ze de hele middag niet gezien, ze hadden al lang thuis moeten zijn. Wat zou er gebeurd zijn? O, dat er niet één van de kinderen naar huis gekomen is!”

„Mevrouw, als ze geen van drieën thuis zijn, is dat een goed teken. Maar vertel me eens, zijn ze de hele middag al weg?”

„Ja,” zegt tante Miep. „Vanmorgen om elf uur zijn ze met „boterhammen mee” vertrokken. We verwachtten niet anders of ze zouden wel om een uur of halfzes thuis zijn. En nu zijn ze er nog niet!”

„Maar dames . . . vanmiddag zijn ze nog in de hut geweest. Laat ik u in 't kort vertellen wat ik weet.” Hij neemt de doos even onder zijn andere arm. Moeder en tante letten er niet op; ze kijken in spanning naar zijn gezicht.

„Laat in de voormiddag ben ik met mijn vriend, met wie ik samen het laatste oorlogsjaar ondergedoken ben geweest, nog eens naar de blokhut gaan kijken. Tegen een muur, met een bankje erover, stond een mandje met pakjes brood. 'k Begreep wel wie de eigenaars waren en heb voor de grap een zakje leeggehaald en een briefje erin gestopt. 'k Dacht: ze zullen het wel vinden. Nu, dat was inderdaad zo. Maar laat nu mijn vriend, terug in het dorp tot de ontdekking komen, dat hij z'n gouden dasspeld met een briljant verloren is. Hij dacht: misschien in het bos. We konden niet meer terug, daar hij met de bus mee moest. Dus ben ik vanmiddag alleen gegaan.

Eerst naar de hut. Ik zag daar geen speld, maar wel lag er een briefje op de gammele tafel. 't Was hetzelfde, dat ik in het plastic zakje had gestopt. Nu was het ook aan de andere kant beschreven. Leest u maar wat erop staat.” Al pratend, steeds voorzichtig de doos verstouwend, heeft hij uit één van zijn zakken het briefje te voorschijn gehaald.

Mevrouw Duursma leest hardop:

„Mijnheer Abbing,

Wij hebben uw dasspeld gevonden, hij lag voor de deur van de hut. U kunt hem tegen inlevering van een zakje versnaperingen terughalen bij,

M., J. en F.

Dat zijn de kinderen: Marja, Joke en Freek. Dit gekrabbel is het schrift van Freek!" roept mevrouw Duursma uit. „Dus vanmiddag was er nog niets gebeurd.”

„Stil mevrouw, er is nu misschien ook niets gebeurd, maar we zullen toch op onderzoek uitgaan voor het donker wordt!" Mijnheer Abbing zegt het heel beslist en moeder en tante Miep begrijpen, dat hij mee zal helpen. Als hij ziet hoe tante Miep naar de gebakdoos staart, zegt hij: „Dit had ik als losprijs meegebracht. Jammer dat ze er nu niet zijn. Kan de doos wel bij u binnen staan?" Tante neemt de doos over en zet hem in het keukentje. Direct komt ze weer naar buiten. „Wat moet er eerst gebeuren?" vraagt ze.

„We gaan zoeken!" zegt mijnheer Abbing, die, alsof het vanzelf spreekt, de leiding neemt.

„'t Is het beste, dat mevrouw de Jong met mij meegaat en u, mevrouw Duursma, de politie opbelt!" De angstige gezichten ziende vervolgt hij: „'t Kan wel zijn, dat de jongelui thuiskomen voor er politie arriveert, maar toch moet u maatregelen nemen.”

De familie Scholten ziet het drietal met bezorgde gezichten naar hun thuis komen.

„Dáár is wat gebeurd!" zegt Jan. „Waar zijn de kinderen? 'k Heb ze de hele middag nog niet gezien." Hij gaat vlug naar buiten.

Mijnheer Abbing legt de situatie uit. Jan knikt begrijpend en roept naar binnen, dat ze de politie moeten bellen. Zelf zal hij meegaan het bos doorzoeken.

Mevrouw Duursma doet haar verhaal aan de politie; deze zal direct komen. Zelf moet ze naar „De Bosanemoon" terug waar Hanske, onbewust van alle zorg en angsten, ligt te slapen. Mevrouw Scholten zal met haar meegaan.

Jan Scholten en mijnheer Abbing spreken af wat ze zullen doen.

„Ik begrijp het niet," zegt mijnheer Abbing, „geen van de twee keren, dat ik vandaag bij de hut kwam, heb ik maar iets van de kinderen zelf gehoord of gezien. Ze moeten een andere weg gegaan zijn, dat kan niet anders. Weet jij ook of je op een andere manier de hut kunt bereiken?" vraagt hij aan Jan.

„'t Is mij niet bekend, ik kom daar eigenlijk nooit!"

„Er was toch maar één weggetje naar „Givé”, mijnheer Abbing?” mengt tante Miep zich nu ook in het gesprek.

„Zo te zien wel! Maar wacht eens . . .! Indertijd hadden we nog een vluchtpaadje, daar is nu niets meer van te zien. Zouden die rakkers soms . . .” Hij gaat vlugger lopen. „We moeten voortmaken, in de schemer wordt het speuren nog moeilijker.”

„U wilt dat paadje zoeken, mijnheer Abbing?”

„Precies!”

Dan staat hij stil en luistert. „U moet eens hard roepen, mevrouw De Jong, ze kennen uw stem!”

Tante Miep staat ook stil en roept dan heel hard de namen van Marja, Joke en Freek.

Ze krijgt geen antwoord. Ze gaan weer voort en komen ten slotte bij de blokhut. In de hut niets te zien. Er omheen ook niet.

„Ze zijn hier niet meer geweest,” zegt mijnheer Abbing. „Nu is het zaak te ontdekken hoe ze hier vandaan gekomen zijn zonder het bekende paadje te nemen.”

Jan is al ijverig aan het speuren. Tante Miep en mijnheer Abbing ook.

„Mijnheer Abbing, ik denk dat ik het gevonden heb!” roept Jan ineens. Hij is op het paadje gekomen waar de kinderen langs gegaan zijn.

Met Jan voorop lopen ze nu vlug de slingerpaadjes af tot bij het heideveldje.

Tante schreeuwt nog eens heel hard de namen van de kinderen, daarbij geholpen door Jan.

Nu luisteren ze weer. Horen ze iets? Komt er antwoord . . .?

„Jan . . .! Wat bouwen ze daar? Een huis?” Mijnheer Abbing wijst over het heideveldje naar het landhuis. Het staat daar, licht afstekend tegen het donkere bos in de al schemerige avond.

„Ja mijnheer, een heel mooi landhuis moet het worden. Iemand uit Utrecht laat het bouwen, om het in de zomermaanden te bewonen.”

„Hoor ik geroep in de verte?” Tante Miep heft luisterend haar hoofd.

„Ik hoor ook wat . . . het komt uit die richting!” Jan wijst naar het landhuis.

„Laten we voortmaken!” Tante Miep steekt het heideveldje al over, onderwijl de namen der kinderen roepend.

Dan luisteren ze weer . . . „Ja, ik hoor duidelijk geroep!”

Jan, met z'n lange benen, zet er de spurt in, regelrecht naar het in aanbouw zijnde huis. Mijnheer Abbing en tante Miep kunnen hem niet bijhouden, iets wat niet erg is, want weldra slaken ze een zucht van verlichting als Jan roept: „Hier zitten ze, hoor!”

Dan is ook hij verdwenen, langs het huis heen naar de garage. Hijgend staan ze even later met z'n drieën voor de dichte garage-deur.

Tante Miep bonst op de deur en roept: „Jongens, zijn jullie daar alle drie?”

Een indianengehuil stijgt op aan de andere kant.

„Tante, bent u daar? Haal ons er gauw uit! Iemand heeft de deur gesloten toen wij binnen waren. We zitten al zó lang hier!”

„Is er verder niets naars? Hebben jullie je niet bezeerd of zo?”

„Nee tante, helemaal niet! Wie zijn er nog meer bij u?” 't Is Marja, die het vraagt.

„O kinderen, mijnheer Abbing en Jan!”

„Jullie moeten nog even geduld hebben, eerst gaan we de sleutel halen!” zegt Jan nu.

Gelukkig voor allemaal weet Jan wie het toezicht heeft op het in aanbouw zijnde huis. 't Is iemand uit het dorp.

Jan moet helemaal naar het dorp lopen om de sleutel van de garage. In die tijd blijven tante Miep en mijnheer Abbing aan de buitenkant van de garage praten met het drietal aan de andere kant. Ze hebben het wel nodig, dat hun een beetje moed wordt ingesproken. Joke en Marja zitten gewoon te bibberen, en heus niet van de kou.

Jan zal naar huis opbellen en ook aan de politie doorgeven, dat de verdwaalde schapen terecht zijn.

Tante is eens langs de garage gelopen en nu kunnen ze voor het raam met elkaar spreken.

„Net of jullie in de gevangenis zitten en wij je even voor het raam mogen zien.” Tante plaagt maar een beetje, want ze ziet wel dat de straf – het opgesloten zijn – die de kinderen voor hun nieuws-

gierigheid hebben gekregen, zwaar genoeg is. 't Is duidelijk aan de gezichten te zien.

Mijnheer Abbing vertelt van de gebakjes, die in „De Bosanemoon” staan te wachten. Ze lachen een beetje verlegen. Ondanks de lege magen doet het hun niet watertanden. Waren ze er maar vast uit! „k Geloof dat jullie bevrijding nadert!” grapt mijnheer Abbing, als hij een auto en een brommer ziet komen.

Met de brommer komt de man met de sleutel en de auto is geen auto maar een politiejeep, waar twee agenten uitstappen.

Nu voelen Marja, Joke en Freek zich echt alsof ze uit de gevangenis worden ontslagen. Met gebogen hoofd komen ze de garage uit. Wat zullen ze ervan langs krijgen.

't Valt mee. Mijnheer Abbing ziet het glimlachend aan. Tante Miep strijkt ze alle drie vertederd over het hoofd en geeft ze spon-taan een zoen. Freek wordt er bijna verlegen van.

Door de agenten worden ze uitgenodigd om in de jeep te stappen. Als dezen hun aarzeling zien, zeggen ze lachend, dat het hun be-doeling is hen regelrecht naar huis te brengen. Ze moeten onder-weg hun verhaal maar doen.

Mijnheer Abbing zegt: „Nu de jongens zo'n goede geleide hebben, kunnen mevrouw De Jong en ik wel rustig naar huis wandelen. U laat ze er onderweg toch niet uitspringen, hè?”

„Nee mijnheer. En voor weglopers hebben we de handboeien nog!”

Veel later, als hun honger, die ze toch wel hebben gekregen, ge-stild is met pannekoeken en ze alle drie hun eigen slaappleatsje hebben opgezocht, komt moeder bij allemaal langs.

Bij Marja gekomen, slaat deze onverwacht haar armen om moeders hals en zegt fluisterend: „Mams, luister eens... We waren zo bang... Zo vreselijk bang! We dachten eerst: misschien moeten we hier wel blijven tot er werkmensen komen. En het was nog vakantïe. Toen hebben we met z'n drietjes gebeden, mams. 't Was net of het toen niet meer zo erg was.”

„Daar ben ik blij om, Marja.” Moeder kijkt haar dochter warm aan. „Welterusten kind. Ga nu maar lekker slapen, hoor.”

„Welterusten mams.”

14. Marja weet het niet!

Met een vreemd gevoel wordt Marja zaterdagmorgens wakker. Ze is niet blij, niet bedroefd en toch voelt ze, dat er iets is. O ja, ineens weet ze het weer; gistermiddag en -avond in die garage in het bos. Gelukkig ligt ze nu in haar eigen bed.

Wel allemensen.

Met een ruk schiet ze overeind. Ze zouden in de tent geslapen hebben, zij en Joke. Nu gaat het niet meer, want vandaag komen vader en oom Erik weer.

Toch ook wat plezierigs! Ja leuk, mijmert ze. Zouden ze weer met een auto komen? Als het mooi weer is, gaan ze natuurlijk veel buiten zitten. Hé, wat zei mijnheer Abbing ook weer over gebakjes, die hij als losprijs had meegebracht? O, maar de speld, waar was nu de speld van mijnheer? Ze hebben hem niet uit het mandje gehaald, dus moet hij nog aan Joke's zakdoek zitten. Gisteravond was alles zo vreemd geweest, niemand dacht toen meer aan de daspeld. Mijnheer was er toch exprès voor gekomen, dat had hij verteld, toen zij nog opgesloten zaten. Ze moet eerst kijken of het mandje in de keuken staat. Ze slipt haar bed uit. In de keuken staat het mandje onder een stoel. Ze grabbelt tussen lege zakjes, kijkt en zoekt maar . . . Joke's zakdoek zit er niet meer in, dus ook de speld is weg.

Ze zit verslagen op de grond. Zij heeft het mandje gedragen, dus is het haar schuld. Marja denkt na: In de jeep had ze het mandje niet bij zich, een ander heeft het hier gebracht en de speld verloren of . . . of misschien gestolen. Ze kruipt terug in haar bed. 't Is nog vroeg, straks zullen moeder en tante wel opstaan . . . Ze kan niet meer slapen . . . O, wat akelig van die speld . . .

Moeder en tante trommelen om kwart over acht alle langslapers wakker.

„Opstaan, opstaan . . . Anders worden we weer door „de mannen” overvallen!”

Freek gaat eerst in de tent kijken of ze soms al gearriveerd zijn. Tot z'n teleurstelling staat de tent nog leeg.

Opgewekt gaan ze aan het ontbijt. Hanske zou het hoogste woord hebben gehad als moeder haar niet had afgeremd en gezegd had, dat ze moest eten en haar melk opdrinken, zó blij is ze dat vader en oom Erik weer komen.

Allemaal zijn ze in de beste stemming; niemand merkt, dat Marja wat stil is.

Vlot wordt daarna de boel afgeruimd, zelfs Freek wil helpen. Het zit hem nog een beetje dwars van gisteren, daarom zet hij nu z'n beste beentje voor. 't Moet in elk geval aan vader verteld worden en je weet maar nooit hoe die het opneemt. Hij kan boos worden of, de andere mogelijkheid, hij is blij, dat het zo is afgelopen. Op het laatste hoopt Freek.

Als ook de hulp van Marja en Joke niet meer nodig is – ze hebben de stoelen vast maar weer buiten klaargezet – gaan ze met de bal spelen. Ze blijven in de omgeving van „De Bosanemoon” om niet de kans te lopen de aankomst van vader en oom Erik te missen.

„De vorige keer hebben we er ook niets van gezien,” zegt Joke spijtig.

„Ik wel!” zegt Freek trots.

Marja zegt niets.

„Je hoeft niet te denken, dat, als jullie weer zoekraken, ik nog eens ga zoeken! Blijf dus maar in de buurt, want we gaan maandag gewoon zonder jullie naar huis!” dreigt tante Miep.

Hevig getoeter kondigt de komst van de heren Duursma en De Jong aan. Met luid gejuich worden ze begroet.

Minzaam buigend stappen ze uit de auto, om daarna groot en klein afzonderlijk te begroeten. De kleinen laten zich daarbij niet onbetuigd. Oom vraagt al of tante Miep hem wil steunen, anders kan hij niet overeind blijven staan bij zo'n onstuimige begroeting.

„We zijn, als ik het goed begrijp, weer welkom, zwager!” Het laatste zegt hij tegen vader.

„Ja, ja!” joelen Marja, Joke en Freek om het hardst. Marja is even de speld vergeten. Ze huppelt met Hanske, elk aan een arm van vader het keukentje in. Moeder is daar onderwijl druk bezig om voor de koffie te zorgen.

„Miep, ga jij de doos even halen bij Scholten?” roept ze naar tante.

„Joe...! Ik ga al!” Gearmd met oom Erik wandelt ze naar de boerderij.

De doos halen? denkt Marja. Wat voor doos?

Ze schrikt als ze ziet hoe oom, overdreven voorzichtig met een gebakdoos balancerend terugkomt. En nog erger schrikt ze, als ze een tijdje later, als oom en tante al terug zijn ook mijnheer Abbing ziet komen. Mijnheer Abbing die vrolijk lacht en ook een gebakdoos bij zich heeft. Nu komt hij de speld halen! denkt ze angstig. Ze houdt zich wat achteraf. Niemand let op haar.

Mijnheer Abbing maakt kennis met vader en oom.

„Nu eerst de doos eens neerzetten, daar heb ik gisteren zo lang mee onder m'n arm gestaan,” lacht hij. „Ja, ik dacht: ik zal nog maar wat gebakjes halen, er zijn nu zoveel mensen meer, ik heb te kort aan die van gisteren alléén.”

„Mijnheer, het is véél te erg! U maakt ons verlegen!” zegt mevrouw Duursma.

Maar tante Miep zegt: „Kijk eens! We hebben die van gisteren bewaard, niet in een koelkast, maar in de kelder van de Scholtens!” „Ze zien er niet alleen prachtig uit, smaken doen ze ook heerlijk!” beweert oom.

„Hoe weet u nu hoe ze smaken!” lacht Joke.

„Wel kind, ik heb er eerst van geproefd. Als ze niet lekker geweest waren, had ik ze laten staan!” Hij zegt het alsof het heus waar is.

„Leve de losprijs!” roept Freek ondeugend.

Daar moeten vader en oom meer van weten.

„Dat komt nog wel,” zegt moeder, „nu eerst de koffie. Waar is Marja?” Moeder kijkt zoekend rond en ziet haar niet. „O Joke, ga jij dan eens met de gebakjes rond!”

Marja zit weggedoken op het terrastrapje. Nu gaan ze allemaal lachend taartjes eten en straks vraagt mijnheer om de speld. Hoe moet dat nu? Zij, Marja heeft hem niet en niemand heeft daar erg in.

„Blijf jij hier zitten?” vraagt Joke als ze uitnodigend met de schaal gebak voor Marja staat. „Ik kom bij je zitten! Welke wil je hebben, je mag uitzoeken!”

Maar Marja zoekt niets uit. Met een plof laat ze haar hoofd op haar armen vallen en snikt schokkend.

„Marja, wat is er?” Verschrikt blijft Joke naar Marja staren. Marja zegt niets en huilt maar.

't Gesprek der groten is verstomd, allemaal kijken ze naar Marja. Marja huilt bijna nooit, er moet wel iets ergs zijn.

Vader is opgestaan en loopt op haar toe. Hij had al een paar maal naar Marja gekeken. Hij vond haar zo stil vanmorgen. Nu begrijpt hij, dat er iets hapert.

„Wat is er voor verschrikkelijks, dat jij zo moet huilen?” vraagt hij, haar hoofd opbeurend. „Vertel eens op: kunnen wij er iets aan doen?”

„Nee, nee... de speld is weg... ik weet niet waar. Allemaal eten jullie gebakjes van mijnheer Abbing en de speld is er niet meer!”

Vader moet een beetje lachen, maar laat het niet merken. Hij is naast haar op het trapje gaan zitten. „Nou kind, de gebakjes zijn lekker. En ik geloof niet, dat er spelden in zitten. Was jij daar bang voor?”

„Nee!” schudt ze heftig van nee. „Maar mijnheer Abbing z'n daspeld van die mijnheer is niet meer in het mandje!”

Nu begrijpt vader er helemaal niets meer van. Hulpzoekend kijkt hij naar z'n vrouw en tante Miep.

Tante Miep die de woorden „niet meer in het mandje” verstaat, begrijpt opeens alles.

„Marja, huil niet meer, alles is al lang in orde. Nietwaar mijnheer Abbing, u heeft toch de speld uit het mandje gehaald?”

„Jazeker, en vanmorgen al per aangetekende naar m'n vriend verzonden!”

„Hoe kan dat nou?” Marja kijkt niet-begrijpend de anderen aan. „k Heb vanmorgen in het mandje gekeken en Joke's zakdoek met de speld was weg!”

• „Och m'n lieve kind!” zegt tante. „Wij, mijnheer Abbing en ik hebben gisteravond je mandje meegebracht. We hebben het plastic zakje met de zakdoek en speld eruit gehaald. Dat heeft mijnheer in zijn zak gestoken, begrijp je het nu?”

Nog nasnikkend, knikt Marja dat ze het begrijpt.

„Gelukkig,” zucht vader, „dan is ze verder dan ik.”

„Kom mee!” lacht tante nu. „Marja, we gaan het verhaal van gisteren aan de mannen vertellen.”

„k Zou, als ik jou was, eerst maar een gebakje uitzoeken. Dat heb je wel verdiend na al die zorg en angsten,” zegt mijnheer Abbing hartelijk.

Marja veegt de laatste tranen van haar gezicht en neemt een roomhoorn van de schaal, die Joke haar gedienschtig voorhoudt.

Als alle belevenissen van de vorige dag zijn verteld, zegt oom Erik: „Ik ben blij, dat jullie vader en ik de twee resterende vakantie-dagen hier kunnen zijn om toezicht te houden. Jullie kruipen maar overal op en in, 't is niet verantwoord!” Hij schudt als een wijze grootvader zijn hoofd.

„Nou durf ik bijna niet met mijn voorstel te komen,” zegt mijnheer Abbing. „Ik wilde namelijk vragen of Freek zin had vanmiddag met me mee te rijden naar het ziekenhuis om Paul Nieuwveen te bezoeken. Zou mijn toezicht voldoende zijn?”

„Heus, mijnheer Abbing, meent u dat?” zegt Freek.

„Dan moet je iets meenemen, Freek. Ze verkopen in het dorp van die leuk opgemaakte schaaltes fruit!” Marja's verdriet is verdwenen en ze komt weer met ideeën.

„Prachtig,” zegt moeder, „gaan jullie met z'n vieren maar zo'n bakje kopen. Hanske kan ook wel mee.”

Rammelend met hun geld voor de inkopen, gaan ze het laantje door.

's Middags komt mijnheer Abbing, gezeten achter het stuur van een mooie auto, die hij voor deze gelegenheid gehuurd heeft, Freek afhalen voor het bezoek aan Paul in het ziekenhuis. Het schaalteje fruit wordt op de achterbank gezet.

Een mens kan maar op één plaats tegelijk zijn, ondervond Freek.

Toen hij tegen de avond thuiskwam, hoorde hij dat de anderen het bewuste „kasteeltje” bezocht hadden.

Marja en Joke griezelden nog van de verhalen, die de gids had verteld. Hoe hele varkentjes aan 't spit werden gebraden en zo op de tafel gebracht. Stel je voor dat moeder . . . Maar gidsen durven gerust te overdrijven.

Paul Nieuwveen was blij met het bezoek, hij bedankte Freek hartelijk voor het fruit. Nee, hij had niets te mopperen of te schelden. Freek vond hem nu wel een aardige jongen.

Hij vertelde, dat hij hoopte spoedig loopgips te krijgen.

„Dan zal ik gauw aardig uit de voeten kunnen, daar zorg ik wel voor,” zei hij.

Nu, mijnheer Abbing en Freek zijn overtuigd, dat Paul niet bij de pakken zal gaan neerzitten.

Na de koffiemaaltijd, die mijnheer Abbing op uitnodiging van moeder bij de Duursma's gebruikt, begint de gezellige zaterdagavond.

En het wordt gezellig. Ze zitten nog maar een poosje bij elkaar, of daar komt op haar sportfiets, Carla Nieuwveen het laantje in hobbelen.

„Gunst, wat heeft ze bij zich?” vraagt Marja zich af.

„Een gitaar, Marja, wat leuk,” zegt Joke. „Een buurjongen bij ons heeft er ook een! Kan-ie zo mooi op spelen!”

Carla kan ook mooi spelen en zingen.

Als het een beetje schemerig wordt, haalt ze haar gitaar uit het foedraal en begint te spelen en te zingen.

Ze zitten allemaal stil te luisteren.

Marja en Joke liggen op hun rug in het gras. Als ze eens opkijken, zien ze dat er nog iemand bijgekomen is. Jan Scholten. Hij zit, tussen oom Erik en mijnheer Abbing in, te luisteren naar het spelen en zingen.

„Zeg,” stoot Marja Joke aan. „Jan Scholten zit er ook bij. Kijk hij eens deftig zijn, ik ken hem bijna niet zonder overall.”

Joke tilt ook haar hoofd op. „Ik denk, dat hij zich verkleed heeft, omdat Carla er is. Wat denk jij?”

„Ik denk dat hij Carla aardig vindt. En ze is het ook. 't Is niet zo'n naar wicht als we eerst dachten toen, bij de tandarts.”

Dan laten ze zich weer in het gras rollen.

Carla zingt nog één liedje.

15. Wat een vrienden

Marja en Joke zijn zich aan „het kleden”. Ze trekken hun aller-mooiste jurk aan, omdat het volgens Marja de allerlaatste zondag in het grote bos is! Joke draait rond in haar groene jurkje met het uitstaande rokje, dat ze ook aan had, toen ze voor het eerst in „De Bosanemoon” kwam.

„Laat mij je haar eens borstelen!” Marja staat al klaar om als kapster op te treden. Gewillig gaat Joke zitten en met een ernstig gezicht hanteert Marja borstel en kam. Zelf heeft ze ook haar nieuwste jurk aan.

„Straks zal ik jouw haar doen!” beslist Joke.

„Goed, nog even stil zitten.”

Het resultaat wordt door Joke in het spiegeltje bekeken. Ze is tevreden. Nu is het Marja's beurt om stil te zitten. Joke loopt op haar tenen om Marja heen, borstelend en keurend om het effect zo groot mogelijk te doen zijn. Als ze elkaar goedkeurend bekijken, worden ze opgeschrikt door oom Erik.

Met een zwaai opent hij de deur. „Mensen, kom hier eens kijken!” roept hij. „Wat een ijdeluiten! 'k Zocht naar een paar woudloopsters, maar ik vind opgedofte dametjes!” plaagt hij.

Marja en Joke stappen, met een rode kleur op de wangen, Marja's slaapkamertje uit, aangegaapt door Freek, die op ooms geroep gauw aan kwam lopen.

„O . . . is het anders niet,” zegt hij, „die jurken heb ik al lang gezien!”

„Dus ze zijn niet speciaal voor deze dag?” vraagt oom.

„Nee oom, we hebben ze wel aangetrokken, omdat het de laatste zondag in „De Bosanemoon” is!”

Marja is haar verlegenheid alweer te boven en haakt bij oom aan de ene kant in, terwijl Joke aan zijn andere arm hangt. Oom Erik is ook zo lang.

Zo gaan ze naar buiten.

„Sjonge . . . wat zien jullie er netjes uit!” zegt tante Miep. Ze knikt goedkeurend.

„Uw man zei: opgedoft!” Marja en Joke fronsen verontwaardigd hun voorhoofd.

„Die man van mij,” zegt tante hoofdschuddend, „weet niet wat netjes is. Heeft je moeder jullie al gezien?” En even later: „Kom mee . . . we gaan vlug je vader en moeder achterna! Sluit jij de deur, Erik?” Het laatste zegt ze tot oom.

„'k Ben al bezig,” antwoordt hij, „maar het wil niet!”

Oom morrelt aan het slot, doch krijgt de sleutel niet omgedraaid.

Tante lacht: „Je wordt toch niet zenuwachtig, al kijken we je op de vingers?” Een gebrom is het enige antwoord.

„Zal ik het eens proberen, oom?” vraagt Marja bescheiden.

„Welja . . . zo'n vliindertje denkt sterker te zijn dan ik.” Oom doet een stapje terug.

Marja draait in een keer de sleutel om en zegt dan met een fijn stemmetje om oom te plagen: „Opgedofte dametjes kunnen nog wel iets!”

Met een verbouwereerd gezicht kijkt oom naar de deur.

Lachend pakt tante hem bij de arm. „Jij stond maar te tillen, domoor, je moest hem een klein beetje neerdrukken! Hè Marja?”

Oom haalt zijn schouders op, terwijl hij de sleutel in zijn jaszak laat glijden. „Voor alles is hier een gebruiksaanwijzing nodig.”

„’t Valt wel mee,” troost tante. „Maar nu in de wandelpas, ze zullen niet weten waar we blijven!”

Hanske komt al terughuppelen. Ze voelt zich vandaag. Vanmorgen mocht ze ook mee naar de dorpskerk, net als alle grote mensen. Ze moest wel heel rechtop zitten om boven de bank uit te kijken. Maar ze vond het fijn en heeft de hele dienst, ó zo stil gezeten. Thuisgekomen vroeg ze direct aan vader en moeder: „Mag ik volgende week thuis ook mee naar de kerk? Ik kan al een beetje meezingen ook!”

„Misschien eens een enkele keer!” beloofde moeder.

Natuurlijk gaat de wandeling langs de blokhut, nu vader en oom erbij zijn. Stel je voor, twee dagen in het bos en niet dat mooie plekje zien.

„Houden jullie je rokjes maar bij elkaar!” plaagt oom. „Ik zou m’n jurk er niet aan wagen als ik zo’n mooie had.”

Ze hebben al even bedenkelijk gekeken en zich afgevraagd of ze wel langs het paadje kunnen.

„Welja,” beslist moeder, „de meisjes gaan achter vader, en oom weer dáárachter. Die kunnen wel zorgen, dat er ruimte blijft.”

„En ik zeker de takken lostrekken als ze blijven haken met hun jurk!” grinnikt Freek.

„Jij gaat voorop, jij bent wegwijzer!” zegt tante.

„Als jullie maar weet,” zegt oom, „dat ik nergens in ga! Ik heb namelijk gehoord, dat het soms gemakkelijker is om ergens in- dan uit te komen. Ik weet niet of jullie daar ook wel eens van gehoord hebben?”

„Och,” zegt Freek, „als je eten bij je hebt, is het niet zo erg. ’t Zou nu niet meevallen!”

„Goed zo, Freek!”

„Laat oom maar plagen!”

Marja en Joke vallen Freek bij.

„Hier is het!” zegt Hanske als ze bij de blokhut staan.

Of ze daar nu de hut of iets anders mee bedoelt, weten de groten niet. Hanske is nog klein, maar soms voelt ze wel, dat er iets bijzonders aan de hand is.

„Wij gaan spelen met de bal,” beslist Freek. „Hanske kan ook meedoen!” Onder zijn blouse heeft hij weer een bal meegenomen. Hanske is verrukt, niet altijd geeft Freek haar toestemming om mee te spelen. Met Marja en Joke huppelt ze de bal achterna als één hem misgrijpt.

De vier groten zitten in het gras te praten. Marja hoort soms het woord „bezetting” en „verdriet”. ’t Gaat over de oorlog, begrijpt ze en over mijnheer Abbing, die hun vriend is.

Warmgespeeld laten ze zich ten slotte ook in het zachte gras zakken.

„Moeder!” zegt Marja een poosje later, terwijl ze overeind komt. „Moeder, we hebben hier allemaal een vriendin of een paar vrienden gekregen!”

„Hoezo?” vraagt moeder.

„Moet u luisteren! Eerst ik!”

„Nooit het eerst met jezelf beginnen,” vermaant moeder.

„Nou ja . . . ik kreeg toch eerst Joke als vriendinnetje!”

„Dat is waar . . . en verder!”

„Joke kreeg ons allemaal!”

Freek, die het hoort, kijkt schuin van Marja naar Joke. Hoort hij daar ook bij?

„Toen kwam mijnheer Abbing, eigenlijk is die een vriend van allemaal, hè! Ook van vader en oom.”

„Vergeet Jan Scholten alsjeblieft niet!”

„O ja Freek, de Scholtens, en Jan is speciaal jouw vriend. En Paul Nieuwveen, de brozem, ook een vriend van Freek.”

„Carla Nieuwveen is er ook nog, Marja,” helpt Joke mee.

„Carla is een beetje de vriendin van Jan,” zegt Marja.

„Wie zegt dat?” vraagt moeder.

„Niemand, maar zo iets begrijp je toch! Waarom kwam hij anders gisteravond luisteren!”

„Hij kwam omdat we hem op de thee genodigd hadden.”

„Zal hij dan wel leuk gevonden hebben,” zegt Marja ondeugend.

„Schiet ik over?” vraagt tante Miep.

„U hebt oom!” zegt Joke.

„Moet ik daar maar tevreden mee zijn?”

„En ikke!” zegt Hanske. Terwijl ze achter tante staat, legt ze haar armpjes om tantes hals.

„Ja kindje, jij bent ook van allemaal, hoor, net als mijnheer Abbing!”

„Nou kinders, ik ben blij te horen hoe de vriendenkring is uitgebreid!” lacht vader. Dan ernstig: „Ik hoop dat jullie in het vervolg altijd bereid zijn om anderen als je vrienden te zien en te behandelen.”

„’t Was in deze vakantie niet zo moeilijk om vriendelijk te zijn tegen iedereen. Zo gemakkelijk zal het altijd niet zijn,” zegt moeder.

„Volgend jaar wel!” zegt Marja opgewekt.

Verwonderd kijken ze haar allemaal aan.

„Ja,” knikt ze, „als we volgend jaar met de vakantie weer hier komen, krijgen we nog meer vrienden. Wisten jullie natuurlijk niet, hè!”

„Nee,” zegt vader peinzend, „ik weet niet wie volgend jaar m’n vrienden zullen worden.”

„Wij wel, hè Joke!”

Joke lacht ook al geheimzinnig.

„Zeg eens . . . wat weten jullie dat wij niet weten?” vraagt tante Miep quasi-verontwaardigd.

„Als alles goed is staat er volgend jaar,” Marja spreekt heel langzaam, „nog een kampeerhuisje aan het laantje.”

„En in dat huisje woont dan de familie Huizens,” vult Joke aan.

„Familie Huizens?” Freek denkt fronsend na. „O Joke, komen je vader en moeder dan ook hier?”

„Ja, met Tom, als moeder beter is.”

„Uit welke bron hebben jullie je inlichtingen, als ik het vragen mag?” Oom doet heel bescheiden.

„Uit de nortonput bij de Scholtens!” grapt Marja.

„Nee, juist ernaast! Klaske is de bron, zij heeft verteld van het nieuwe huisje. We weten ook al welke naam erop komt! Hè Marja?”

„Raden jullie eens?” Joke zit genietend rond te kijken.
„Vergeet-me-nietje!” zegt oom.
„Nee hoor!”
„Duizendschoon!”
„Ook niet!”
„k Geef het op!”
„Bosviooltje!”
„De naam van een lief, bescheiden bloempje,” zegt moeder.
„Er komen ook lieve mensen in!” helpt Marja herinneren.
„Ligt het heus in de bedoeling van je vader en moeder om volgend jaar te komen, Joke?” vraagt Marja’s moeder.
„Ja tante Rie, we weten het allemaal van Klaske. Ik geloof dat vader de Scholtens geschreven heeft.”
„Hij zou het leuk vinden als wij er ook logeerden,” zegt Marja.
„Maar dat heeft hij niet geschreven, juffertje!”
„Nee,” bekennt ze eerlijk, „ik zou het zelf zo fijn vinden.”
„Kom, we gaan eens verder! Allemaal uitgerust?” Vader staat op.
„Kunnen we die gevangenis nog bezichtigen, of wordt het dan te laat?” vraagt oom Erik.
„’t Is nog ver,” zegt Joke.
„Jaap, ze bezoeken de plaats van hun schande liever niet, merk je het!” zegt oom tot vader. „Laten we dus een andere weg nemen.”
„Nu goed rondkijken, het is ons afscheid van de blokhut, hè?” Marja zegt het zuchtend.
„Tot volgend jaar!!” roepen ze, als ze toch maar het weggetje naar het landhuis nemen.

’s Avonds, als vader, tante en oom naar de kerk zijn en moeder Hanske voorleest voor het slapen gaan, nemen Marja, Joke en Freek afscheid van de omgeving. Eerst zijn de kleine biggetjes aan de beurt.

„Ze zijn al gegroeid! Weten jullie nog, ze waren er nog maar een poosje, toen ik kwam.” Joke probeert met haar vinger over een roze beweeglijk snuitje te aaien, maar ’t is de moeder, die steeds haar kinderen verdringt en haar grote snuit naar voren steekt.

„Ga jij weg, ik moet je kinderen hebben. Ze is zeker jaloers als d'r kinderen te veel belangstelling krijgen.”

„'t Lijkt er wel op.”

De kippen, de kalveren en de hond, alles krijgt een afscheidsbezoek.

Als heel laat allen slapen, oom en vader weer in de tent, komt er iemand van de „bosanemoontjes” afscheid nemen.

Ze merken het niet. 't Is de maan, die om de hoge boom heen door Freeks venstertje naar binnen gluurt, daarna even bij Marja en Hanske kijkt en vervolgens zijn licht laat schijnen over de slaapbank waar Joke droomt.

Nog later strijkt de oude wijze uil op het daknokje.

Krassend blijft hij daar zitten, totdat hij bedenkt, dat Freek er vlak onder ligt te slapen. Hij wil hem niet wakker maken en vliegt dus maar weg met een laatste kras als groet.

Een stralende zonneschijn lokt maandagmorgen al vroeg de „bosanemonen” naar buiten.

„Heerlijk weer!” zegt Freek, „te mooi om naar huis te gaan!”

„'t Zal toch moeten, jong, hier komen vanmiddag andere mensen,” zegt moeder. „Ach, je hoeft morgen niet naar school.”

„Gelukkig niet, nog in geen twee weken!” En balletje trappend vermaakt Freek zich tot hij geroepen wordt om „af te zwaaien”, zoals hij het noemt, een term overgenomen van een oudere broer van een van zijn klasgenoten.

Marja en Joke zijn al druk aan het pakken. 't Valt niet mee om alles weer in de tas te krijgen. Joke heeft voor thuis een paar cadeautjes gekocht, die pakjes moeten er ook bij.

Eindelijk komen ze met rode hoofden overeind. 't Zit erin. Zelfs Hanske slaakt een zucht van verlichting.

De tent wordt afgebroken, de dekens in de kist gepakt, de rest moet in de koffers.

„Wij hoeven dit keer niet voor de koffers te zorgen, hè moeder?”

„Nee, de koffers gaan in de auto, alleen een tas voor enkele dingen, die onderweg nodig kunnen zijn.”

„Zoals krentenbollen bijvoorbeeld,” helpt Marja.

Om elf uur zijn allen startklaar. Vader, moeder en Hanske gaan met de auto.

„Voor de rest moet ik zorgen. Als ik ze eerst maar in de bus heb,” kermt oom Erik.

„We hebben allemaal benen, oom Erik, u hoeft niemand te dragen, hoor,” stelt Joke gerust.

„En u hebt uw vrouw toch!” zegt bijdehande Marja.

„O kind, als je tante niet meeinging, bleef ik gewoon hier. Mensen, even aandacht!” roept hij dan, terwijl hij blijft staan met aan elke hand een zware koffer, die hij als laatste naar de auto draagt. „Het is vandaag mijn eerste vakantiedag. Zien jullie hoe ik van m'n rust geniet? 't Is elf uur en ik heb al voor een week werk verricht!” „Arme oom . . .! arme oom . . .!” jammeren Marja en Joke om het hardst.

Nu nog de familie Scholten groeten en dan . . .

Vijf armen zwaaien een groet als vader met moeder en Hanske langs de bushalte rijdt.

Marja en Joke hebben nog heel wat te smoezen, want een heel lange tijd zullen ze elkaar niet zien.

Nou ja . . . lange tijd. Ze hebben al een afspraakje gemaakt voor de herfstvakantie. Marja gaat dan bij Joke logeren. Zullen hun ouders het goed vinden?

Ze hopen van wel.

INHOUD

1. Vakantieplannen	7
2. Het begin	11
3. In het bos	19
4. De nieuwe „Anemoon”	24
5. Geheimzinnig?	29
6. Het weekend met vader en oom	34
7. Regenmaandag	47
8. De voorstelling	54
9. „Givé”	64
10. De brozem	72
11. Naar de tandarts	82
12. Op verkenning	89
13. Waar zijn ze?	101
14. Marja weet het niet!	107
15. Wat een vrienden	113